

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-Maigret_a_smrt_záletníka.pdb

PDB Name: Maigret a smrt záletníka
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON
Maigret a smrt záletníka

I.

„Ty jsi ji zabil a chtěl jsi ji okrást, že?“

„Nechtěl jsem ji zabít. Měl jsem jenom dětskou pistolku a to je důkaz.“

„Věděl jsi, že má hodně peněz?“

„Nevěděl jsem kolik. Ale fackčila celý život a ve osmdesáti dvou nebo osmdesáti třech letech musela mít úspory.“

„Kolikrát jsi ji šel požádat o peníze?“

„Nevím. Několikrát. Dyž jsem ji přišel navštívit, dycky věděla, proč tam jsem. Byla to má babička a pokaždé mi dávala pět franků. Víte, co to je? Dyž jste nezaměstnaný, co můžete počít s pěti frankama?“

Maigret byl vážný, až těžkopádný. Trochu smutný. Byla to taková banální záležitost, odporný zločin, jaký se přihodí takřka každý týden, dvacetiletý chlapec zaútočí na starou ženu, aby ji obral. U Thea Stierneta byl rozdíl v tom, že chtěl okrást svou babičku.

Byl mnohem klidnější, než by se dalo čekat, a na otázky odpovídal, jak nejlépe uměl. Byl to dosti tlustý a měkký chlapec s kulatým obličejem, téměř bez brady, s vystouplýma očima a tlustými rty, tak červenými, že se na první pohled zdálo, že si je maluje.

„Pět frantíků jako nějakému kloučkovi, kerej přijde pro svůj nedělní dárek!“

„Její muž zemřel?“

„Už skoro před čtyřiceti lety. Ona měla dlouho malý obchůdek na náměstí Saint-Paul, ale před dvěma lety začala být špatná na nohy a musela s tím přestat.“

„Tvůj otec?“

„Je v Bicetre.“

„Máš ještě matku?“

„Už jsem se s ní dlouho neviděl. Je pořád ožralá.“

„Máš bratry nebo sestry?“

„Mám jednu sestru. Opustila nás v patnácti a nevíme, co se s ní stalo.“

Mluvil bez emocí.

„Jak jsi věděl, že má babička u sebe peníze?“

„Nevěřila bankám ani spořitelnám.“

Bylo devět hodin večer. Zločin byl spáchán včera ve stejnou hodinu. Bylo to ve starém domě v ulici Roi-de-Sicile, kde Josefina Ménardová bydlela ve dvou místnostech ve třetím poschodí. Nájemnice ze čtvrtého patra potkala Stierneta na schodech, když byt opouštěl. Pozdravili se dobrý večer.

Asi v půl desáté jiná sousedka, paní Pallocová, která bydlela na protější straně odpočívadla, chtěla zajít na chvilku za starou ženou. Dělávala to často.

Klepala, ale nedostávala odpověď. Dveře nebyly zavřené na klíč, a tak stiskla kliku. Josefina Ménardová byla mrtvá, zhroucená na podlaze, s rozbitým spánkem a obličejem na kaši.

V šest hodin ráno již Stierneta našli. Na lavičce na Severním nádraží, kde spal.

„Co tě to napadlo ji zabít?“

„Nechtěl jsem to udělat. Vona mne napadla a já dostal strach.“

„Tys na ni vytáhl svou dětskou pistolku?“

„Ano. Ale vona se nezalekla. Možná hned viděla, že je to jen hračka.“

„Vypadni, rošťáku!“ řekla. „Jestli si myslíš, že mne vystrašíš...“ a vzala nůžky z kulatého stolku a šla na mě a opakovala:

„Jdi pryč! Říkám ti, jdi pryč, jestli nechceš celý život litovat...“

Byla malá, působila křehkým dojmem, ale byla velmi nervózní. „Dostal jsem strach, myslel jsem, že mi jde s těma roztaženěma nůžkami vypíchnout voči. Hledal jsem okolo sebe něco, čím bych se mohl bránit. Vedle kamen měla pohrabáč a já ho popad.“

„Kolikrát jsi ji udeřil?“

„Nevím. Nechtěla upadnout. Porád se na mne upřeně dívala.“

„Měla zakrvácený obličej?“

„Ano. Nechtěl jsem, aby trpěla. Nevím. Porád jsem ji tloukl.“
Maigret již v duchu slyšel prokurátora, jak říká: „Stiernet se tedy rozběsnil, divoce se vrhl na svou nešťastnou oběť.“
„A když upadla?“
„Díval jsem se na ni a nic jsem nechápal. Nechtěl jsem ji zabít. Můžete mi věřit.“
„Přesto jsi si zachoval dost chladnokrevnosti a prohrabal jsi zásuvky.“
„Ne hned. Napřed jsem šel ke dveřím. Potom jsem si vzpomněl, že mi zůstává jen jeden a půl franku v kapse a že mě vyhodili z hotelu, kde jsem bydlel, protože jsem již tři měsíce neplatil činži.“
„Vrátil jsi se?“
„Jo. Neprohraboval jsem pokoj, jak jste říkal. Jen jsem otevřel několik zásuvek. Našel jsem starou portmonku a strčil jsem ji do kapsy. Potom jsem se podíval do papírové krabičky, kde měla dva prsteny a jednu kamej.“
Oba prsteny a kamej byly na Maigretově stole vedle dýmek, stejně jako opotřebovaná peněženka.
„Balík peněz jsi nenašel?“
„Nehledal jsem ho. Spěchal jsem, abych už byl pryč a už ji neviděl. Vypadalo to, že se na mě pořád kouká, ať jsem byl kde byl. Na schodech jsem potkal paní Menouovou. Vešel jsem do jednoho baru a vypil jeden koňak. Potom, protože tam měli na pultě sendviče, sněd jsem tři.“
„Měl jsi hlad?“
„Myslím. Jedl jsem, pil kafe a potom jsem šel do ulic. Nebyl jsem na tom líp než předtím, protože v portmonce bylo jen osm a čtvrt franku.“
Nebyl jsem na tom líp než předtím.
Řekl to, jako by to byla ta nejpřirozenější věc na světě, a Maigret, zadumaný; nemohl odtrhnout oči od jeho obličeje.
„Proč jsi zvolil Severní nádraží?“
„Já si ho nezvolil. Přišel jsem tam náhodou. Byla velká zima.“
Bylo to 15. prosince. Severák foukal a honil malé krupičky sněhu a ty klouzaly po dlažbě jako prach.
„Chtěl jsi odejet do Belgie?“
„S těma pár frankama, co mi zůstaly?“
„Jaké jsi měl plány?“
„Nejprv spát.“
„Předpokládal jsi, že budeš zatčen?“
„Nemyslel jsem na to.“
„Na co jsi myslel?“
„Na nic.“
Policie našla balík peněz zabalený do papíru pod skříní se zrcadlem. Bylo tam dvaadvacet tisíc franků.
„Co bys dělal, kdybys našel ty peníze?“
„Nevím.“
Dveře se otevřely a Lapointe vstoupil do kanceláře.
„Právě telefonoval inspektor Fourquet. Rád by s vámi mluvil, ale já mu řekl, že jste nyní zaměstnán.“
Fourquet patřil k XVII. obvodu, bohaté čtvrti velkých měšťáků, kde zločin byl vzácností.
„Nějaký muž byl zabit v ulici Fortuny, asi dvě stě kroků od parku Monceau. Podle průkazu je to dosti velké zvíře, významný velkoobchodník s vínem.“
„Nic jiného se neví?“
„Zdá se, že šel ke svému vozu, když ho zasáhly čtyři kulky. Nebyli tam svědkové. V ulici není mnoho chodců a v té chvíli tam nebyl nikdo.“
Maigretův pohled padl na Stierneta a pokrčil rameny.
„Lucas je tu?“
Šel ke dveřím a spatřil Lucase v jeho kanceláři.
„Můžeš sem na chvíli přijít?“
Stiernet svýma vyvalenýma očima pozoroval jednoho po druhém, jako kdyby se ho to netýkalo.
„Převezmeš vyšetřování od začátku a zapíšeš odpovědi. Potom ať podepíše protokol a zavedeš ho do vězení. Ty, Lapointe, pojď se mnou.“
Natáhl si těžký černý zimmík a obtočil si krk šálou v námořnické modři, kterou mu upletla paní Maigretová. Nežli vyšli, nacistal si novou dýmku, ale zapálil si ji až na chodbě, po posledním pohledu na vražedníka.
Ačkoliv večer ještě nepokročil, bylo na ulicích málo lidí kvůli ledovému severáku, který mrazil na obličejích a pronikal i nejteplejšími oděvy. Oba muži se posadili do jednoho z těch malých černých policejních automobilů a projeli velkou část Paříže v rekordním čase.
V ulici Fortuny strážníci zastavili provoz a bránili zvědavcům přiblížit se k tělu, které bylo vidět natažené na chodníku. Čtyři nebo pět mužů se pohybovalo okolo.
Byl tam i Fourquet a vykročil Maigretovi vstříc.
„Komisař ze čtvrti právě přišel. Doktor také.“
Maigret stiskl komisaři ruku. Znal ho dobře. Byl to elegantní a milý člověk.
„Znáte Oscara Chabuta?“
„Měl bych ho znát?“
„Je to dosti významný muž, jeden z velkoobchodníků s vínem v Paříži. VÍNO MNICHŮ. Jistě jste ten nápis četl na kamionech a na plakátech. Je také na nákladních člunech na řece a na cisternových vagonech.“
Muž ležící na chodníku byl robustní, ale nebyl tlustý. Spíše byl stavěný jako hráč ragby. Lékař se vztyčil a oprašoval si

na kolenou z kalhot nalepený prachový sníh.

„Mohl přežít nanejvýš dvě či tři minuty. Pitva nám řekne více.“ Maigret se díval na velmi světle šedé, téměř světlé oči, nyní upřené do prázdna, na hrubě tesaný obličej s pořádnou čelistí, která se již počala hroutit. Lehký kamion s lidmi z identifikace se zastavil u kraje chodníku a specialisté z něj vyšli se svými přístroji jako nějaká parta od filmu nebo z televize.

„Uvědomili jste kancelář prokurátora?“

„Ano. Pošle náměstka a vyšetřujícího soudce.“

Maigret hledal očima Fourqueta. Byl vzdálen několik kroků a plácal si svými dlouhými pažemi křížem na boky, aby se zahřál.

„Který je jeho vůz?“

Bylo tam pět nebo šest automobilů postavených ke kraji chodníku, všechno drahé vozy. Chabutovi patřil červený jaguár.

„Podívali jste se do schránky v palubní desce?“

„Ano. Sluneční brýle, mapa od Michelina, dvě mapy Provence a krabička pastilek proti kašli.“

„Vyšel určitě z některého domu v ulici.“

Ta byla krátká, a když se Maigret otočil, poznal soukromý dům, před kterým se stále ještě nacházela mrtvola. Dům byl v secesním slohu, s arabeskami a ornamenty okolo oken. Měl dojem, že v dubových okovaných vstupních dveřích se právě pohnulo zamřížované okénko, sloužící jako špehýrka.

„Pojď se mnou, Lapointe!“

Obrátil se k prahu, zmáčkl knoflík zvonku. Uplynula dost dlouhá chvíle, než se pootevřelo křídlo dveří. Žena, z níž bylo vidět jenom oko a rameno, stála v neosvětlené chodbě.

„Co se děje?“

Maigret ji poznal. „Dobrý večer, Blanche.“

„Co mi chcete?“

„Komisař Maigret. Vy si nevzpomínáte? Je pravda, že je to již deset let, co jsme se viděli naposledy.“

Zatlačil do dveří, aniž by ho kdo zval.

„Pojď“, řekl Lapointovi. „Ty jsi ještě moc mladý, abys znal madame Blanche, jak ji všichni nazývají.“

Jako kdyby byl ve známém prostředí, otočil Maigret vypínačem, aby rozsvítil a otevřel křídlo dvojítych dveří, které se otevíraly do rozlehlého salonu. Byl plný koberců, čalounění, barevných podušek a lampiček se světlem tlumeným hedvábnými stínidly.

Madame Blanche vypadala na padesátnici, ale ve skutečnosti jí bylo určitě šedesát let. Byla to malá baculatá žena, o níž mnozí říkali, že je velmi distinguovaná. Nosila róbu z černého hedvábí, se kterou kontrastovaly dvě nebo tři řady perel.

„Stále tak aktivní a tak diskrétní?“

Znal ji již třicet let, ještě v době, kdy šlapala chodník na bulváru Madelaine. Byla hezká a jemná, se stále přívětivým úsměvem, jenž jí dělal ve tváři dolíčky. Později se stala zástupkyní majitelky nevěstince, kde příležitostně dvojice nacházely elegantní a blahobytný útulek, se šampaňským a whisky nejlepších značek.

„Jak se to stalo?“ zeptal se komisař, zatímco ona zakrývala rozpaky.

„Tady se nic nestalo. Nevím, co bylo venku. Všimla jsem si jenom, že plno lidí chodilo sem a tam.“

„Vy jste neslyšela výstřely?“

„To byly výstřely? Já myslela, že se jedná o auto.“

„Kde jste byla?“

„Po pravdě právě jsem dojíдалa večeři v kuchyni. Jenom kousek housky a šunky. Jinak nikdy nevečeřím.“

„Kdo je právě v domě?“

„Nikdo. Proč?“

„S kým byl Oscar Chabut?“

„Kdo je Oscar Chabut?“

„Udělala byste lépe, kdybyste projevila více dobré vůle, jinak bych byl nucen vás odvést na Zlatnické nábřeží.“

„Znám své klienty jenom podle křestních jmen. Jsou to vesměs významní lidé.“

„A vy neotevřete dveře, dokud se nepodíváte špehýrkou.“

„Dům je řádně vedený, nepřijímám kdekoho. Proto nás také mravnostní policie nechává na pokoji.“

„Dívala jste se tou špehýrkou, také když Chabut vycházel?“

„Co si to myslíte?“

„Lapointe, zaveď ji tedy na Zlatnické nábřeží, tam bude možná povídavější.“

„Nemohu opustit dům. Řeknu vám, co vím. Předpokládám, že se můj klient jmenoval Chabut a že vyšel asi před půlhodinkou.“

„Byl to častý host?“

„Čas od času.“

„Jednou měsíčně? Jednou týdně?“

„Spíše týdně.“

„Vždy se stejnou osobou?“

„Ne, pokaždé ne.“

„Jeho dnešní společnice byla nová?“

Váhala a nakonec pokrčila rameny.

„Nevím, proč bych měla zůstat v rejži. Přicházela asi třicetkrát za rok.“

„On vám telefonoval, aby vám oznámil svou návštěvu?“

„Jako to dělají všichni.“

„V kolik hodin přišli?“

„K sedmé hodině.“

„Spolu, nebo každý zvlášť?“

„Spolu. Ihned jsem poznala červený vůz.“

„Objednali si pití?“

„Šampaňské již bylo připravené v kbelíku s ledem.“

„Kde je ta žena?“

„Ale... Ona odešla...“

„Potom, co byl Chabut zastřelen?“

Četl v jejím pohledu váhání.

„Samozřejmě, že ne.“

„Vy tvrdíte, že odešla první?“

„Tak to je.“

„Já vám nevěřím, Blanche.“

Během své kariéry se často zabýval domy tohoto typu a znal jejich zvyklosti. Věděl tedy, že je to vždy muž, kdo odchází první, dává své společnosti čas, aby se mohla upravit.

„Zavedte mne do pokoje, který měli obsazený. Ty, Lapointe, hlídej chodbu, aby nikdo neodešel. Nuže, kde byli?“

„V prvním poschodí. V růžovém pokoji.“

Stěny měly dřevěné obložení a zábradlí schodiště bylo vyřezávané. Koberce pod nohama, přidržívaný mosaznými tyčkami ke každému schodu, byl měkký, světle modrý.

„Když jsem vás viděla přicházet...“

„Protože jste byla na stráži u špehýrky?“

„To je přirozené, ne? Chtěla jsem vědět, co se přihodilo. Když jsem vás poznala, hned jsem si pomyslela, že budou nepříjemnosti...“

„Přiznejte, že jste znala jeho jméno!“

„Ano.“

„A jeho společnosti?“

„Jenom její křestní jméno, přísahám. Anne-Marie. Říkala jsem jí Kobylka.“

„Proč?“

„Byla vytáhlá, hubená, s dlouhýma nohama a rukama.“

„Kde je?“

„Už jsem vám řekla, že odešla první.“

„A já vám nevěřím.“

Otevřela dveře a spatřili v tichém pokoji pokojskou, jak vyměňuje na posteli s baldachýnem ložní prádlo. Na stolku stála láhev od šampaňského a dvě sklenky, z nichž jedna byla poznačena rudou rtěnkou a obsahovala ještě trochu tekutiny.

„Vidíte, že tu...“

„Že není ani v tomto pokoji, ani v koupelně, to je zřejmé. Kolik máte dalších pokojů?“

„Osm.“

„Jsou obsazené?“

„Ne. Mí klienti přicházejí na konci odpoledne nebo ještě později. Čekala jsem jednoho klienta v devět hodin. Musel vidět ten šrunc na chodníku a...“

„Ukažte mi další pokoje!“

V prvním poschodí byly čtyři, všechny víceméně zařízené ve stylu druhého císařství, s těžkým nábytkem a s hojnými čalouny v zašlých barvách.

„Vidíte, že tu nikdo není.“

„Pokračujme.“

„Proč by chodila do druhého patra?“

„Chtěl bych ho přesto vidět.“

První dva pokoje byly opravdu prázdné, ve třetím seděla vzpřímeně mladá dívka na vycpávané židli potažené červeným sametem. Uvolněně se zdvihla. Byla dlouhá a štíhlá, téměř bez prsů a boků. „Kdo to je?“ zeptal se Maigret.

„Čeká tu na klienta, který chodí na devátou.“

„Vy ji znáte?“

„Ne.“

Ale mladá dívka pokrčila rameny. Zdálo se, že jí není ještě dvacet let a měla nyní ve svém chování výraz, který mohl znamenat: vlezte mi všichni na záda!

„Stejně se to dozví. Je to polda, že?“

„Komisař Maigret.“

„Fakt?“ Zvědavě se na něj podívala.

„Vy se zabýváte osobně touto aférou?“

„Jak vidíte.“

„Je mrtev?“

„Ano.“ Otočila se k madame Blanche a řekla jí vyčítavě:

„Proč jste mi lhala a tvrdila, že je jenom zraněný?“

„Nemohla jsem to vědět. Nepřiblížila jsem se k němu.“

„Kdo jste, slečno?“

„Anne-Marie Boutinová. Jsem jeho osobní sekretářka.“

„Chodila jste sem s ním často?“

„Obvykle jednou týdně. Vždycky ve středu, protože ten den se má za to, že chodím na hodiny angličtiny.“

„Pojďme dolů,“ zabručel Maigret.

Trochu se mu zvedal žaludek ze všech těch pastelových barev a tlumených světél, která obličejům dodávala malou zřetelnost.

Zastavili se v salonu, ale nikdo se neposadil. Zvenčí bylo slyšet hlasy, kroky po chodníku sem a tam a byl tam studený severák. Dům byl však přetopený jako skleník. Jako ve skleníku tu také byly obrovské zelené rostliny v čínských vázách.

„Co víte o vrahovi svého šéfa?“

„To, co mi ona řekla,“ odpověděla Kobylka a ukázala na madame Blanche. „Že po něm někdo střílel a zranil ho. Že správcová ze sousedního domu vyšla a bezpochyby zavolala policii, protože přišla o několik minut později.“

Komisařství bylo pár kroků odtud na Villierské třídě.

„Byl mrtev ihned, nebo krátce potom?“

„Ano.“

Zdálo se mu, že trochu zbledla, ale neplakala. Bylo to jen, jako by utrpěla šok. Pokračovala mechanicky:

„Chtěla jsem hned odejít, ale ona nechtěla.“

„Proč?“ zeptal se Maigret madame Blanche.

„Padla by do rukou vašich kolegů, kteří právě přicházeli. Raději jsem ji zdržela v domě, aby zůstala stranou od toho všeho. Jestli se do toho zamíchají novináři, znamenalo by to jisté zavření domu.“

„Řekněte mi přesně, co jste viděla. Kde stál člověk, který střílel?“

„Mezi dvěma vozy právě proti dveřím.“

„Mohla jste ho tedy dobře vidět.“

„Ne. Sloup veřejného osvětlení je dost daleko. Rozeznala jsem jenom siluetu.“

„Byl velký?“

„Spíš malý, se širokými rameny, tmavě oblečený. Vystřelil třikrát nebo čtyřikrát, nepočítala jsem to. Pan Oscar se chytil za břicho, chvíli se kýval a potom padl dopředu.“

Maigret pozoroval dívku. Byla rozrušená, ale nebylo na ní znát zoufalství.

„Milovala jste ho?“

„Co tím chcete říct?“

„Je to již dlouho, co jste byla jeho milenkou?“

Zdálo se, že je tím slovem překvapena.

„Nebylo to úplně tak, jak si to představujete. Když měl na mne chuť, dal mi znamení, ale nikdy nemluvil o lásce. Ani já na něj nemyslela jako na milence...“

„V kolik hodin vás očekává vaše matka?“

„Mezi půl desátou a desátou hodinou.“

„Kde bydlíte?“

„V Caulaincourtově ulici u náměstí Constantina Pecquera.“

„Kde jsou kanceláře Oscara Chabuta?“

„Na Charentonském nábřeží za skladišti v Bercy.“

„Budete tam zítra ráno?“

„Určitě.“

„Je možné, že vás budu ještě potřebovat. Lapointe, jdi s ní a doved' ji až ke vchodu do metra, a pokud jsou tu již novináři, ať ji neotravují.“

Ohmatával svou dýmku, jako by váhal si ji v tomto prostředí nacpat a zapálit. Nakonec se rozhodl.

Madame Blanche měla obě ruce sepnuté na kulatém břišku a pokojně se na něj dívala jako někdo, kdo si nemá co vyčítat.

„Jste si jistá, že jste střelce nepoznala?“

„To vám přísahám!“

„Přicházel váš klient také s vdanými ženami?“

„To předpokládám.“

„Jeho návštěvy byly časté?“

„Vídávala jsem ho několikrát týdně a potom se zase neobjevil třeba deset nebo čtrnáct dní. Ale to byla spíš výjimka.“

„Nikdo se vás na něj nevyptával telefonem?“

„Ne.“

Náměstek prokurátora a vyšetřující soudce již odešli. Zima byla ještě pronikavější než předtím a muži z Ústavu soudního lékařství, kteří položili tělo obchodníka s vínem na nosítka, je právě strkali do pohřebního vozu.

Specialisté z identifikačního oddělení nastupovali do svého kamionku.

„Našli jste něco?“

„Nábojnice. Čtyři. Ráže 6,35.“

Byl to malý kalibr. Zbraň pro ženu nebo amatéra, se kterou je třeba střílet zblízka.

„Žádní novináři?“

„Přišli dva. Odešli dost rychle, aby ještě stihli vydání pro venkov.“

Inspektor Fourquet trpělivě čekal a podupával nohama. Měl před obličejem kapesník, aby si zahřál nos.

„Vyšel odtud?“

„Ano,“ zabručel Maigret.

„Řeknete to novinářům?“

„Pokud to bude možné, byl bych rád, aby to nebylo zveřejněno. Máte jeho doklady a jeho náprsní tašku?“

Fourquet je vytáhl z kapsy a podal mu je.

„Jakou má adresu bytu?“

„Vosgeské náměstí. Číslo bude na osobním průkazu. Jdete uvědomit jeho ženu?“

„Bude to lepší, než aby se o tom dramatu dozvěděla ze zítřejších novin.“

Na rohu Villierské třídy spatřil vstup do metra Malesherbes, odkud se vracel dlouhými kroky Lapointe.

„Děkuji vám za zavolání, Fourquete. Omlouvám se, že jsem vás nechal tak dlouho venku. Je opravdu zima.“

Posadil se do malého, dobře utěsněného vozu, Lapointe si sedl k volant a podíval se tázvavě na šéfa.

„Náměstí Vosges.“

Jeli nějaký čas mlčky. U monceauxkého parku dělal stále padající drobný sníh na mřížích a jejich pozlacených špičkách tenkou vrstvu. Po Elysejských polích se dali po nábřeží a brzy se zastavili na Vosgeském náměstí.

Domovnice, neviditelná ve své neosvětlené lóži, spustila automatický schodišťový spínač a Maigret míjeje ji, zabručel:

„Paní Chabutová.“

Nikdo se ho na nic neptal. Oba muži se zastavili v prvním poschodí, kde na malé měděné destičce bylo vyryto jméno Oscara Chabuta. Ještě nebylo půl jedenácté. Zazvonil. O minutku později se otevřely dveře a mladá pokojská v zástěrcce a čepečku z linonu se na ně tázvavě podívala. Byla to brunetka, hezká, a její úbor z černého hedvábí zdůrazňoval její hezkou postavu.

„Chtěl bych mluvit s paní Chabutovou.“

„Koho mám ohlásit?“

„Komisař Maigret z kriminální policie.“

„Okamžik.“

V bytě bylo slyšet rádio nebo televizi, hlasy, které si odpovídaly jako v divadelní hře. Zvuk byl náhle přerušen a za okamžik k nim pokročila žena ve smaragdově zeleném županu s překvapeným pohledem.

Ještě jí nebylo čtyřicet let a byla krásná, měla půvab a její způsob chůze eleganci, jež Maigreta překvapila.

„Pojďte, prosím, za mnou, pánové...“

Zavedla je do rozlehlého salonu, kde jedno křeslo bylo postaveno před právě vypnutým televizorem.

„Posaďte se, prosím. Neříkejte, že můj manžel měl nehodu...“

„Bohužel je to tak, madame.“

„Je zraněn?“

„Je to mnohem vážnější.“

„Chcete říct...“

Pokývl hlavou, že ano.

„Ubohý Oscar!“

Ona také neplakala a spokojila se s tím, že sklonila hlavu se smutným vzezřením.

„Byl ve voze sám?“

„Nejedná se o autonehodu. Někdo ho zastřelil.“

„Žena?“

„Ne. Muž.“

„Ubohý Oscar,“ opakovala. „Kde se to přihodilo?“

A když Maigret váhal, vysvětlila:

„Nemusíte se obávat mi to říct. Všechno jsem věděla. Je to již dlouho, co nejsme milenci, ba v určitém smyslu ani manžel a manželka, nýbrž jenom přátelé. Byl to dobrý velký hafan. Lidé se v jeho povaze mýlili, protože vypínal prsa a rád tloukl pěsti do stolu.“

„Znáte ulici Fortuny?“

„Tam si vodil skoro všechny. Znáám dokonce i tu rozkošnou madame Blanche, neboť mi chtěl ukázat to prostředí. Říkám vám, že jsme dobří přátelé. S kým tam byl?“

„S mladou dívkou, svou osobní sekretářkou.“

„Kobylkou! To on jí dal tu přezdívku a nyní ji tak všichni nazývají.“

Lapointe se na ni díval upřeně, úplně paf z její nenucenosti.

„Stalo se to v domě?“

„Ne! Na chodníku ve chvíli, kdy šel váš manžel ke svému vozu.“

„Chytili jste již vraha?“

„Měl plno času uprchnout ulicí nahoru a bezpochyby si pospíšil do metra. Protože jste byla zasvěcena do avantýr svého muže, možná vás napadá případná totožnost vraha?“

„Kdokoliv,“ mumlala s odzbrojujícím úsměvem. „Kterýkoliv manžel, kterýkoliv milenec. Na světě jsou ještě žárlivci.“

„Nedostal výhrůžné dopisy?“

„Nemyslím. Měl intimní poměr s řadou našich přítelkyň, ale neznám žádnou, jejíž manžel by mohl být podezřelý ze zabiti. Nemylte se, pane komisaři. Můj manžel nebyl jen tak nějaký záletník. Nebyl to ani hrubián, přes svůj vzhled. Asi vás překvapím, když vám řeknu, že byl velmi bojácný a kvůli tomu se stále potřeboval ujist'ovat o opaku. Jenže nic ho nemohlo přesvědčit víc než pomýšlení, že může mít většinu žen.“

„Vy jste měla vždycky souhlasné mínění?“

„Zpočátku to přede mnou skrýval. Trvalo několik let, než jsem odhalila, že spal s několika mými přítelkyněmi. Jednou jsem ho flagrantně přistihla a měli jsme dlouhý rozhovor. Vyšli jsme z něj jako dobří přátelé. Chápete nyní? Přesto je to pro mne velká ztráta. Byli jsme na sebe zvyklí. Měli jsme se velmi rádi.“

„Žárlil na vás?“

„Nechával mi naprostou svobodu, ale dával ve své samčí sebelásce přednost raději se nic nedozvědět. Kde je nyní jeho tělo?“

„V Ústavu soudního lékařství. Byl bych rád, kdybyste tam mohla zítra dopoledne přijít a oficiálně potvrdit jeho totožnost.“

„Kam byl střelen?“

„Do břicha a do prsou.“

„Trpěl?“

„Smrt nastala prakticky okamžitě.“

„Kobylka byla při tom?“

„Ne. On opustil dům první.“

„Byl docela sám“

„Poprosím vás, abyste zítra vyhotovila seznam svých přítelkyň a všech jeho milenek, které znáte.“

„Byl to opravdu muž, kdo střílel?“

„Podle madame Blanche ano.“

„Dveře byly otevřené?“

„Ne. Dívala se okénkem ve dveřích. Paní Chabutová, děkuji vám a věřte mi, že lituji, že jsem vám byl nucen přinést tak špatnou zprávu. Ještě něco. Měl váš manžel v Paříži rodinu?“

„Svého otce, starého Désirého. Je mu sedmdesát tři let, ale dosud má své bistro na nábřeží v Tournelle. Jmenuje se to tam U malého chlapíka ze Sancerre. Je vdovec a žije s asi padesátiletou servírkou.“

Konečně ve voze se Maigret zeptal; otočen k Lapointovi:

„Nuže?“

„Je to zvláštní žena, že? Věříte tomu, co řekla?“

„Určitě.“

„Neukázala velké hoře.“

„To přijde. Možná za chvíli, až si lehne sama do postele. A možná, že bude plakat pokojská, neboť s ním spala asi také.“

„Byl to úplný maniak.“

„Víceméně. Jsou muži, kteří to tak potřebují, aby v sebe věřili. Jeho žena to řekla dobře. Nábřeží v Tournelle... Jestlipak je bistro ještě otevřené?“

Přijeli právě ve chvíli, kdy šedovlasý muž s velkou modrou plátěnou zástěrou kolem pasu stahoval železnou roletu. Pootevřenými dveřmi bylo vidět židle položené na stolech, piliny na podlaze a několik nemytých sklenek na cínovém pultu.

„Pánové, je zavřeno.“

„Chtěli bychom s vámi jenom mluvit.“

Svraštil obočí.

„Mluvit se mnou? Napřed mi řekněte, kdo jste.“

„Soudní policie.“

„Mohli byste mi povědět, co mám do činění se soudní policií?“

Vstoupili a Désiré Chabut zavřel dveře. Velká kamna v rohu místnosti ještě sálala teplo.

„Nejedná se o vás, ale o vašeho syna.“

Díval se na ně podezřívavě klidnými a lstivými očima venkovana.

„Co udělal můj syn?“

„Neudělal nic. Měl nehodu.“

„Já mu pořád říkal, že jezdí moc rychle. Je vážně zraněn?“

„Je mrtev.“

Muž přešel na druhou stranu nálevního pultu a beze slova naplnil malou sklenku matolinovou kořalkou a naráz ji vypil.

„Chcete také?“ zeptal se.

Maigret naznačil pokývnutím, že ano. Lapointe, který kořalku nenáviděl, odmítl.

„Kde se to stalo?“

„Nejedná se o dopravní nehodu. Váš syn byl zastřelen několika ranami z automatické pistole.“

„Kým?“

„To se právě snažím odhalit.“

Starý muž neplakal. On také ne. Jeho vrásčitý obličej zůstal bez pohnutí, s tvrdým pohledem.

„Viděli jste mou snachu?“

„Ano.“

„Co říkala?“

„Také nic neví.“

„Je to více než padesát let, co jsem tady. Pojdte se mnou.“

Vedl je do kuchyně a rozsvítil.

„Podívejte!“

Ukázal na fotografii sedmi nebo osmiletého chlapce, který držel obruč, a potom stejné dítě v šatech k prvnímu přijímání.

„To je on. Narodil se tady v mezaninu. Chodil ve čtvrti do školy a potom vstoupil do lycea, ale dvakrát propadl u maturity. Stal se akvizitěrem ve víně. Potom se stal pravou rukou jednoho obchodníka z Máconu, který měl pobočku v Paříži. Vždycky neměl snadný život, věřte mi. Tvrdě pracoval. A když se oženil, vydělával sotva tolik, aby uživil oba dva.“

„Miloval svou ženu?“

„Samozřejmě, že ji miloval. Byla písarkou u jeho šéfa. Zpočátku se usadili v malém bytě v ulici svatého Antonína. Neměli děti. Oscar se nakonec udělal pro sebe přes výstrahy, které jsem mu dával. Byl jsem přesvědčen, že si v tom spálí prsty, ale jemu se naopak zdařilo všechno, co podnikl. Viděli jste jeho nákladní čluny na Seině s velkým nápisem Vino mmichů? Aby se tohle všechno zdařilo, je třeba být tvrdý. Kvůli jeho úspěchu měli obchodníci zbankrotovali. Samozřejmě to nebyla jeho vina, ale přesto se na něj zlobili, to je lidské.“

„Vy chcete říct, že zločin mohl spáchat nějaký nešťastný konkurent?“

„Je to víc než pravděpodobné, ne?“

Désiré nemluvil o milenkách svého syna, o možném žárlivém manželovi nebo milenci. Věděl o tom?

„Znáte ty lidi, kteří se na něj zlobí?“

„Já je neznám, ale určitě jsou. Ve skladech v Bercy by vám bezpochyby mohli říct více. Můj syn tam platil za člověka, který dokáže druhým stoupnout na prsty.“

„Chodil vás často navštěvovat?“

„Abych řekl pravdu – nikdy. Jak začal obchodovat, přestali jsme si rozumět.“

„Protože jste se domníval, že jedná příliš tvrdě?“

„Pro to a pro jiné věci. Na tom nezáleží.“

A náhle ukazováčkem, který se trochu chvěl, setřel slzu, jedinou na tváři.

„Kdy ho mohu vidět?“

„Zítřka v Ústavu soudního lékařství, jestli si to přejete.“

„To je trochu níže na druhém břehu řeky, že?“

Naplnil dvě sklenky, vypil tu svou se stále nehybným obličejem. Maigret se také napil. Potom, o chvíli později, již seděl v autě.

„Ke mně, buď tak laskav. Nech si vůz a zajed' si s ním domů.“

Byla skoro půlnoc, když začal vystupovat po schodech a viděl, jak jsou dveře jejich bytu otevřené. Jeho žena na něj čekala na podestě. Sdělil jí v osm hodin, že přijde pozdě, poněvadž počítal, že ztratí více času s mladým Stiernetem.

„Nenachladil ses?“

„Skoro jsem ani nevystřčil nos ven. S výjimkou, co jsem nastupoval a vystupoval z auta.“

„Máš hlas jako při nachlazení.“

„Přesto ani nekašlu, ani nekýchám.“

„Počkej zítřka ráno. Bude lépe, když ti připravím grog a dám ti dva aspiriny. Chlapec se přiznal?“

Věděla jenom, že Stiernet zabil svou babičku.

„Bez potíží. Ani chvíli nezapíral.“

„Chtěl peníze?“

„Je nezaměstnaný. Vyhodili ho z jeho pokoje, když tři měsíce nezaplatil nájemné.“

„Je to surovec?“

„Ne. Má inteligenci a mentalitu sotva desetiletého dítěte. Vůbec si neuvědomuje, co se přihodilo, ani co ho čeká. Na otázky odpovídá, jak nejlépe umí, se snaživým výrazem, jako ve škole.“

„Myslíš, že není trestně odpovědný?“

„To je věc soudce a ne moje. Naštěstí.“

„Má naději, že dostane dobrého advokáta?“

„Bude to nějaký mladík, u soudu neznámý, jako vždy. Zůstaly mu v kapse tři franky. Ale to není on, kdo mne zdržel až dotedka, nýbrž významný člověk, který byl zastřelen ranami z pistole ve chvíli, kdy vycházel z nejparádnějšího hodinového hotelu v Paříži.“

„Vrátím se. Počkej, slyším, jak voda bublá, jdu připravit grog.“

Mezitím se svlékl, vzal si pyžamo, váhal, zda si má nacpat poslední dýmku, a samozřejmě to nakonec udělal. Nezačínal mít tabák chuť jako při rýmě?

II.

Když se paní Maigretová se šálkem kávy v ruce dotkla jeho ramene, snažil se tvářit, jak se mu to stávalo v dětství, že mu není dobře a že potřebuje zůstat v teple své postele.

Hlavu měl obolavělou, zejména čelní dutiny, a cítil, že má vlhké čelo. Okenní tabule byly mléčně bílé, jako by byly z matovaného skla.

Vypil kávu a s bručením se zdvihl a šel se podívat ven: první chodci, co s rukama vraženými hluboko do kapes pospíchali ke vchodu do metra, byli jen nejasnými siluetami v mlze.

Pomalu se probouzel, dopil zbytek své kávy a zůstal dlouho pod sprchou. Potom při holení začal myslet na Chabuta,

jenž ho fascinoval.

Kdo mu dal věrnější obraz? Pro madame Blanche to byl jenom zákazník, jeden z jejích nejlepších klientů, který vždy objednával šampaňské. Měl potřebu hodně utrácet, ukazovat, že je bohatý. Musel asi rád říkat: „Já začínal jako podomní agent a můj otec má ještě bistro na nábřeží v Tournelle. Umí sotva číst a psát.“

Co si o něm myslela Kobylka? Neplakala, a přece se Maigretovi zdálo, že jí nebyl lhostejný. Věděla, že nebyla jediná, která s ním chodila do malého tichého hodinového hotelu v ulici Fortuny, ale nezdálo se, že žálí.

Žena obchodníka s vínem ještě méně. V duchu se Maigretovi vracely obrazy, které podvědomě zaregistroval. Například ten portrét v životní velikosti, který zaujímal nejlepší místo na zdi v salonu na náměstí Vosges. Byla to taková ulízaná olejomalba, velice věrná. Chabut se na ní díval před sebe s pohrdavým pohledem a ruce měl sevřené, jako by se připravoval udeřit.

„Jak se cítíš?“

„Po druhém šálku kávy budu úplně fit.“

„Přesto si vezmi aspirin a chod co nejmíň venku. Jdu ti zavolat taxi.“

Když přišel na Zlatnické nábřeží, byl ještě stále plný přemítání o obchodníku s vínem a snažil se mu dát živoucí podobu. Měl dojem, že kdyby ho znal lépe, neměl by potíže s odhalením jeho vraha.

Mlha byla stále stejně hustá a Maigret musel rozsvítit lampu. Probíral se došlou poštou, podepsal několik administrativních lejster a v devět hodin se odebral do ředitelovy kanceláře k raportu.

Když na něj přišla řada, zmínil se dosti stručně o Theovi Stiernetovi.

„Vy myslíte, že je duševně zaostalý?“

„To bude bezpochyby tvrdit jeho advokát, pokud nepoukáže na nešťastné dětství. Jenže on udeřil patnáctkrát a bude se mluvit o krutém barbarství, zvláště proto, že se jednalo o jeho babičku. On si neuvědomuje, co ho čeká. Odpovídá na otázky, jak nejlépe umí. To, co udělal, mu nepřipadá divné.“

„A aféra v ulici Fortuny, o níž je stručná zmínka v dnešních ranních novinách?“

„Bude se o ní více mluvit později. Oběť je bohatý a známý muž. Plakáty na jeho Víno mnichů visí ve všech chodbách metra.“

„Zločin z nešťastné lásky?“

„Ještě nevím. Udělal všechno, aby si nadělal spoustu nepřátel, ale zatím není důvod hledat jedním směrem a ne druhým.“

„Je pravda, že právě vycházel z bordelu?“

„Četl jste to v novinách?“

„Ne. Ale znal jsem ulici Fortuny a ihned jsem si udělal obrázek.“ Když se vrátil do své kanceláře, byl ještě stále ponořen do myšlenek na včerejší den. Jeanne Chabutová ho také zneklidňovala. Neplakala, ona také ne, i když dostala šok. Musela být mladší než on o pět či o šest let.

Kde se vzala ta elegance, nenucenost, která byla cítit v každém jejím sebemenším pohybu, v jejích slovech?

Poznal ji ve svých hubených letech a byla jen pouhou písáčkou.

Oscar se mohl nakrásně oblékat u nejlepších krejčí, zůstával však stále svým způsobem buran a uchoval si cosi neohrabaného. Zalíbilo se mu, jak dobře uspěl, a cítil potřebu své štěstí ještě zhodnotit.

Byla to ona, která kromě trochu směšného portrétu zařídila byt. Moderní a staré tu harmonicky sousedilo a tvořilo celek, v němž se člověk cítil dobře. V tuto chvíli by se měla připravovat na cestu do Ústavu soudního lékařství, kde patrně již proběhla pitva. Nezdráhala se. Byla schopna čelit deprimující atmosféře místa, kterému se dříve říkalo márnice.

„Jsi tady, Lapointe?“

„Ano, šéfe.“

„Pojedeme.“ Natáhl si svůj těžký zimník, omotal si kolem krku šálu, narazil si klobouk, a ještě než opustil kancelář, zapálil si dýmku. Na dvoře, kde nastupovali do jednoho z automobilů, se Lapointe zeptal:

„Kam jedeme?“

„Na Charentonské nábřeží.“

Jeli podél nábřeží Bercy, kde se za mřížemi tyčily sklady. Každá budova měla nápis se jménem některého velkého obchodníka s vínem a tři nejrozlehlejší skladištní budovy nesly nápis: VÍNO MNICHŮ. Trochu dále v níže položeném místě byl jakýsi přístav, kde byly vyrovnány desítky velkých beček a kde další vykládali z nákladních člunů. Stále VÍNO MNICHŮ. Stále Oscar Chabut.

Stavba na druhé straně ulice byla stará, obklopená rozlehlým dvorem, ucpaným dalšími sudy. Vzadu nakládali do kamionů přepravky plné láhví a jeden muž s převislým knírem v modré zástěře vypadal, že dozírá na tuto činnost.

„Mám jít s vámi? Postavím auto do dvora.“

„Jestli chceš?“

Ve dvoře byl pach vína a patoků. Byl i v široké dlaždičkové chodbě, kde si přečetli na emailované tabulce: Vstupte bez klepání.

Dveře byly otevřené a v dosti temné místnosti mladá dívka, jež trochu šilhala, seděla před starou telefonní ústřednou.

„Přejete si?“

„Osobní sekretářka pana Chabuta je tu?“

Dívala se na ně s podezřením.

„Chcete s ní mluvit osobně?“

„Ano.“

„Víte, co se přihodilo?“

„Ano. Ohlašte komisaře Maigreta.“

Podívala se na něj pozorněji a potom přenesla pohled na mladého Lapointa, který ji zajímal více.

„Haló! Anne-Marie? Je tady jistý komisař Maigret a ještě někdo, jehož jméno neznám, a chtěli by tě vidět. Ano. Dobře. Pustím je dál.“

Schodiště bylo zaprášené a malbě na zdech chyběla svěžest. Na schodišti je minul mladý muž se svazkem papírů v ruce. Na podestě našli Kobylku u pootevřených dveří, pozvala je, aby vstoupili do dosti rozlehlé kanceláře, ale bez jakéhokoliv luxusu.

Vypadala, jako by byla zařízení před padesáti lety, a byla temná a s ostrým pachem vína jako všude ve dvoře i v domě.

„Viděli jste ji?“

„Koho?“

„Jeho ženu?“

„Ano. Vy ji znáte dobře?“

„Když měl chřipku, chodila jsem pracovat na Vosgeské náměstí do jejich bytu. Je to krásná žena, že? Je velmi inteligentní. On ji v některých případech žádal o radu.“

„Nečekal jsem, že tu najdu tak zastaralé zařízení.“

„Jsou ještě jiné kanceláře, úplně jiné, u Opery, se světlými nápisy po celé délce fasády. Kanceláře tam jsou moderní, elegantní, světlé a pohodlné. To oni jsou ve styku s patnácti tisíci prodejny. A každý měsíc přibývají další. Mají počítače a téměř všechno se dělá elektronicky.“

„A tady?“

„To je starý dům. Podržel si svou starobylou atmosféru, což uklidňuje zákazníky z venkova. Chabut chodil každý den do Operní třídy, ale tady pracoval nejraději.“

„Chodila jste tam s ním?“

„Někdy. Ne často. Měl tam jinou sekretářku.“

„Kdo kromě něho řídí podnik?“

„Doopravdy nikdo. Nikomu nevěřil. Je tady pan Leprêtre, sklepmistr, který se stará o výrobu. Je tu také účetní pan Riolle, ten je tu teprve několik měsíců. V kanceláři naproti pracují tři písárky.“

„To je všechno?“

„Viděli jste telefonistku. A pak jsem tu já. Je to těžké vysvětlit. Tvoříme jakýsi generální štáb, i když většina práce se vykonává v Operní třídě.“

„Kolik času tam trávil každý den?“

„Hodinu. Někdy dvě.“

Americký psací stůl měl dřevěnou stahovací žaluzii jako za starých dobrých časů a byl pokryt spoustou papírů.

„Ostatní písárky jsou stejně mladé jako vy?“

„Chcete je vidět?“

„Za chvíli.“

„Je tam jedna starší, slečna Berthe. Je jí třicet dva let a je nejstarší. Mladší je jedenadvacet let.“

„Jak se stalo, že si vás vyvolil za osobní sekretářku?“

„Žádal začátečníci. Četla jsem inzerát a šla jsem se představit. Je to již víc než rok. Připadala jsem mu legrační a ptal se mne, zda jsem zamilovaná nebo mám milence.“

„Měla jste ho?“

„Ne. Právě jsem vyšla ze školy pro sekretářky.“

„Po kolika dnech se vám začal dvořit?“

„Nedvořil se mi. Hned druhý den mě k sobě zavolal pod záminkou, že mi musí ukázat nějaké dokumenty, a začal mě laskat. ‚Je třeba, abych tě poznal,‘ mumlal.“

„A potom?“

„O osm dnů později mě zavedl do ulice Fortuny.“

„Ostatní ženy nebyly žárlivé?“

„Víte, ony tím prošly všechny.“

„Tady?“

„Tady nebo jinde. Je to nesnadné vysvětlit. On to dělal tak přirozeně, že se nebylo možné na něj zlobit. Znáám jenom jednu dívku, která nastoupila po mně a po třech dnech odešla s prasknutím dveří.“

„Kdo věděl, že středa byl váš den?“

„Myslím, že všichni. Vycházela jsem současně s ním a nastupovala jsem do jeho vozu. On se s tím nijak neskryval. Naopak.“

„Kdo pracoval v kanceláři před vámi?“

„Paní Chazelová. Je nyní na druhé straně chodby. Je jí dvacet šest let a je rozvedená.“

„Je to krásná žena?“

„Ano. Má velmi krásné tělo. Jí by nemohli říkat Kobylka.“

„Nezlobí se na vás?“

„Zpočátku se na mne dívala s takovým legračním úsměvem. Pravděpodobně čekala, že mě bude mít brzy dost.“

„On s ní měl i nadále poměr?“

„Předpokládám to, protože se stávalo, že tu zůstávala přesčas. Vědělo se, co to znamená.“

„Nikdy se netvářila zahořkle?“

„Ne v mé přítomnosti. Už jsem vám to řekla, ona se mi spíš vysmívala. Mnoho lidí mne nebere vážně. Dokonce i má

matka se mnou jedná jako s malou holkou.“

„Neměla chuť se pomstít?“

„Ona není ten typ. Ona má i jiné muže. Chodí několikrát za týden večer ven a druhý den se jen s potížemi pouští do práce.“

„Třetí?“

„Alina je nejmladší kromě mě. Je jí dvaadvacet let a je velmi tmavovlasá, trochu potrhlá, trochu teatrální. Dnes ráno omdlela, nebo to tak dělala, a potom začala naříkavě plakat.“

„Byla tu před vámi?“

„Ano. Dříve, než četla inzerát, pracovala ve velkém obchodním domě. Všechny byly přijaté na inzerát...“

„Nikdo nebyl tak zaujatý, aby ho zastřelil? Paní Blanche zahlédla, jak říkala, jen siluetu muže mezi dvěma vozy. Ale mohla to být i žena. Možná žena v kalhotách? Bylo tam šero.“

„To není ten žánr,“ namítla Kobylka.

„Jeho žena také ne?“

„Ona není žárlivá. Žije takovým způsobem, jaký ji těší. Pro ni byl jen příjemným společníkem.“

„Příjemným?“

Zdálo se, že počala přemýšlet.

„Když jste ho znali, tak ano. Na první pohled byl nafoukaný, agresivní. Hrál si na velkého šéfa. Své úspěchy u žen považoval za právo, které mu přísluší. Když ho ale člověk poznal lépe, uvědomil si, že je mnohem naivnější, než jak vypadá. Také zranitelnější.“

„Co si o mně myslíš?“ ptal se často, zejména po souloži.

„Co byste chtěl, abych si myslela?“

„Miluješ mě? Přiznej se, že ne.“

„To záleží na tom, co tím rozumíte. Cítím se s vámi dobře, chcete-li to vědět.“

„Kdybych se tě nabažil, co by se stalo?“

„Nevím. Musela bych se s tím smířit.“

„A ty ostatní naproti, co říkají?“

„Nic. Vy je znáte lépe než já.“

„A muži?“ zeptal se Maigret.

„Ti, co pracují tady? Je to především pan Lepretre, o němž jsem vám již říkala. Kdysi pracoval na vlastní účet. Ale nebyl moc do obchodu, aby uspěl. Je mu nyní téměř šedesát let. Mluví málo. Zná obdivuhodně své povolání a pracuje bez rámusu.“

„Ženatý?“

„Ano. Jeho dvě děti také. Bydlí ve vile úplně na konci nábřeží v Charentonu a jezdí do práce na kole.“

Venku počala mlha růžově pod drápky slunce a ze Seiny se počalo pářit. Lapointe si udělal několik poznámek do notesu, který si položil na kolena.

„Když dělal špatné obchody, to již Vino mnichů existovalo?“

„Myslím, že ano.“

„Jak se snášel s Chabutem?“

„Tvářil se vždy uctivě, ale zdrženlivě.“

„Hádal se s ním?“

„V mé přítomnosti nikdy... a protože jsem byla stále tady...“

„Jestli vám dobře rozumím, je to člověk uzavřený.“

„Uzavřený a smutný. Myslím, že jsem ho nikdy neviděla se zasmát a jeho povislé kníry dodávají jeho obličej ještě více smutku.“

„Kdo další pracuje v domě?“

„Účetní Jacques Riolle. Je to spíš pokladník. Má svou kancelář dole. Zabývá se jen některými účty a tím, co nazýváme malá pokladna. Trvalo by dlouho vám vysvětlit chod podniku. Opravdová fakturace se provádí v Operní třídě, stejně jako pošta se sklady. Tady se zabýváme zejména nákupem vína, vztahy s vinohradníky, kteří přicházejí z jihu.“

„Riolle není zamilovaný do žádné z vás?“

„Jestli je, pak to nedává najevo. To posoudíte sám. Je mu čtyřicet let a je zarytý starý mládenec, který je cítit zatuchlinou. Je mírný, ustrašený, plný malých zálib. Žije v rodinném penzionu v Latinské čtvrti.“

„Nikdo jiný?“

„V kanceláři ne. Dole, ve vinných skladech a v expedici, je pět nebo šest lidí, které znám jenom jménem a od pohledu, ale se kterými nemám tak říkajíc co do činění. Musíte si myslet, že jsme legrační lidé, že? Kdybyste ale znal šéfa, tak by vám to připadalo docela přirozené.“

„Bude vám chybět?“

„Ano. Neskrývám to.“

„Dával vám dárky?“

„Nikdy mi nedal peníze. Dal mi někdy darem nějaký předmět, který viděl při cestě ve výloze obchodu.“

„Co se nyní stane?“

„Nevím, kdo bude podnik řídit. V Operní třídě je to pan Louceck, který je finančním poradcem. Je to on, mezi jinými, který se zabývá zisky a bilancemi. Jenomže vůbec nerozumí vínu.“

„A pan Lepretre?“

„Již jsem vám řekla, že to byl mizerný obchodník.“

„Paní Chabutová?“

„Předpokládám, že to bude ona, kdo všechno zdědí. Nevím, jestli zaujme místo svého muže. Je určitě dost schopná. Je to žena, která ví, co chce.“

Díval se na ni pozorně, překvapen dobrým úsudkem tohoto děvčete, kterou žádná otázka nezaskočila. Měla v sobě cosi upřímného, co si vyžadovalo sympatie, a když se podíval, jak gestikuluje celým svým hubeným tělem, nemohl se ubránit úsměvu.

„Včera večer jsem šel na Tournellské nábřeží.“

„Podívat se na starého? Omlouvám se, měla jsem říct pana otce.“

„Jak si rozuměli?“

„Pokud vím, tak špatně.“

„Kvůli čemu?“

„Nevím. To musí být něco staršího data. Myslím, že se otci zdálo, že je syn příliš tvrdý, necitlivý. Nikdy od něj nic nepřijal a nevím, zda to není kvůli tomu, že ještě přes svůj věk nezanechal svého povolání.“

„Chabut o něm nikdy nemluvil?“

„Málokdy.“

„Nemáte mi ještě co říct?“

„Ne.“

„Máte další milence?“

„Ne. On mi úplně stačil.“

„Budete tu dál pracovat?“

„Když mě tu nechají.“

„Kde je kancelář pana Lepretra?“

„V přízemí. Okna vedou do zadního dvora.“

„Strávím ještě chvilku u vašich kolegů.“

Tady byla také rozsvícená světla a dvě mladé dívky t'ukaly do psacího stroje, zatímco ta třetí, která vypadala nejstarší, třídila poštu.

„Nenechte se rušit. Jsem komisař pověřený pátráním a budu mít patrně příležitost se s vámi seznámit osobně. Nyní bych chtěl vědět, zda některá z vás nemá nějaké podezření.“

Dívaly se jedna po druhé a slečna Berthe, ta, již bylo třicet a byla baculatá, se lehce zarděla.

„Něco vás napadlo?“ zeptal se jí.

„Ne. Já nic nevím. Byla jsem stejně překvapená jako ostatní.“

„Dozvěděli jste se o vraždě z novin?“

„Ne. Když jsem sem přišla...“

„Neznala jste jeho nepřátele?“

Odvrátila oči a dívala se z jedné na druhou.

„Nemusíte se ostýchat. Dozvěděl jsem se již hodně o jeho způsobu života a zejména o jeho vztahu k ženám. Mohlo by se jednat o manžela, o milence nebo o žárlivou ženu.“

Nikdo nevypadal, že by chtěl mluvit.

„Promyslete si to. I malá příhoda může mít svou důležitost.“

Sestupovali. Lapointe a on. V přízemí Maigret otevřel dveře u účetního. Ten odpovídal Kobylčině popisu.

„Je to již dlouho, co jste zaměstnán v tomto domě?“

„Pět měsíců. Předtím jsem pracoval v obchodě s galanterií na Velkých bulvárech.“

„Věděl jste o láskách svého šéfa?“

Začervenal se, otevřel ústa, ale nenašel žádná slova.

„Byl mezi lidmi, kteří ho navštěvovali, někdo, kdo by ho mohl nenávidět?“

„Proč by ho měli nenávidět?“

„Byl to velmi tvrdý obchodník, ne?“

„Nebyl sentimentální člověk.“

Již své odpovědi litoval a ptal se sám sebe, jak se mohl odvážit vyslovit své mínění.

„Znáte paní Chabutovou?“

„Občas přinášela účty od svých dodavatelů. Jinak mi je posílala poštou. Je to velmi milá osoba a velmi prostá.“

„Děkuji vám.“

Ještě jeden, smutný pan Lepretre se svislými kníry. Našli ho v jeho kanceláři, která byla ještě starodávnější a venkovštější než ty ostatní. Seděl před černě natřeným stolem, na kterém měl vzorky vín a díval se podezřívavě na vstupující muže.

„Předpokládám, že víte, co tu děláme.“

Spokojil se s pokývnutím hlavou, jedna část kníru padala více než ta druhá. Kouřil pěnovku, která vydávala silný zápach.

„Někdo musel mít vážný důvod zabít vašeho šéfa. Je to již dlouho, co tu pracujete?“

„Třináct let.“

„Rozuměli jste si dobře, pan Chabut a vy?“

„Nikdy jsem si nestěžoval.“

„Máte jeho plnou důvěru, že?“

„Neměl důvěru k nikomu než k sobě.“

„Ale bral vás jako jednoho ze svých nejbližších spolupracovníků.“

Lepretrův obličej nevyjadřoval žádný pocit. Nosil na hlavě zvláštní malou čepičku a Maigret si pomyslel, že tak chtěl schovat svou pleš. Každopádně neměl v úmyslu ji sundat.

„Nemáte mi co říct?“

„Ne.“

„Nikdy se vám nesvěřil, že by mu někdo vyhrožoval?“

„Ne.“

Bylo zbytečné naléhat a Maigret dal Lapointovi znamení, aby ho následoval.

„Děkuji.“

„Není zač.“

A Lepretre se zdvihl, aby za nimi zavřel dveře.

###

Rýma, která se v Maigretovi připravovala, propukla náhle teprve ve voze, takže několik minut kýchal, až měl obličej celý červený a oči usazené.

„Promiň mi, chlapče,“ bručel na Lapointovu adresu. „Já cítil, jak to na mne jde již od rána. Jed do Operní třídy!

Zapomněli jsme se zeptat na číslo.“

Našli to rychle, neboť velická neonová písmena, která se večer rozsvěcela, hlásala VÍNO MNICHŮ. Dům těžký a impozantní skýtal ještě přístřeší dalším důležitým společností, jedné zahraniční bance a jedné společnosti pro hospodářské poradenství.

V druhém poschodí s vysokým stropem se nacházel široký vstup obložený mramorem, kde kolem chromovaných popelníků byla velmi moderní kovová křesla, povětšinou prázdná. Na stěnách tři plakáty, jaké bylo vidět ve stanicích metra. Představovaly mnicha s veselým obličejem a gurmánskými rty, jak se chystá vypít sklenku vína. Na prvním plakátě bylo víno červené, na druhém bílé a růžové na třetím.

Za skleněnou přepážkou bylo vidět rozlehlou kancelář, kde pracovalo asi třicet osob, mužů a žen, a vzadu jinou zasklenou přepážku, která dovoľovala nahlédnout do dalších kanceláří. Všechno bylo jasné a hojně osvětlené, materiály byly moderní, nábytek byl posledním výkřikem módy.

Maigret se přiblížil k okénku a musel vytáhnout z kapsy svůj kapesník ve chvíli, kdy chtěl oslovit mladou přijímací úřednici. Ta bez netrpělivosti počkala, až se pořádně vysmrká.

„Omlouvám se vám. Chtěl bych vidět pana Loucecka.“

„Kdo jste?“

Podala mu blok, na kterém četl: Jméno a příjmení. Potom na další lince: Důvod návštěvy. Spokojil se tím, že napsal Komisař Maigret. Zmizela za dveřmi, které byly proti prvnímu oknu, a zůstala pryč dosti dlouho. Potom vyšla z velké kanceláře a nechala je vstoupit do druhé čekárny, mnohem intimnější, než byla ta první, ale ne méně moderní.

„Pan Louceck vás přijme za chvíli. Právě telefonuje.“

Skutečně nečekali dlouho. Jiná mladá dívka s brýlemi pro ně přišla a zavedla je do prostorné kanceláře, která stále působila velmi moderním dojmem.

Z křesla se zdvihl velmi malý muž a natáhl ruku.

„Komisař Maigret?“

„Ano.“

„Stéphane Louceck. Posadte se.“

„Inspektor Lapointe.“

„Posadte se také, prosím.“

Byl velmi ošklivý, s málo sympatickou ošklivostí. Jeho nos byl dlouhý, cibulovitý, s jemnými modrými žilkami a hnědými chlupy, které vylézaly z jeho nozder a z uší. Jeho obočí, široké skoro dva centimetry, bylo husté a rozcuchané. Jeho oblek toužil po žehličce a jeho kravata potřebovala vypnout.

„Předpokládám, že přicházíte kvůli vraždě.“

„To je samozřejmé.“

„Čekal jsem někoho od policie již dříve. Nečtu nikdy ranní noviny, neboť se pouštím časné do práce, a dozvěděl jsem se tu zprávu telefonem od paní Chabutové.“

„Nevěděl jsem o existenci těchto kanceláří, a šli jsme tedy napřed na nábreží do Charentonu. Jestli jsem to správně pochopil, pracoval Oscar Chabut především tam.“

„Byl tu každý den. Byl to člověk, který chtěl vše vidět osobně.“ Jeho obličej zůstával lhostejný, bez výrazu, a ani jeho hlas neměl žádné zabarvení.

„Mohu se zeptat, zda neznáte nějaké jeho nepřátele?“

„To neznám.“

„Byl to významný muž a během jeho nástupu se mohl chovat k některým lidem tvrdě.“

„To nevím.“

„Dozvěděl jsem se také, že byl vysazený na ženy.“

„Já se jeho soukromým životem nezabýval.“

„Kde byla jeho kancelář?“

„Tady, proti mně.“

„Přicházel sem se svou osobní sekretářkou?“

„Ne. Zdejší personál stačí.“

Ani se neusmál, ani nevyjádřil jakýkoliv pocit.

„Je to již dlouho, co s ním pracujete?“

„Pracoval jsem pro něj ještě když tyto kanceláře neexistovaly.“

„Jaké bylo vaše dřívější povolání?“

„Finanční poradce.“

„Předpokládám, že se zabýváte jeho zisky.“

„Mezi jiným.“

„Vy ho nyní nahradíte?“

Maigret se musel znovu vysmrkat a cítil, jak se mu na čele perli pot.

„Omlouvám se...“

„Jen nepospíchejte. Na vaši otázku není snadné odpovědět. Obchod není společností, nýbrž vlastnictvím pana Chabuta a stane se podle závěti vlastnictvím jeho ženy.“

„Jste s ní v dobrých vztazích?“

„Znám ji jen málo.“

„Byl jste pravou rukou Oscara Chabuta?“

„Zabýval jsem se prodejem a sklady. Máme ve Francii více než patnáct tisíc prodejen. Tady pracuje čtyřicet zaměstnanců a dvacítko inspektorů jezdí po provinciích. Co se týče pařížského departementu a předměstí, tím se zabývají další kanceláře pod námi. Odtud se také řídí publicita a prodej do zahraničí.“

„Kolik je mezi vašimi zaměstnanci žen?“

„Prosím?“

„Ptám se, kolik zaměstnáváte žen nebo mladých dívek.“

„To nevím.“

„Kdo je vybírá?“

„Já.“

„Oscar Chabut vám do toho nemluvil?“

„Tady ne, pokud jde o tohle.“

„Žádné z nich se nedvořil?“

„Nevšiml jsem si ničeho podobného.“

„Pokud jsem všemu dobře porozuměl, vy jste důležitý člověk pro veškerý prodej.“

Spokojil se se zamrknutím.

„Je tedy pravděpodobné, že si zachováte své postavení a že navíc převezmete řízení kanceláří na Charentonském nábřeží?“

Nehnul ani brvou, zůstal netečný.

„Mohli si zaměstnanci stěžovat na svého šéfa?“

„To nevím.“

„Předpokládám, že byste si přál, aby byl vrah zatčen.“

„To je samozřejmé.“

„Až dosud jste mi příliš nepomohl.“

„Lituji toho.“

„Co si myslíte o paní Chabutové?“

„Je to velmi inteligentní žena.“

„Rozumíte si spolu dobře?“

„Již jste mi položil téměř stejnou otázku. Odpověděl jsem vám, že ji znám velmi málo. Prakticky sem nikdy ani nevšimla a já jsem nechodil do bytu na Vosgeském náměstí. Nejsem vysazený na společenské obědy a večere ve městě.“

„Vedl Chabut aktivní společenský život?“

„Jeho žena by vám to pověděla spíše než já.“

„Víte, zda existuje nějaká závěť?“

„Nevím.“

Maigretovi se trochu točila hlava a cítil, že toto setkání mu nic nepřinese. Louceck se rozhodl mlčet a mlčet až do konce. Komisař se zdvihl.

„Byl bych rád, kdybyste mi poslal na Zlatnické nábřeží jména a adresy všech osob, které pracují tady a také jejich věk.“

Louceck zůstal neochvějný a spokojil se s lehkým pokývnutím hlavou. Stiskl knoflík na stole a mladá žena otevřela dveře, připravená vyvést návštěvníky až na podestu.

Než nastoupili do vozu, Maigret vešel do jednoho bistra a vypil skleničku rumu. Doufal, že mu to udělá dobře. Lapointe se spokojil s džusem.

„Co budeme dělat?“

„Je skoro poledne. Příliš pozdě, abychom se vrátili na Vosgeské náměstí. Vrátime se do kanceláře. Potom něco sníme v pivnici Dauphine.“

Vstoupil do telefonní budky a zavolal své číslo na bulváru Richarda Lenoira.

„To jsi ty? Co máš k obědu? Ne, nevrátím se, ale schovej mi to na večer. Já vím, že mám trochu nakrápělý hlas. A již hodinu jsem nepřestal kýchat. Uvidíme se večer...“

Měl dost špatnou náladu.

„Všichni měli větší nebo menší důvody přát si, aby zmizel. Přesto jen jediná osoba to dotáhla až do konce a střelila.

Ostatní jsou nevinní, ale i když jsou nevinní, snaží se nám spíše házet klacky pod nohy, než nám pomáhat. Jenom snad s výjimkou té legrační Kobylky, která neodvažuje každou odpověď na vahách a zdá se, že na otázky odpovídá

otevřeně. Co si o ní myslíš?“

„Je legrační, jak říkáte. Dívá se na život zpřímá a nenechá se balamutit.“

Na Maigretově stole ležela zpráva soudního lékaře. Měla skoro čtyři strany nacpané odbornými výrazy a dvě kresby, ukazující úhel dopadu střel. Dvě zasáhly břicho, jedna prsa a čtvrtá pronikla trochu pod ramenem.

„Žádné telefonické volání?“

Obrátil se k Lucasovi.

„Poslal jsi hlášení do kabinetu prokurátora?“

Jednalo se o záznam výsledku Stierneta.

„Hned ráno. Dokonce jsem se na něj šel podívat do vězení.“

„Jak se má?“

„Je pokojný. Řekl bych dokonce klidný. Nevadí mu, že je zavřený a nedělá žádnou neplechu.“

O chvílku později Maigret a Lapointe vstoupili do pivnice Dauphine. Byli tu advokáti ve svých talárech a tři nebo čtyři inspektoři, kteří sice nepatřili k Maigretově brigádě, ale srdečně ho pozdravili. Vešli do jídelny.

„Co dneska máte?“

„Budete spokojeni: ragú z telecího masa.“

„Co si myslíte o Vínu mnichů?“

Patron pokrčil rameny.

„Není o mnoho lepší než víno, které se dříve prodávalo na litry. Je to směska vín z jihu a z Alžírsko. Dneska lidé dávají přednost vínům s etiketou a bombastickým názvem.“

„Máte ho?“

„Ne, samozřejmě ne. Dám vám k pití trochu burgundského. To se hodí k bílému ragú.“

Po chvílce vytáhl Maigret z kapsy kapesník.

„Už je to tu zas! Jakmile přijdu do vyhřáté místnosti, hned to začne.“

„Proč si nejdete lehnout?“

„Myslíš, že bych si odpočinul? Nepřestávám myslet na toho Chabuta. Člověk by řekl, že udělal všechno pro to, aby nám zkomplikoval život.“

„Co si myslíte o jeho ženě?“

„Ještě nic. Včera se mi zdála velmi svůdná a sebejistá, navzdory událostem. Možná až příliš sebejistá. Zdá se, že se ke svému manželovi chovala ochránářsky. Shovívavá žena. Za chvíli ji uvidíme. Možná změním mínění. Vždy si dávám pozor na příliš dokonalé bytosti.“

Ragú bylo jemné, omáčka zlatavá, velmi vonná. Vzali si oba hrušku, potom kávu a chvíli po druhé hodině vstoupili do domu na Vosgeském náměstí.

Stejná pokojská, která jim přišla otevřít včera, je posadila v hale, zatímco je šla ohlásit své paní. Když se vrátila, nevedla je do salonu, ale trochu dále, do budoáru, kam za nimi paní bez meškání přišla. Měla černé šaty, velmi prosté, ale nádherně střižené, beze všech šperků.

„Posaďte se, pánové. Byla jsem dnes ráno tam v ústavu a nemohla jsem se ani dotknout jídla.“

„Předpokládám, že vám dnes přivezou tělo?“

„Dnes odpoledne. Čekám předtím zástupce pohřební služby, abych věděla, kam mám umístit smuteční síň. Patrně do této místnosti, neboť salon je příliš veliký.“

Budoár, osvětlený vysokým oknem až ke stropu, byl jasný a veselý jako celý zbytek bytu s trochu zženštilým příděchem.

„To vy jste vybírala nábytek a čalounění?“

„Já se vždy trochu zajímala o dekorace. Chtěla jsem se stát návrhářkou. Můj otec je knihkupcem v Jakubově ulici. Není to daleko od Beaux Arts a je to čtvrt' starožitníků.“

„Jak se stalo, že jste nakonec skončila jako písarka?“

„Chtěla jsem být nezávislá. Myslela jsem, že budu navštěvovat večerní kurzy, ale uvědomila jsem si, že je to nemožné. Potom jsem potkala Oscara.“

„Stala jste se jeho milenkou?“

„Hned první večer. U něho vás to nemusí překvapit.“

„To on sám vám nabídl sňatek?“

„Vypadám snad, jako bych ho k tomu nutila? Byl bezpochyby unaven svým osamělým životem v malém hotelku, kde si připravoval jídlo na lihovém vařiči. V té době vydělával velmi málo.“

„Vy jste pracovala dál?“

„První dva měsíce. Potom to již nechtěl. Může to vypadat divně, ale byl velice žárlivý.“

„Věrný?“

„Myslím.“

Maigret se na ni díval a pociťoval určitou tíseň, jako by cítil, že tady něco neklape. Její obličej byl krásný, ale její rysy zůstávaly příliš nehybné, jako by prošla rukama specialisty na kosmetickou chirurgii.

Oči téměř nemrkaly. Byly velké, bledě modré a ona je otevírala doširoka, jako by chtěla, aby vypadaly ještě nevinněji.

Musel se vysmrkat a během té chvíle zůstala zticha.

„Omlouvám se vám.“

„Myslela jsem na ten seznam, o který jste mne žádal včera, a snažila jsem se ho vyhotovit.“

Šla vyhledat list dopisního papíru na psací stůl ve stylu Ludvíka XV. Měla velké pevné písmo bez kudrlinek.

„Napsala jsem jenom jména těch, jejichž ženy měly pravděpodobně intimní styky s mým manželem.“

„Nejste si tím jistá?“

„Většinou ne. Ale podle způsobu jejich řeči a chování, když jsme dělali večírek, jsem byla brzy informována.“

Polohlasně si četl jména. „Henri Legendre.“

„Průmyslník. Má kyvadlovou dopravu mezi Paříží a Rouenem. Marie-France je jeho druhá manželka a je o patnáct let mladší.“

„Žárlivý?“

„Myslím si to, ale ona je mnohem prohnanější než on. Mají usedlost v Maisons-Laffitte, kde přijímají návštěvy každý víkend.“

„Byli jste tam?“

„Jednou, neboť přijímáme hosty také v neděli v naší vile v Sully-sur-Loire. V létě jezdíme do Cannes, kde máme dvě poslední patra nového domu u Palm Beach, kde jsme střechu zařídili jako zahradu...“

„Pierre Merlot,“ četl.

„Bankovní makléř. Lucile, jeho žena, je malá blondýnka se špičatým nosíkem, co překročila čtyřicítku, ale zachovala si vzhled holky. Ta musela Oscara bavit.“

„Manžel o tom věděl?“

„Určitě ne. Její manžel je vášnivý hráč bridže, a když jsme měli večírek, vždy se zavírali do tohoto pokoje, aby si zahráli.“

„Váš manžel nehrál?“

„Ne tento druh hry.“

Usmála se neurčitě.

„Jean-Luc Caucasson.“

„Vydavatel knih o umění. Oženil se s mladou modelkou dosti špatně vychovanou, která je legrační jako ostatní.“

„Mistr Poupard. Advokát u porotního soudu.“

Byl to jeden z mistrů v lavicích advokátů a jeho jméno se často ocitalo v novinách. Jeho žena byla Američanka a vlastnila velké jmění.

„Neměl o ničem tušení?“

„Často obhajoval mimo Paříž. Mají nádherný byt na ostrově svatého Ludvíka.“

„Xavier Thorel. To se jedná o ministra?“

„Ano. Xavier je milý přítel.“

„Říkáte to, jako by to byl především váš přítel.“

„Mám ho velmi ráda. Co se týče Rity, ta se vrhá kolem krku všem mužům.“

„On to ví?“

„Rezignoval. Přesněji, oplácí jí stejným.“

Další jména, další příjmení, architekt, lékař, Gérard Aubin z banky Aubin a Boitel, prvotřídní krejčí na třídě Františka I.

„Seznam by mohl být ještě delší, neboť my známe plno lidí, ale vybrala jsem osoby, u nichž jsem si trochu jistá, že s jejich ženami měl intimní poměr.“

Náhle se zeptala:

„Šli jste se podívat na jeho otce?“

„Ano.“

„Co vám říkal?“

„Zdálo se mi, že jeho vztahy k synovi jsou spíše chladné.“

To od té doby, co začal mít Oscar hodně peněz. Chtěl, aby jeho otec opustil své bistro, a nabídl mu, že mu koupí pěknou usedlost v Sancerre, nedaleko statku, kde se jeho otec narodil. Špatně si rozuměli. Désiré si myslel, že se ho chce zbavit.“

„A váš otec?“

„Má stále své knihkupectví a má matka žije v mezaninu, odkud se nemůže hnout, protože těžce chodí a její srdce velmi zesláblo.“ Komorná zaklepala na dveře a vstoupila.

„Je tu pán z pohřebního ústavu.“

„Řekni mu, že ihned přijdu.“

A otočená k oběma mužům:

„Musím vás poprosit, abyste mne omluvili. Budu v příštích dnech velmi zaměstnaná. Přesto pokud objevíte něco nového nebo budete potřebovat nějakou informaci, neváhejte mne vyrušit.“

Usmála se na ně poněkud matně, mechanicky, a potom je pružným krokem odvedla až ke dveřím bytu.

V hale potkali zaměstnance pohřebního ústavu, který Maigret poznal a uctivě ho pozdravil. Mlha, která se z velké části v poledne rozptýlila, se pomaloučku vracela do původní hustoty a stírala všemu obrysy.

Maigret začal znovu kýchat a bručel si bůhvíco.

III.

Maigret se nikdy necítil příliš volně v určitém prostředí, mezi bohatou buržoazií. Ve styku s nimi se cítil neobratný a rozpačitý. Například ti lidé ze seznamu Jeanne Chabutové patřili všichni víceméně k určitému okruhu, jenž měl svá pravidla, své zvyklosti, svá tabu, svou řeč. Setkávali se v divadlech, v restauracích, v nočních barech a potom v neděli v domech na venkově, které se sobě navzájem podobaly, a v létě v Cannes nebo Saint-Tropez.

Oscar Chabut, plebejec původem, se silou svých pěstí probíjoval až do tohoto světa, a aby se přesvědčil, že byl přijat, cítil potřebu vyspat se s většinou těchto žen.

„Kam pojedeme, šéfe?“

„Ulice Fortuny.“

Byl namačkan na svém sedadle a neradostně se rozhlížel, jak ulice a bulváry ubíhají. Pouliční svítlny již byly rozsvícené, stejně jako většina oken. Navíc z jednoho chodníku na druhý byly pověšené girlandy žárovek. Ve výlohách obchodů stály pozlacené nebo postříbřené vánoční jedličky. Zima a mlha nebránila davům zaplnit ulice, chodit od jednoho výkladu ke druhému, tvořit v obchodech fronty. Maigret se ptal, co by měl koupit k Ježíšku své paní, ale nic ho nenapadlo. Celou dobu kýchal a pospíchal, aby už byl v posteli.

„Až odtud půjdeme, předám ti ten seznam a ty zařídíš, abychom se dozvěděli, kde byl každý ve středu k deváté hodině.“

„Mám je vyslýchat?“

„Jenom v případě, že neseženeš informace jinak. Můžeš například promluvit se šoféry a se služebnictvem a třeba budeš mít štěstí.“

Ubohý Lapointe nebyl příliš nadšen úkolem, který mu byl svěřen.

„Myslíte, že je to někdo z nich?“

„Může to být kdokoli. Ten Oscar se musel chovat nesnesitelně ke všem lidem, v každém případě k mužům. Můžeš na mne počkat ve voze. Zdržím se jen několik minut.“

Zazvonil na dveře domu dostaveníček, a aniž by zaslechl hluk kroků, okénko špehýrky se ihned otevřelo. Madame Blanche ho nechala vstoupit se zjevnou nechutí.

„Co mi ještě chcete? V tuhle hodinu čekám zákazníky a bylo by žádoucí, aby se policie v domě neukazovala.“

„Můžete se podívat na tento seznam?“

Byli sami ve velkém salonu, kde byly rozsvícené jenom dvě lampy. Šla si najít brýle na klavír a potom přeběhla seznam očima.

„Co ode mne čekáte?“

„Že mi řeknete, jestli mezi těmi lidmi jsou vaši klienti.“

„Především jsem vám již řekla, že je znám hlavně jejich křestními jmény a že příjmení nebyla nikdy používána.“

„Jak vás znám, tak o nich víte vše.“

„My musíme zachovávat stejný postoj jako lékaři nebo advokáti a nevím, proč i my nemáme právo zachovávat profesionální tajemství.“

Trpělivě ji poslouchal a potom zabručel, aniž by zdvihl hlas:

„Odpovězte!“

A ona věděla, že s ním nebude mít poslední slovo.

„Jsou tady dva nebo tři. Pan Aubin. Gérard Aubin, bankéř. Patří do protestantských kruhů a jejich financí a má se ohromně na pozoru, aby se nikdo nic nedozvěděl.“

„Přichází často?“

„Dvakrát i třikrát za měsíc.“

„Vodí si někoho s sebou?“

„Dáma přichází vždy první.“

„Stále ta stejná?“

„Ano.“

„Nikdy nepotkal Chabuta na chodbě nebo na schodech?“

„Dbám na to, aby se to nepříhodovalo.“

„Mohl ho zahlédnout na chodbě nebo poznat jeho vůz. Jeho žena tu již byla také?“

„S panem Oscarem. Ano.“

„Koho znáte ještě?“

„Marii-France Legendreovou, ženu průmyslníka.“

„Chodila sem často?“

„Čtyřikrát nebo pětikrát.“

„Vždy s Chabutem?“

„Ano. Jejího manžela neznám. Je možné, že navštěvuje dům pod jiným jménem. To někteří zákazníci dělají. Například ministr Xavier Thorel. Zatelefonoval mi předem, abych mu obstarala nějakou mladou ženu, hlavně manekýnku nebo modelku. Nechává si říkat pan Luis, ale poněvadž se jeho fotografie objevuje v novinách, všichni ho poznají.“

„Jsou tací, kteří přicházejí hlavně ve středu?“

„Ne. Nemají přesné dny.“

„Paní Thorelová patří mezi milenky Oscara Chabuta?“

„Rita? Přicházela s ním, ale také s jinými. Je to malá přitažlivá brunetka, která se nemůže obejít bez mužů. Nevím, zda to není temperamentem, cítí ale potřebu, aby se někdo kolem ní ochomýtal.“

„Děkuji vám.“

„Vy jste se mnou skončil?“

„Nevím.“

„Pokud se budete chtít vrátit, buďte tak laskav a zavolejte mi, abych se mohla vyhnout setkáním, která by mi mohla ublížit. Děkuji vám, že jste o mně neřekl novinářům.“

Maigret se vrátil do vozu. Touto návštěvou vůbec nepokročil vpřed, ale musel hledat všemi směry, aby našel nějaký výchozí bod.

„A kam nyní, šéfe?“

„Ke mně.“

Měl horké čelo, oči ho pálily a cítil bolest v rameni.

„Odvahu, chlapče! Máš ten seznam? Jed' na nábreží, abys nechal udělat kopii, abychom o to nemuseli žádat paní Jeanne Chabutovou.“

Paní Maigretová se podívala, když ho viděla vracet se tak brzy.

„Vypadáš, jako bys měl pořádnou rýmu. Proto jsi se vrátil tak brzy?“

Jeho obličej byl celý zapocení.

„Možná, že na mne leze chřipka. Ted' by to nebyl nejlepší čas.“

„Je to podivný případ, že?“

Povětšinou, jako tentokrát, se o jeho případech dozvídala z novin nebo i ze zpráv v rádiu.

„Okamžik. Musím si zatelefonovat.“

Zavolal do ulice Fortuny. Madame Blanche nejprve promluvila libezným hlasem.

„Tady Maigret. Před chvílí jsem vám zapomněl položit ještě jednu otázku. Telefonoval vám Chabut dříve, než k vám přišel?“

„Někdy ano, někdy ne.“

„Telefonoval ve středu?“

„Ne. To bylo zbytečné, protože chodil téměř každou středu.“

„Kdo o tom věděl?“

„Tady nikdo.“

„Kromě vaší pokojské.“

„To je mladá Španělka, která neumí moc francouzsky a není schopná si zapamatovat jména...“

„Přesto někdo byl informován, někdo věděl, kdy asi od vás Chabut odejde, a čekal venku bez ohledu na mráz.“

„Promiňte, že musím zavěsit, ale někdo u dveří zvoní.“

Svlékl se a natáhl si pyžamo, župan a posadil se v saloně do svého koženého křesla.

„Tvá košile je celá promočená. Udělal bys lépe, kdyby sis změřil teplotu.“

Šla mu najít do koupelny teploměr a on ho držel celých pět minut v ústech.

„Kolik?“

„38,4.“

„Proč si hned nelehněš? Nechceš, abych zavolala Pardonovi?“

„Kdyby ho všichni jeho pacienti vyrušovali při malé chřipce!“ Nenáviděl obtěžování lékařů a zvláště starého přítele Pardona,

který zřídka kdy dokončil v klidu jídlo.

„Jdu ti připravit postel.“

„Okamžik. Schovala jsi mí kyselé zelí s bramborem?“

„To přece nebudeš jíst?“

„Proč ne?“

„To je těžké jídlo a tobě není dobře.“

„Přece jen mi ho ohřej. Nezapomeň tam přidat vařené nasolené vepřové.“

Vracel se stále ke stejnému výchozímu bodu. Někdo věděl, že Chabut bude ve středu v ulici Fortuny. Bylo nepravděpodobné, že ho sledoval. Především je v Paříži těžké někoho sledovat, zejména vozem. A potom, obchodník s vínem přišel k sedmé hodině v doprovodu Kobylky.

Bylo k uvěření, že by vrah čekal téměř dvě hodiny venku v severáku, aniž by si ho někdo všiml? Ostatně ani nemusel mít auto, poněvadž po činu pospíšil ke stanici metra Malesherbes. Tohle všechno měl v hlavě neuspořádané a musel vynaložit na přemýšlení velké úsilí.

„Co budeš pít?“

„Samozřejmě pivo. Co bych pil k vepřovému se zelím jiného?“

Myslel si, že má větší chuť, než tomu bylo doopravdy, a za chvíli talíř odstrčil. Nebylo jeho zvykem chodit spát o půl sedmé večer, ale přece jen ulehl. Paní Maigretová mu přinesla dva aspiriny.

„Co by sis mohl vzít ještě? Myslím, že posledně před třemi lety ti Pardon naordinoval nějaký lék, který ti udělal velmi dobře.“

„Na to si nevzpomínám.“

„Opravdu nechceš, abych mu zatelefonovala?“

„Ne. Stáhni rolety a zhasni světlo.“

Po deseti minutách již zhluboka dýchal a jeho myšlenky se rozběhly. O chvíli později již spal.

Noc mu připadala dlouhá. Několikrát se probudil kvůli obtížnému dýchání s plným nosem. Zůstal tedy chvíli v polovědomí a téměř vždycky slyšel, nebo se mu zdálo, že slyší hlas své ženy.

Jednou ji viděl, jak stojí u postele. Držela čisté pyžamo.

„Musíš si ho převléct. Jsi celý promočený. Možná by bylo nejlepší vyměnit i ložní prádlo.“

Nechal si to udělat s mlhavým pohledem. Potom se nacházel v kostele, který se podobal salonu madame Blanche, ale byl mnohem větší. Střední uličkou procházely dvojice jako o svatbě. Někdo hrál na piano, ale to, co slyšel, byla varhanní hudba. Měl splnit nějaké poslání, ale nevěděl jaké, a Oscar Chabut ho výsměšně pozoroval. Podle toho, jak dvojice vycházely, zdravil ženy a nazýval je jejich křestním jménem.

Ještě jednou se probudil a ulevilo se mu, když viděl ložnici koupat se v našedlém ranním světle a ucítil z kuchyně vůni ranní kávy. „Už jsi se probudil?“

Již se nepotil. Byl znavený, ale nepocíťoval žádnou indispozici.

„Přineseš mi mou kávu?“

Zdálo se mu, že už dávno nepil tak dobrou kávu. Vychutnával ji malými doušky.

„Podej mi, prosím, dýmku a tabák. Jak je venku?“

„Trochu zamlženo, ale ne tolik jako včera. Slunce vyjde za chvíli.“

Než mu dala jeho dýmku, podala mu teploměr. Strčil si ho poslušně pod jazyk.

„36,5. Pod normálem.“

„Všechno jsi vypotil.“

Kouřil a pil druhý šálek kávy.

„Doufám, že si alespoň jeden den odpočineš.“

„Ihned neodpověděl. Váhal.“

Bylo to málokdy, ale občas v dětství předstíral nemoc, aby mohl zůstat doma, protože neuměl uloženou látku. Nebyl to tak trochu i tento případ? Cítil se dobře zavrtaný v posteli, zvláště nyní, kdy ho již nebolela hlava. Lapointe byl zaměstnán zjišťováním alibi každého z lidí na seznamu.

Bylo to skličující. Pátání přeshlapovalo na místě. Rozčilovalo ho to tím více, že byl přesvědčený, že je to jeho chyba, že pravda je na dosah ruky a stačilo by se trochu nad tím zamyslet.

„Je něco nového v novinách?“

„Domnívají se, že máš stopu.“

„To je pravý opak toho, co jsem jim řekl.“

V devět hodin vypil tři velké šálky kávy a pokoj byl modrý kouřem z jeho dýmky.

„Co to děláš?“

„Vstávám.“

„Chceš jít ven?“

„Ano.“

Nenaléhala, vědouce, že by to k ničemu nebylo.

„Chceš, abych zavolala do kanceláře a požádala, aby pro tebe některý inspektor přijel vozem?“

„To je dobrý nápad. Lapointe tam asi nebude. Zeptej se, jestli je volný Janvier. Ne, zapomněl jsem, že má jeden případ.“

Lucas musí být volný.“

Vstojel se cítil méně dobře než v posteli a pocíťoval slabou závrať. Při holení se mu ruka chvěla a lehce se řízl.

„Doufám, že budeš moci přijít na oběd. K čemu by to bylo dobré, kdybys byl nakonec opravdu vážně nemocný?“

Měla pravdu, ale bylo to silnější než on. Žena mu omotala velkou šálu kolem krku a on sešel po schodech, provázen od prahu jejím pohledem.

„Dobrý den, Lucasi. Velký šéf se po mně neptal?“

„Řekl jsem mu, že jste se včera večer necítil dobře.“

„Je něco nového?“

„Lapointe strávil celý večer běháním. Od rána již je zase venku se svým seznamem. Kam si přejete, abych vás zavezl?“

„Na Charentonské nábřeží.“

To místo mu připadalo již blízké a ihned vystoupil do prvního poschodí, následován Lucasem, pro kterého bylo toto prostředí nové. Zaklepal na dveře, otevřel je a spatřil Kobylku, jak v koutku píše na stroji.

„To jsem ještě já. Představuji vám inspektora Lucase, mého dlouholetého spolupracovníka.“

„Vypadáte unaveně.“

„To také jsem. Mám několik důležitých otázek, které vám chci položit. Zejména jednu.“

Posadil se na Chabutovo místo za stůl se zelenou stolní lampou. „Kdo věděl, že vy a váš šéf půjdete do ulice Fortuny?“

„Tady?“

„Tady nebo vůbec.“

„Tady všichni. Oscar byl opakem diskrétního muže. Jakmile měl novou milenkou, chtěl, aby to viděl celý svět.“

„Vy jste opustila kancelář ve stejnou dobu jako on?“

„Ano. Vstoupili jsme do jeho vozu, který je dosti nápadný.“

„To se opakovalo víceméně po všechny středy?“

„Téměř.“

„Pan Louceck o tom věděl?“

„To nevím. Chodil sem velmi zřídkakdy. To naopak šéf trávil každý den hodinu nebo dvě na Operní třídě.“

„Můžete mi říct jeho časový rozvrh?“

„Jen přibližný, protože to nebylo vždy stejné. Nejčastěji odjížděl z domova okolo deváté jaguárem a šoféra s mercedesem nechával k dispozici své ženě. Zastavil se nejdříve na nábřeží v Bercy, kam chodil nejprve nahlédnout do skladů, kde se vína mísí a stácejí do láhví.“

„Kdo řídí tuto práci?“

„V zásadě se to odbývá za dohledu pana Lepretra, který chodí sem a tam, ale je tam i jakýsi zástupce ředitele. Myslím si, že je ze Sete.“

„Chodí také sem?“

„Zřídkakdy.“

„Vím o vašich stycích se šéfem?“

„Je možné, že o tom slyšel.“

„Nikdy se vám nedvořil?“

„Myslím, že mne ani nikdy neviděl.“

„Dobře. A potom?“

„K desáté hodině přicházel pan Chabut sem a probíral poštu. Pokud měl nějakou schůzku, připomněla jsem mu ji. Přijímal často návštěvy dodavatelů z jihu.“

„Jaké bylo jeho chování vůči vám?“

„To záleželo na dnech. Některá rána si mé přítomnosti ani nevšiml. Jindy mi říkal: ‚Pojď sem!‘ a vyhrnul mi sukni. Nestaral se o to, že dveře nejsou zamčené, a milovali jsme se na rohu stolu.“

„Nikdy vás nikdo nepřekvapil?“

„Dvakrát nebo třikrát některá z písařek a jednou pan Lepretre. Písařky nebyly překvapené, protože jim se stávalo totéž.“

„V kolik hodin odcházel?“

„Když chodil na oběd domů, tak k polednímu. Když obědval ve městě, a to se stávalo dosti často, tak asi v půl jedné.“

„Kde jíte vy?“

„Dvě stě metrů odtud na nábřeží. Je tam malá restaurace, kde nevaří špatně.“

„Odpoledne?“

Dobrá Lucas poslouchal tohle všechno s velkým překvapením a prohlížel si Kobylku od hlavy až k patě, aniž by dobře chápal její postoj.

„Skoro každý den chodil do Operní třídy, kde zůstával asi do čtyř hodin. Měl společnou kancelář s panem Louceckem.“

„Měl tam také nějaké avantýry?“

„Nemyslím. Je to docela jiná část podniku a vládne tam jiná atmosféra. Myslím, že by se ostýchal před panem Louceckem. On je jediný, ze kterého měl tak trochu strach. Strach je trochu přehnané slovo. Ale nejednal s ním jako s jinými a myslím, že mu nikdy nevynadal.“

„Ke čtvrté hodině se vracel sem?“

„Mezi čtvrtou a půl pátou. Věnoval se poměrně hodně panu Lepretrovi. Chodil s ním k vykládání nákladních člunů. Potom přišel sem, zazvonil na písařku a diktoval jí poštu.“

„Vám nediktoval?“

„Zřídka, když, tak jenom osobní dopisy. Potřeboval v kanceláři někoho, nějakou bezvýznamnou osobu, před kterou by mohl přemýšlet nahlas. To byla má role. Kdybych vůbec nepracovala, bylo by to stejné.“

„Odjezd byl v kolik hodin?“

„V zásadě v šest hodin, pokud neměl chuť zůstat se mnou nebo s některou z ostatních děvčat.“

„Večery s vámi netrval nikdy?“

„Jenom ve středu přibližně do devíti hodin.“

„Vy odcházíte od madame Blanche vždy jako druhá?“

„Ne. Někdy jsme odcházeli společně a on mne zavezl až do ulice Caulaincourt, sto metrů od mého domova. Ve středu pospíchal a já mu řekla, aby na mne nečekal.“

„Pokračujte a zamyslete se. Pokuste se rozpomenout, kdo všechno věděl o vašich návštěvách v ulici Fortuny.“ Když se vysmrkal, nasadil si klobouk na hlavu. Paní Maigretová měla pravdu: vyšlo slunce a třpytilo se na Seině.

„Pojď, Lucasi! Děkuji, slečno.“

Ve chvíli, kdy vůz zatáčel, aby zajel do dvora soudní policie, zkrčil se Maigretův pohled s pohledem muže, který stál u zábradlí nábřeží. Bylo to velice krátké. Komisař mu chvilku nevěnoval pozornost, až poté, kdy se podíval za mužem směřujícím na náměstí Dauphine, si všiml, že muž tahá nohu tak trochu za sebou.

„Všiml sis ho?“ zeptal se později Lucase.

„Koho?“

„Muže oblečeného v gabardénovém plášti. Stál přímo proti bráně a díval se po oknech. Potom, když jsme přijeli na jeho úroveň, upřeně mne pozoroval. Jsem si jistý, že mne poznal.“

„Tulák?“

„Ne. Byl oholen a měl slušné šaty. Ale musí mu být zima v jeho gabardénovém plášti.“

Když přišel do kanceláře, stále ještě myslel na neznámého a šel se mechanicky podívat z okna. Samozřejmě již na nábřeží nebyl. Přemýšlel, co ho tolik zarazilo na tom muži, a nakonec si uvědomil, že to byla patrně intenzita jeho pohledu. Byl to vzrušený pohled bytosti, jež stojí před vážným problémem nebo utrpením.

Byl to nějaký pokyn komisaři?

Pokrčil rameny, nacpal si dýmku a posadil se za psací stůl. Bez zjevné příčiny se mu náhle obličej orosil potem a byl nucen se otřít. Slíbil paní Maigretové, že se vrátí na oběd, a zapomněl se jí zeptat, co uvaří. Rád to věděl již od rána, aby se mohl těšit předem. Zazněl telefon a on sejmul sluchátko.

„Nějaké sdělení pro vás, pane komisaři. Muž nechce říct své jméno ani důvod telefonátu. Vezmete si přesto ten hovor?“

„Vezmu si ho. Haló...“

„Komisař Maigret?“ zeptal se hlas trocha zdušeně. „Chtěl jsem vám jenom říct, abyste se moc nenamáhal kvůli tomu obchodníkovi s vínem. Byla to hnusná svině.“

Maigret se zeptal:

„Znal jste ho dobře?“

Ale muž na druhém konci již zavěsil. Komisař zavěsil také a díval se zadumaně na přístroj. Možná to bylo to, co čekal již od Chabutovy smrti: výchozí bod.

Ten telefonní hovor mu samozřejmě nic bližšího neobjasnil, jen to, že někdo v tomto případě, pravděpodobně vrah, patří k těm lidem, kteří nedokáží zůstat v úplně anonymitě. Piší nebo telefonují. Nejsou to vždycky blázni.

Znal již několik případů tohoto druhu a přinejmenším v jednom z nich zločinec nedokázal přestat, dokud ho nesebrali. S těžkou hlavou probral došlou poštu, podepsal hlášení a jiné administrativní záležitosti, jež mu zabraly skoro stejně času jako pátrání.

V poledne šel pěšky až na Palácový bulvár a po krátkém zaváhání vstoupil do kavárny na rohu. Měl povlečený jazyk a přemýšlel, co by si měl dát k pití. Protože si včera dal sklenku rumu, objednal si ji znovu. Ve skutečnosti však vypil dvě, neboť skleničky byly malé.

Taxík ho zavezl domů a on vystoupil pomalu po schodech. Nahoře se otevřely dveře a jeho žena se na něj podívala s otázkou:

„Jak je ti?“

„Lépe. Jenom dvakrát nebo třikrát jsem se znenadání zapotil. Co máme k obědu?“

Svlékl svůj plášť, šálu, klobouk a vstoupil do obývacího pokoje.

„Dušená telecí játra.“

To bylo jeho oblíbené jídlo. Posadil se do svého křesla a podíval se do novin, ale myslel na docela jiné věci.

Byl snad ten člověk, co mu telefonoval, totožný s tím, kterého si všiml o chvíli dříve na nábreží proti vstupu do budovy soudní policie?

Bude třeba čekat, zda zavolá znovu. Možná mu zatelefonuje i domů, neboť noviny často mluvily o jeho bytu na bulváru Richarda Lenoira. Mimoto skoro všichni šoféři taxi znali jeho adresu.

„Na co myslíš?“ zeptala se paní Maigretová, prostírajíc stůl.

„Na jednoho chlápka, kterého jsem právě potkal. Naše pohledy se zkřížily a nyní mám dojem, že mi chtěl poslat nějakou zprávu.“

„Pohledem?“

„Proč ne? Nevím, zda je to on, kdo mi po chvíli telefonoval, aby mi řekl, že Chabut byl hnusná svině. To jsou jeho vlastní slova. Zavěsil, než jsem mu mohl položit další otázku.“

„Myslíš, že tě zavolá znovu?“

„Ano. Dělalí to skoro vždycky. Vzrušuje je hra s ohněm. Pokud to ovšem není nějaký ubohý pomatenec, který ví o věci jen to, co se o ní píše v novinách. To se stává často.“

„Nechceš, abych pustila televizi?“

Jedli skoro mlčky, neboť Maigret se automaticky vracel ke svému pátrání a k vyšetřovaným osobám.

„Udělala jsi těch jater dost, abychom si je mohli zítra vzít jako předkrm?“

Měl je rád druhý den za studena. Jako dezert jedl fíky, ořechy a mandle. Vypil dvě sklenky červeného vína, ale necítil se méně zmalátnělý. A šel se posadit do svého křesla k oknu.

Zavřel oči a zůstal hezkou chvíli mezi bděním a polospánkem. Uvědomoval si, že nepozorovaně vklouzává do spánku, a to byl příjemný pocit, který se nesnažil zahnat. Viděl znovu muže na nábreží s jednou nohou trochu zmrtvělou. Byla to pravá, nebo levá? V jeho dřímotě tato otázka nabývala důležitosti, jakou si nedovedl vysvětlit.

Paní Maigretová sklízela ze stolu a chodila tak tiše sem a tam, že si to uvědomoval, jen když způsobila závan vzduchu.

Pak již nebylo nic. Ani nevěděl, že otevřel ústa a začal mírně chrápat. Když se náhle probudil, překvapený, že se nachází ve svém křesle, hodiny ukazovaly tři a pět minut. Hledal očima ženu. Slabé řinčení z kuchyně mu oznámilo, že tam uklízí nádobí.

„Spal jsi dobře?“

„Skvěle. Dokázal bych spát celé odpoledne.“

„Chceš, abych ti změřila teplotu?“

„Když myslíš.“

Tentokrát měl 37,6 stupně.

„Musíš jít do kanceláře?“

„Bylo by lepší, kdybych šel. Ano.“

„Vezmi si tedy, než odejdeš, aspirin.“

Poslušně spolkl jednu tabletu, a aby zahnal její chuť, nalil si malou sklenku alsaské slivovice, kterou mu poslala švagrová.

„Zavolám ti hned taxi.“

Nebe bylo jasné, bledě modré, slunce zářilo, ale vzduch zůstal stále velmi chladný.

„Chcete, abych vám zatopil, šéfe?“ nabídl taxikář. „Vypadáte nachlazeně. Má žena i mí kluci mají chřipku. To chytíme vždycky jeden od druhého. Zítra nebo později budu na řadě já.“

„Jen ne topení. Já se už tak dost potím.“

„Vy také? Od rána jsem byl již třikrát nebo čtyřikrát mokrý jako myš.“

Schodiště mu připadalo příkrejší než obvykle a byl rád, když už seděl za svým psacím stolem. Zazvonil a požádal Lucase, aby k němu přišel.

„Nic nového?“

„Ne, šéfe.“

„Žádný anonymní telefonický hovor?“

„Ne. Lapointe se právě vrátil a myslím, že by chtěl s vámi mluvit.“

„Řekni mu, ať přijde.“

Vybíral mezi dýnkami seřazenými na stole tu nejlehčí a pomalu si ji nacpal.

„Máš již všechny informace?“

„Skoro všechny, ano. Měl jsem dost štěstí.“

„Posaď se! Podej mi ten seznam!“

„Nebudete rozumět poznámkám. Raději vám budu jména číst a ke každému vám podám zprávu. Začnu s ministrem Xavierem Thorem. Nevyslychal jsem ho osobně. Ze čtvrtěčních novin jsem se dozvěděl, že zastupoval vládu na světové premiéře jednoho filmu o odboji.“

„Se svou ženou?“

„Rita byla s ním a také jeho syn, kterému je osmnáct.“

„Pokračuj.“

„Dozvěděl jsem se z pokračování zprávy, že se i jiné osoby ze seznamu zúčastnily stejného galapředstavení, ale jejich jméno nebylo vždy uvedeno. To je případ doktora Rioux, který bydlí na náměstí Vosges, dva domy vedle Chabutových.“

„Kdo ti to řekl?“

„Jeho domovnice, úplně prostě. Zdá se, že doktor Rioux pečuje o paní Chabutovou.“

„Je často nemocná?“

„Zdá se, že ho volá dosti často. Je to boubelatý muž s několika vlasy pečlivě přečesanými přes pleš. Jeho žena je jako rezatý kůň a nemohla Chabuta přitahovat.“

„A tím to končí! A potom?“

„Henry Legendre, průmyslník, ten byl v Rouenu, kde má byt pro přechodné ubytování a pobývá tam jednou nebo dvakrát za týden. Mám to od jeho šoféra, který myslel, že jsem akvizitér.“

„Jeho žena?“

„Leží již týden s chřipkou. Nepodařilo se mi nic zjistit o Pierru Merlotovi, burzovním makléři, ledaže se má za to, že večeřel ve městě. Chodí často na večeři se svou ženou Lucile. Neměl jsem čas obcházet velké restauranty. Zdá se, že je to labužník.“

„Caucasson, vydavatel knih o umění?“

„Ve stejném kině na Champs Elysées jako ministr.“

„Advokát Poupard?“

„Na velké recepci pořádané v ulici Gabriel velvyslancem Spojených států.“

„Paní Poupardová?“

„Byla tam také. Je tu ještě nějaká Japyová. Estelle Japyová, vdova nebo rozvedená, která bydlí na Haussmannově bulváru a byla dlouho Chabutovou milenkou. Abych se něco dozvěděl, musel jsem se dvořit její komorně. Jsou to již měsíce, co Chabuta neviděla, neboť se k ní špatně choval. Ve středu večeřela sama doma a celý večer se dívala na televizi.“

Maigretův telefon zazvonil. Svěsil sluchátko.

„Chce s vámi mluvit osobně. Myslím, že je to tentýž člověk jako ráno.“

„Vezmu si to.“

Potom dlouhá chvíle mlčení, během které slyšel dech volajícího. „Jste tam?“ zeptal se nakonec.

„Poslouchám vás. Ano.“

„Já vám chtěl jen zopakovat, že je to svině. Zapište si to za uši.“

„Okamžik.“

Ale spojení bylo opět přerušeno.

„Může to být vrah, ale může to být také nějaký šprýmař. Když mi ihned zavěsí, nemohu to posoudit. Ani ho nemohu najít. To on mi musí povědět víc a dopustit se nějaké neopatrnosti.“

„Co vám řekl?“

„Jako dnes ráno: že Chabut je svině.“

Tohle mínění mohla sdílet spousta lidí i mezi Chabutovými spolustolovníky. Měl ve zvyku vzbuzovat antipatii nebo i nenávisť pro své chování vůči ženám na jedné straně a vůči zaměstnancům na straně druhé. Musel lidi provokovat. Jenže až do poslední středy se zdálo, že ho nikdo nedokázal odkázat do příslušných mezí. Dostal snad facku a zapomněl se s tím pochlubit nebo mu nedal žádný žárlivec pěstí do nosu? Jeho chování bylo drzé, byl si jistý sám sebou, dovoloval si pokoušet osud. Ale přece někdo, podle madame Blanche nějaký muž, toho měl nakonec dost a počkal si před hodinovým hotýlkem v ulici Fortuny. Ten někdo musel mít důvody ho nenávidět ještě silněji než ti druzí, neboť zabíjeje ho, vložil do hry svou svobodu, ne-li svůj život.

Měl ho hledat mezi jeho přáteli? Lapointovy zprávy byly spíše neuspokojivé. Stále méně se zabíjí pro manželskou nevěru, zvláště v určitém prostředí. Patřil vrah ke skupině lidí ze Charentonského nábreží? Nebo k zaměstnancům z kanceláří na Opérní třídě? Byl to nakonec ten neznámý muž, který již dvakrát telefonoval komisaři, aby ulehčil svému srdci?

„Skončil jsi s tím seznamem?“

„Je tu ještě Philippe Borderet a jeho milanka. Je divadelním kritikem v jednom velkém deníku. Byl přítomen na generální zkoušce v divadle Michodiére. Potom Trouard, architekt, ten večeřel u Lippa se známým podnikatelem.“

Kolik dalších nebylo na seznamu a kteří se mohli zlobit na obchodníka s vínem a velkého záletníka? Bylo by třeba vyslechnout desítky a desítky lidí, mužů i žen, jednoho po druhém, mezi čtyřma očima. To bylo samozřejmě nesmyslné, a proto se Maigret soustředil na svého neznámého z telefonu. Byl to možná ten muž, kterého viděl ráno u zábradlí na nábreží.

„Víte, kdy se bude konat pohřební obřad?“

„Ne. Když jsem opouštěl paní Chabutovou, právě se dostavil zástupce pohřebního ústavu. Tělo mělo být vráceno včera odpoledne na náměstí Vosges. Což kdybychom se tam šli mrknout?“

O chvíli později jeli k náměstí Vosges. V prvním poschodí našli otevřené dveře a vstoupili. Ihned je zaplavila vůně hořících svíček a chryzantém. Oscar Chabut již byl ve své rakvi, ale nebyla ještě zavřená. Starší žena ve smutku klečela na klekátku a dosti mladá dvojice stála proti mrtvému, kterého osvětlovala mihotavá záře svíček. Kdo byla ta starší dáma ve smutečních šatech? Byla to matka Jeanne Chabutové? Bylo to možné. Bylo to dokonce pravděpodobné. Mladá dvojice se necítila volně a po pokřižování mladík odtáhl svou společnici.

Maigret udělal obřadně ve vzduchu kříž větvičkou zimostrázu, namočenou ve svěcené vodě. Lapointe ho napodobil s téměř komickou vážností.

Ač mrtvý, byl Oscar Chabut majestátní, neboť měl mocnou tvář s krutými rysy, přesto však určitým způsobem krásnou.

Ve chvíli, kdy oba mužové vycházeli, vstoupila paní Chabutová do chodby.

„Přišli jste za mnou?“

„Ne. Přišli jsme se poklonit vašemu manželovi.“

„Vypadá jako živý, že? Odvedli dobrou práci. Viděli jste ho takového, jaký byl zaživa.“

Vedla je mechanicky ke vstupním dveřím na druhém konci haly. „Chtěl bych vám položit jednu otázku, paní,“ zamumlal náhle Maigret.

Zvědavě se na něj podívala. „Poslouchám.“

„Přejete si opravdu, aby byl odhalen vrah vašeho manžela?“

To nečekala a zůstala chvíli, jako by jí vyrazil dech.

„Proč bych si měla přát, aby ten muž zůstal na svobodě?“

„Nevím. Když ho najdeme, dojde k procesu, o kterém se bude hodně mluvit v rádiu, v televizi, v novinách. Bude tam také řada svědků. Budou vyslechnuti zaměstnanci vašeho muže. Budou mezi nimi určitě tací, kteří řeknou pravdu. Možná také přítelkyně vašeho muže.“

„Chápu, co chcete říct,“ mumlala přemýšlivě, zvažujíc pro a proti. „Je jasné, že to bude pěkný skandál.“

„Neodpověděla jste na mou otázku.“

„Abych řekla pravdu, je mi to jedno. Nejsem pro pomstu. Ten, kdo ho zabil, měl určitě dobré důvody, aby to udělal. Možná i právo. Co by z toho společnost mohla mít za užitek, když ho vsadí na deset let nebo zbytek života do vězení?“

„Za předpokladu, že byste měla nějaké údaje o jeho osobě, necháte si je pro sebe?“

„Protože tomu tak není, ještě jsem o tom nepřemýšlela. Mým úkolem by bylo vypovídat, že? V tom případě bych asi vypovídala, ale nerada.“

„Kdo se ujme záležitosti vašeho manžela? Louceck?“

„Ten člověk mi nahání strach. Podobá se chladnokrevnému zvířeti a nenávidím, když na mne zírá zpřímá.“

„Váš manžel však k němu měl důvěru?“

„Louceck mu pomohl získat hodně peněz. Je to prohnaný člověk, který zná obdivuhodně zákony a způsob, jak jich využívat. Na počátku se zabýval jenom daněmi mého manžela, ale potom, postupně, se posunul na druhé místo.“

„Či to byl nápad s Vínem mnichů?“

„Mého manžela. Dříve se vše odbyvalo na nábřeží v Charentonu. To Louceck mu poradil, aby zřídil kanceláře na Operní třídě a rozšířil sklady v krajích a znásobil počet prodejních míst.“

„Domníval se váš muž, že je to čestný člověk?“

„Potřeboval ho. A byl schopen se bránit.“

„Vy jste neodpověděla na mou otázku. Bude on nyní řídit obchod?“

„Zůstane bezpochyby ještě nějaký čas na svém místě. Ale ne dlouho.“

„Kdo bude řídit podnik?“

„Já.“ Řekla to docela prostě, jako by se to rozumělo samo sebou. „Měla jsem vždycky obchodnické schopnosti a manžel mne často žádal o radu.“

„Budete mít kancelář na Operní třídě?“

„Ano, ale nebudu mít kancelář společně s panem Louceckem jako Oscar. Je tam dost místa.“

„A budete chodit do skladů, sklepů a kanceláří na Charentonském nábřeží?“

„Proč ne?“

„Nepředpokládáte změny mezi personálem?“

„Proč bych měla něco měnit? Protože skoro všechna děvčata spala s mým mužem? To bych se také nemohla stýkat s přítelkyněmi, kromě těch v pozeňnaném věku.“

Vstoupila mladá žena, drobná a živá, a vrhla se do náruče paní domu se slovy:

„Můj ubohý drahousku...“

„Omluvte mne, pane komisaři.“

„Prosím.“

Maigret sestupoval ze schodů, otíral si čelo kapesníkem a bručel:

„Zvláštní žena.“

A na konci schodiště dodal:

„Jestli se silně nemýlím, tak tento případ má svůj konec ještě daleko.“

Nezasloužila se Jeanne Chabutová víceméně o tuto upřímnost?

IV.

Bylo přibližně pět hodin, když někdo diskrétně zaklepal na dveře Maigretovy kanceláře. Aniž by čekal na odpověď, starý Josef, nejstarší ze všech dveřníků, vstoupil a podal komisaři návštěvní lístek.

Jméno: Jean-Luc Caucasson

Důvod návštěvy: případ Chabut

„Kam jste ho posadil?“

„Do akvária.“

Tak nazývali ze tří stran prosklenou čekárnu, kde sedělo plno návštěvníků.

„Nechte ho tam škvařit ještě několik minut a potom ho přiveďte.“ Maigret se dlouze vysmrkal, šel se na chvílku postavit k oknu a nakonec si vypil sklenku šampaňského, které měl stále v zásobě ve své skříni.

Cítil se pořád všelijak a měl nepříjemný pocit, že se neustále pohybuje v mlžném oparu. Stojí u stolu, zapaloval si právě dýmku, když Josef ohlásil:

„Pan Causasson.“

Ten se nezdál být vzrušen atmosférou Zlatnického nábřeží. Pokročil s nataženou rukou:

„Mám čest s panem komisařem Maigretem? ...“

Ale komisař se spokojil se zabručením:

„Posaďte se, prosím.“

Sám obešel stůl a posadil se na svou židli. „Vy jste vydavatel knih o umění, není-liž pravda?“

„To je přesné. Znáte můj obchod v ulici Saint-André-des-Arts?“

Maigret se vyhnul odpovědi a díval se přemítavě na tazatele. Byl to krásný muž, vysoký a štíhlý, se spoustou uhlazených šedých vlasů. Též jeho šaty a jeho plášť byly šedé a na rtech měl domýšlivý úsměv. Dělal dojem ušlechtilého zvířete, například afghánského chrtu.

„Omlouvám se, že vás ruším, tím spíš, že má návštěva asi pro vás nemá velký význam. Byl jsem přítelem Oscara Chabuta...“

„Vím. Vím také, že ve středu jste se zúčastnil světové premiéry

filmu o odboji. Film začal v půl desáté a vy jste měl dost času přeběhnout cestu mezi ulicí Fortuny a Elysejskými poli.“

„Vy mne podezříváte?“

„Až do důkazu o opaku jsou podezřelí víceméně všichni, kteří byli ve styku s Oscarem Chabutem. Znáte madame Blanche?“

Na okamžik zaváhal, ale rychle se rozhodl:

„Ano. Občas jsem tam zašel.“

„S kým?“

„S Jeanne Chabutovou. Věděla, že její manžel je častým návštěvníkem tohoto domu. Chtěla ho vidět.“

„Jste milencem paní Chabutové?“

„Byl jsem. Mám všechny důvody se domnívat, že měla ještě jiné.“

„V jaké době se to odehrálo?“

„Je tomu přibližně šest měsíců, co jsme si již nedali schůzku.“

„Chodil jste za ní na Vosgeské náměstí, že?“

„Ano. Když byl její manžel na jihu, což bylo téměř každý týden.“

„Kvůli tomu jste mne přišel navštívit?“

„Ne. Jenom odpovídám na vaše otázky. Chtěl jsem se vás zeptat, zda jste našel dopisy.“

Maigret ho pozoroval se sraštlým obočím.

„Jaké dopisy?“

„Dopisy, které dostával Oscar osobně. Ne jeho obchodní korespondenci, samozřejmě. Předpokládám, že je měl na Vosgeském náměstí nebo možná v Charentonu.“

„A vy byste chtěl, abych vám ty dopisy vrátil?“

„Meg... To je má žena... Já jí říkám Meg. Má máni psát dlouhé dopisy a píše, co jí zrovna prochází hlavou...“

„To jsou dopisy, které chcete znovu získat?“

„Ona měla dost dlouho poměr s Oscarem. Já je překvapil pospolu a zdálo se, že ho to mrzelo.“

„Byl zamilovaný?“

„On nebyl v životě zamilovaný. Ona byla jen další trofej na jeho loveckém lístku.“

„Žárlíte?“

„Přestal jsem se o to starat.“

„Měla vaše žena i jiná dobrodružství?“

„Musím přiznat, že ano.“

„Jestli tomu dobře rozumím, vaše paní byla milenkou Oscara Chabuta a vy jste byl milencem paní Chabutové. Je to tak?“

V Maigretově hlase i chování byla zřejmá ironie, ale vydavatel si jí nevšímal.

„Vy jste také psal dopisy?“

„Tři nebo čtyři.“

„Paní Chabutové?“

„Ne. Oscarovi.“

„Abyste si postěžoval na jeho styky s Meg?“

„Ne.“

Dostali se k obtížnému bodu a on se snažil tvářit nenuceně.

„Vy patrně nejste obeznámen se situací vydavatele knih o umění. Zákazníci jsou vzácní, neboť cena takových knih je vysoká. Takové vydání se prodává pomalu a trvá několik let, než se vrátí vložený kapitál. To vysvětluje, že stále potřebujeme mecenáše.“

Maigret se ještě ironičtěji, ale zdánlivě nevinně zeptal:

„Pan Chabut byl mecenášem?“

„Byl velmi bohatý. Měl peněz jako želez. Myslel jsem si, že by mi mohl pomoci a...“

„A napsal jste mu.“

„Ano.“

„I když byl milencem vaší ženy?“

„Ty dvě věci nejsou ve vzájemném vztahu.“

„To bylo, až když jste je překvapil?“

„Nemám již ta data v hlavě, ale předpokládám, že ano.“

Zakloněný dozadu, přimáčkl Maigret popel v dýmce.

„Byl jste již milencem Jeanne Chabutové?“

„Věděl jsem, že to nepochopíte. Vy se odvoláváte stále na starou buržoazní morálku, která je našemu prostředí cizí. Pro nás nemají tyto sexuální vztahy žádnou důležitost.“

„Já tomu dobře rozumím. Jinak řečeno, vy jste se na Oscara Chabuta obrátil jenom proto, že byl bohatý.“

„Přesně.“

„Obrátil byste se také na nějakého bankéře nebo průmyslníka, kterého byste neznal?“

„Kdybych byl ve slepé uličce, pak ano.“

„A tohle nebyl ten případ?“

„Měl jsem v hlavě významné dílo o určitých aspektech asijského umění.“

„Jsou v těch dopisech věty, kterých litujete?“

Byl víceméně zatlačen do kouta, ale snažil se udržet zdání určité důstojnosti.

„Připouštím, že by mohly být špatně vykládány.“

„Lidé povrchní, například lidé, kteří nepatří do vašeho světa a kterým chybí svobodomyšlné myšlení, by si mohli myslet, že se jednalo o vydírání? Je to tak?“

„Víceméně.“

„Velmi jste naléhal?“

„Napsal jsem tři nebo čtyři dopisy.“

„Všechny na stejné téma? V krátkém časovém úseku?“

„Byl jsem již nucen dát knihu do tisku. Jeden z nejlepších znalců orientálního umění mi již dodal text.“

„Zaplatil?“

Caucasson sklonil hlavu.

„Ne.“

„Byl jste velmi zklaman?“

„Ano. Nečekal jsem to od něho. Neznal jsem ho dost.“

„Byl tvrdý, že?“

„Tvrdý a pohrdavý.“

„Odpověděl vám písemně?“

„S tím se nenamáhal. Jednoho večera se u něj podával koktejl asi pro třicet přátel. Šel jsem za ním v domnění, že mi dá konečně odpověď...“

„A dal vám ji?“

„Brutálně. Otočil se uprostřed salonu a řekl mi hlasitě, že to mohli slyšet i ostatní: ‚Kašlu zvysoka na Meg a na to, co plichtíte s mou ženou. Přestaňte mne žádat o peníze.‘“

Jeho obličej, když vstoupil spíše bledý, nyní zčervenal a jeho dlouhé prsty s manikúrou se trochu chvěly.

„Vidíte, že s vámi mluvím zcela otevřeně. Mohl jsem mlčet a čekat, jak se události vyvinou.“

„Tedy čekat, až najdu ty dopisy?“

„Člověk nikdy neví, do jakých rukou padnou.“

„Viděl jste ho znovu?“

„Dvakrát. Meg a já jsme byli dále zváni na Vosgeské náměstí.“

„A šli jste tam,“ mumlal Maigret s předstíraným obdivem. „Vidím, že dovedete urážky odpouštět.“

„Co bych mohl dělat jiného? Je to krobíán, ale také živelná síla. Musel druhé pohoršovat dokonce i mezi svými přáteli. Byla to jeho potřeba cítit se silný a nežádat, abychom ho měli rádi.“

„Počítáte, že vám ty dopisy vrátím?“

„Byl bych radší, kdyby byly zničeny.“

„Dopisy vaše i vaší ženy, že?“

„Dopisy Meg jsou trochu vášnivě či erotické a ty moje by mohly být, jak jsem vám již řekl, špatně interpretovány.“

„Uvidím, co pro vás budu moct udělat.“

„Našel jste je?“

Neodpověděl a přešel ke dveřím, aby naznačil, že jejich schůzka končí.

„Ještě něco. Vlastníte automatickou pistoli ráže 6,35?“

„Mám automatickou zbraň v obchodě. Je celá léta v zásuvce a neznám její kalibr. Nemám rád zbraně.“

„Děkuji vám. Ostatně, věděl jste, že váš přítel Chabut chodil každou středu ve stejnou hodinu do ulice Fortuny?“

„Ano, neboť jsme z toho, Jeanne a já, těžili.“

„To bude pro dnešek všechno. Kdybych vás ještě potřeboval, pozvu si vás.“

Caucasson vyšel těsně při zdi a Maigret jej sledoval očima až ke schodišti. Když se vrátil do kanceláře, požádal o

spojení s Vosgeským náměstím. To zabralo nějaký čas, neboť linka byla bez přestání obsazena.

„Paní Chabutová? Tady komisař Maigret. Omlouvám se, že vás znovu vyrušuji, ale návštěva, kterou jsem právě měl, mne podnítla položit vám jednu nebo dvě otázky.“

„Musím vás požádat, abyste to učinil rychle, neboť jsem mimořádně zaměstnaná. Nakonec se obřad bude konat zítra v největší tichosti.“

„Bude to církevní obřad?“

„Prostý výkrop hrobu. Očekávám jen několik nejbližších osob a dva nebo tři spolupracovníky mého manžela.“

„Pana Loucecka?“ „Nemohu to provést jinak.“

„Pan Lepretre?“

„Určitě. A ještě jeho osobní sekretářka, ta mladá hubená dívka, které říkal Kobylka. Tři vozy nás zavezou přímo na hřbitov v Ivry.“

Víte, kam ukládal váš manžel soukromou korespondenci?“

Následovalo dosti dlouhé mlčení.

„Představte si, že jsem si tuto otázku nikdy nepoložila, a nyní o ní velmi přemýšlím. Dostával domů velmi málo pošty a lidé mu dopisy posílali zejména na Charentonské nábřeží. Máte na mysli některé přesné dopisy?“

„Dopisy přátel, přítelkyň.“

„Pokud je schovával, musí se nalézat v jeho osobním trezoru.“

„Kde se nachází ten trezor?“

„V salonu za jeho portrétem.“

„Máte od něj klíč?“

„Vaši lidé mi včera předali šaty, které měl na sobě ve středu, a v kapse byl svazek klíčů. Všimla jsem si klíče od trezoru a dál jsem na to nemyslela.“

„Nechci vám ubírat váš dnešní čas, ale jakmile bude po obřadech...“

„Můžete mi zatelefonovat zítra odpoledne.“

„Do té doby vás naléhavě žádám, abyste nic neničila, ani kousek papíru.“

Nebude od této chvíle tak zvědavá a neotevře trezor, aby viděla tyto famózní dopisy?

Potom telefonoval Kobylce.

„Jak to jde tam u vás?“

„Proč by to mělo jít špatně?“

„Právě jsem se dozvěděl, že jste pozvaná na smuteční obřad.“

„Telefonicky. Skutečně. Nečekala jsem to. Měla jsem spíš dojem, že jsem jí byla nesympatická.“

„Řekněte mi, je v podniku na nábřeží nějaký trezor?“

„Ano. V přízemí, v kanceláři účetního.“

„Kdo má klíč od tohoto trezoru?“

„Samozřejmě účetní a nepochybně také Oscar.“

„Nevíte, zda dával do toho trezoru také osobní papíry, například korespondenci?“

„Nemyslím. Když dostal soukromý dopis, buď ho roztřel na malé kousíčky, nebo si ho nacpal do kapsy.“

„Mohla byste se přesto zeptat účetního a odpovědět mi. Zůstanu u aparátu.“

Využil toho k zapálení dýmky, která mu vyhasla. Slyšel kroky, dveře, jak se otevírají a zavírají, a potom po několika minutách znovu dveře a kroky.

„Jste tam ještě?“

„Ano.“

„Nemýlila jsem se. Trezor obsahuje jen obchodní poštu a určitou částku peněz na běžné vydání. Účetní ani neví, zda šéf měl od trezoru klíč. Spíše měl druhý pan Lepretre.“

„Děkuji vám.“

„Budete také na pohřbu?“

„Nemyslím. Ostatně jsem nebyl pozván.“

„Každý přece může vstoupit do kostela.“

Zavěsil. Hlavu měl stále těžkou, ale měl lepší náladu než ráno. Vstoupil nakonec do kanceláře inspektorů, kde Lapointe cosi ťukal na stroji. Používal pouze dva prsty, ale psal stejně rychle jako většina písafek.

„Právě jsem měl návštěvu,“ zamumlal Maigret. „Toho vydavatele knih o umění.“

„Co chtěl?“

„Získat zpět dopisy. Je to z mé strany neomluvitelná chyba, že jsem nemyslel na dopisy, které Oscar Chabut dostával. Asi pěkná hromádka jich cosi prozrazuje. Jako například dopisy toho Caucassona, kterými požaduje peníze...“

„Protože obchodník s vínem spal s jeho ženou?“

„Caucasson je přistihl in flagranti. Je pravda, že i on měl intimní styky s Jeanne Chabutovou. To není jediný případ.

Věřím, že až budeme mít ty dopisy, odhalíme další...“

„Kde jsou ty dopisy?“

„Se vši pravděpodobností v trezoru, který se nachází za portrétem našeho muže ve velkém salonu.“

„Jeho žena je četla?“

„Zdá se, že na trezor nemyslela. Dostala k němu klíč náhodou v kapse obleku, který měl Chabut na sobě ve středu.“

„Mluvil jste s ní o tom?“

„Ano. A jsem přesvědčen, že si je bude dnes večer číst. Pohřeb se koná zítra v kostele svatého Pavla a potom pouze tři vozy zavezou ty nejbližší na hřbitov v Ivry.“

„Půjdete tam?“

„Ne.“

K čemu by to bylo? Vrah obchodníka s vínem nebyl z těch, kteří se prozradí svým chováním během pohřbu.

„Zdá se mi, šéfe, že se vám už daří lépe. Kýcháte méně.“

„Neříkej hop, dokud jsme nepřeskočili. Uvidíme zítra ráno.“

Bylo půl šesté.

„Není třeba, abych tu byl do šesti. Bude mi lépe doma.“

„Dobrou noc, šéfe.“

„Dobrou noc, mládenci.“

A Maigret opustil kancelář inspektorů s dýmkou v puse, s kulatými zády a trochu malátnýma nohama.

Spal těžkým spánkem, a pokud se mu něco zdálo, ráno si na to nevzpomněl. Během noci se musel změnit vítr, neboť počasí bylo docela jiné: mnohem méně chladno, zato monotónní déšť stékal klikatě po okenních tabulích.

„Změříš si teplotu?“

„Ne. Nemám ji.“

Cítil se lépe. Vychutnal si své dva šálky kávy a paní Maigretová mu znovu zatelefonovala pro taxi.

„Nezapomeň si deštník.“

V kanceláři mechanicky prohlédl hromadu dopisů, která na něj čekala. Byl to starý zvyk. Snažil se podle obálek a písma poznat, zda mu píše nějaký přítel nebo někdo, od koho očekával zprávu.

Adresa na jedné obálce byla napsána charakteristickým hůlkovým písmem. Vlevo nahoře bylo slovo OSOBNÍ třikrát podtrženo.

Pan vrchní komisař Maigret

šéf kriminální brigády 38,

Zlatnické nábřeží

Otevřel ten dopis před ostatními. Obsahoval dva listy papíru s odříznutou hlavičkou, bezpochyby nějaké pivnice nebo kavárny. Písmo bylo pravidelné, mezery také a bylo vidět, že autorem byl puntičkářský muž, pozorný k maličkostem. Doufám, že tento dopis nezůstane trčet u vašich spolupracovníků a že si ho přečtete osobně.

To jsem byl já, kdo vám již dvakrát telefonoval, a rychle jsem hovor přerušil z obavy, abyste nevypátrali místo, odkud jsem volal. Zdá se, že to u automatických hovorů není možné, ale dávám přednost tomu se na to nespolehat.

Jsem překvapen tichem v novinách kolem osoby Oscara Chabuta. Není mezi lidmi, kteří se s ním stýkali, někdo, kdo by jim řekl pravdu?

Místo toho se o něm mluví jako o muži velkého formátu, odvážném a houževnatém, který stvořil vlastní silou jeden z největších vinařských podniků.

Není to neštěstí? Ten muž byl svině, řekl jsem vám to a opakuji to. Neváhal obětovat svým ambicím a svému velikašství kohokoliv. Neboť se musím ptát, zda to nebyl v určitém smyslu blázen. Je těžké uvěřit, že by se člověk s čistou duší choval tak, jako to dělal on. Ve styku se ženami jej ovládala jeho potřeba je pošpinit. Pokud je všechny měl, bylo to proto, aby je ponižil a sám se cítil být vynikající. Chvástal se svými úspěchy u žen bez ohledu na jejich pověst. A manželé? Je možné, že by nic neviděli? Nemyslím. Ty také urážel svým pohrdáním a nutil je mlčet. Chtěl pokořit vše kolem sebe, aby se cítil velký a mocný. Chápete mne dobře?

Hovořil jsem o něm, jako kdyby ještě žil, ačkoliv konečně dostal, co si zasloužil. Nikdo ho nebude oplakávat, ani jeho blízcí, ani jeho otec, který ho již delší dobu nechce ani vidět.

Tohle všechno noviny nepíší, a pokud jednoho dne zatknete toho, kdo na něj střílel a udělal konec jeho zlomyslným praktikám, všichni se na tohoto muže zuřivě vrhnou.

Měl jsem chuť se s vámi setkat. Viděl jsem vás vstupovat do domu na Vosgeském náměstí ve společnosti dalšího muže, jenž asi bude jedním z vašich inspektorů. Spatřil jsem vás také na Charentonském nábřeží, kde věci nejsou tak prosté, jak by se vám mohly zdát. Vše, čeho se ten člověk dotkl, je svým způsobem kontaminované.

Hledáte vraha? Je to vaše povolání a já se na vás nezlobím. Ale kdyby byla spravedlnost, mělo by se mu spíš gratulovat. Opakuji vám: byla to hnusná svině a bytost hluboce zvrácená.

Prosím, abyste věřil, pane vrchní komisaři, v upřímnost mých pozdravů a prominul mi, že se nepodepisuji.

Byla tam na konci dopisu taková neurčitá paraфа. Maigret si dopis znovu pomalu přečetl větu za větou. Během svého úřadování dostal stovky anonymních dopisů a dovedl rozeznat ty, které se ucházely o vážný zájem. Přes určitou emfázi a přehánění, tento dopis se nespokojoval s lacinými obviněními a portrét obchodníka s vínem, který načrtl, se svému modelu podobal. Byl to vrah, kdo psal takovým způsobem? Byla to jedna z nesčetných Chabutových obětí? Pokud ano, jednalo se o někoho, komu vzal ženu, aby ji potom zavrhl podle svého zvyku, nebo o muže, jenž trpěl jeho egoismem v obchodních věcech?

Maigret v duchu znovu viděl toho muže s vadnou nohou, který čekal proti vchodu do budovy soudní policie a potom se pustil směrem k Dauphinovu náměstí. Nepůsobil zvláštním dojmem. Zdálo se, že ve svých šatech spal, ale nevypadal jako pobuda. V Paříži existují tisíce lidí, které nelze zařadit do žádné kategorie. Někteří sklouzávají nezadržitelně dolů a jsou na ulici, pokud se nesnaží spáchat sebevraždu. Jiní se zapřou, zatnou zuby a stává se, že se opět proderou vzhůru, zejména když jim někdo podá pomocnou ruku.

Maigret by z hloubi duše rád tomu člověku pomohl. Přes nenávisť, kterou pociťoval vůči Chabutovi a která se mu stala jediným důvodem k životu, to nebyl blázen.

Byl to on, kdo zabil obchodníka s vínem? Bylo to možné. Viděl ho, jak číhá ve stínu s rukou křečovitě sevřenou na ledové pažbě pistole. Vystřelil, jak si slíbil, jednou, dvakrát, čtyřikrát a potom se pokulháváje pustil směrem ke vchodu do metra.

Kde spal? Kam se pustil potom? Spokojil se pak s potulováním po Velkých bulvárech nebo po jiné osvětlené čtvrti či vstoupil do nějakého bistra, aby se zahřál a oslavil docela sám svůj právě dosažený úspěch?

Chabutův vrah neimprovizoval. Ten, kdo zločin spáchal, jej promyslel dlouho předtím, opakuje si dříve svou újmu, než se rozhodl jednat.

Jenže nyní byl jeho nepřítel mrtvý. Neztratil tím náhle vrah všechny důvody k bytí? O oběti se počalo mluvit jako o skvělém člověku s výjimečným obchodním talentem. Nikdo nemluvil o osobě, která ho zabila, ani o důvodech, které měl ke spáchání svého činu. Tak tedy zavolał Maigretovi a potom mu napsal. Bude psát znovu, aby bezděčně řekl všechno, co může způsobit jeho zatčení.

Maigret se odebral do kanceláře velkého šéfa, neboť zvonění ohlásilo čas raportu.

„Nic nového, co by se týkalo ulice Fortuny?“

„Nic přesného. Přesto začínám mít naději.“

„Myslíte, že z toho bude skandál?“

Maigret sraštil obočí. Nemluvil se šéfem o Chabutově osobnosti a ani noviny o něm nic nevyprávěly. Proč tedy nyní mluví o skandálu? Protože ředitel soudní policie znal obchodníka s vínem? Nebo že se pohyboval v prostředí, kde byl dobře známý? Věděl tedy, že spousta lidí měla dobré důvody se na něj hodně zlobit a chuť ho zabít?

„Nemám ještě žádné jméno,“ řekl vyhýbavě.

„Každopádně jste učinil dobře, že jste se příliš nešířil před novináři.“

Později probral ostatní poštu a zavolał písarku, aby jí nadiktoval určitý počet odpovědí. Cítil, že je ještě silně unavený, zchvácený, ale nemusel již žít s kapesníkem v ruce.

Lapointe vstoupil krátce před dvanáctou.

„Doufám, že se na mě nebudete zlobit. Šel jsem ze zvědavosti na ten pohřeb. Byla tam asi jen dvacítko osob a pan Louceck zastupoval zaměstnance.“

„Nepoznal jsi někoho jiného?“

„Při odchodu z kostela se mi zdálo, že nějaký muž na chodníku naproti se po mně díval. Pokoušel jsem se ho dohonit, ale než jsem mohl projít v proudu vozů, zmizel.“

„Podívej, přečti si tohle.“

Podal mu anonymní dopis a inspektor se znovu usmál.

„To se mu podobá, že?“

„Všimni si, že mě viděl na Vosgeském náměstí, na Charentonském nábřeží a bezpochyby, i když jsem vcházel do naší budovy. Musel dnes ráno čekat, že budu na pohřbu.“

„Musel mě vidět s vámi a poznal mě.“

„Byl bych rád, kdybychom měli dnes odpoledne někoho na Vosgeském náměstí. Ať si mě nevšímá. Pravděpodobně navštívím paní Chabutovou. Měl by dávat pozor, zda někdo nebrousí v blízkosti domu. Pokud bych mohl soudit, dokáže vždy snadno zmizet.“ „Chcete, abych tam šel?“

„Chceš? Tím spíše, že již znáš jeho postavu.“

Vrátil se na oběd domů, jedl s chutí a strávil jen čtvrt hodinku klimbáním ve svém křesle. Po návratu na nábřeží zavolał na Vosgeské náměstí a chtěl k telefonu paní Jeanne Chabutovou. Nechala ho dost dlouho čekat.

„Omlouvám se, že vás ruším tak brzy po obřadu. Příznávám, že spěchám, abych se seznámil s tou korespondencí, která nám patrně poskytne některé přesné údaje.“

„Chtěl byste přijít dnes odpoledne?“

„Nejraději.“

„Mám v pět hodin návštěvu, kterou nemohu odříct. Kdybyste mohl přijít ihned...“

„Budu u vás za několik minut.“

Lapointe byl již na stráží v okolí domu. Maigret se tam nechal zavézt Torrencem a odeslal ho zpět na pracoviště. Černé závěsy se stříbrnými slzami již z portálu zmizely a v bytě již nebylo ani stopy po smuteční síni. Zůstala tu jen vůně chryzantém.

Měla stejné černé šaty jako včera, ale přidala k nim brož s barevnými kameny, aby nepůsobila tak přísně. Byla naprosto bezvadná a ovládala se.

„Chcete-li, můžeme jít do mého budoáru. Velký salon je zřejmě příliš prázdný pro dvě osoby.“

„Otevřela jste trezor?“

„Neskrývám vám to.“

„Jak jste odhalila kombinaci zámku? Předpokládám, že jste ji neznala.“

„Ne. Samozřejmě. Hned jsem si pomyslela, že ji můj manžel musel mít u sebe. Prohlédla jsem jeho náprsní tašku. Když jsem otevřela řidičský průkaz, viděla jsem sérii čísl a zkusila jsem je vytočit na číselníku trezoru.“

Na stolku ve stylu Ludvíka XV. připravila dosti velký balík, špatně převázaný.

„Všechno jsem nečetla, to vám říkám rovnou. Patrně by mi nestačila celá noc. Bylo pro mě trochu překvapivé vidět všechny ty papíry, co schovával. Našla jsem tam dokonce staré milostné dopisy, které jsem mu posílala, když jsme ještě nebyli svoji.“

„Myslím, že by bylo lepší začít s nedávnými dopisy, které by mohly přispět k odhalení vraha.“

„Posaďte se.“

Byl překvapen, když si nasadila brýle a rázem se z ní stala jiná osobnost. Nyní začal chápat její touhu vztít věci do vlastních rukou. Byla to chladnokrevná žena, která musela mít urputnou vůli a nevzdávala lehce úkoly, jež si určila.

„Plno lístků... Podívejte!... Tady je jeden podepsaný Rita... nevím, o kterou Ritu se jedná...“

Budu volná zítra ve tři hodiny. Na obvyklém místě? Pusinky. Rita.

„Jak vidíte, není příliš sentimentální a její dopisní papír není valně úrovně kromě toho, že je parfémovaný.“

„Není tam datum?“

„Ne. Ale tento lístek se nacházel mezi dopisy z těchto posledních měsíců.“

„Nenašla jste nic od Jeana-Luca Caucassona?“

„Víte o tom? Navštívil vás?“

„Velmi se zajímá o osud svých dopisů.“

Stále přišlo a voda tvořila na vysokých okenních tabulích křivolaké stružky. Byl klidný, tichý. Seděli proti stovkám dopisů a lístků, které shrnovaly celý život jednoho muže.

„Tady je jeden. Chcete si ho přečíst sám?“

„Nejraději ano...“

„Jestli chcete, můžete si zapálit dýmku, mně to vůbec nevadí.“

Můj drahý Oscare!

Velmi jsem váhal, zda ti mám napsat tento dopis, ale myslel jsem na naše dlouhé přátelství a mé pochyby se rozptýlily. Ty jsi vynikající obchodník, zatímco já číslicím příliš nevhovím, což vysvětluje, proč je mi tak nepříjemné mluvit o penězích.

Povolání vydavatel knih není povolání jako kterékoliv jiné. Člověk je stále na číhané a čeká na knihu, která bude mít velký úspěch. Někdy je třeba čekat dlouho, a když ti padne do rukou, nejsi schopen ji vydat.

To se mi přihodilo. Obchody stagnují a já již přes rok nic nevydal. Získal jsem nyní výjimečné dílo o některých stránkách asijského umění. Vím, že je to velká kniha, která bude mít zasloužený úspěch. Je dokonce téměř jisté, že budu moci prodat práva do Spojených států a jiných zemí, ale to mi pokryje jen malou část nákladů.

Ale abych knihu mohl vydat, potřeboval bych ihned přibližně dvě stě tisíc franků a já zatím nemám ani jeden. Meg má svou malou osobní pokladnu, ale její ulité prachy čítají jen nějakou desítku tisíc franků.

Mohl bys mne založit tou částkou? Vím, že pro tebe je to pakatel. Je to poprvé, co někoho žádám o peníze, a je mi to trapné.

Mluvil jsem o tom s Meg a ona mi řekla, že k nám cítíš příliš velké přátelství, než abys mohl odmítnout tuto službu.

Zavolej mi nebo mi pošli několik řádek, abychom si dali schůzku u tebe doma nebo v některé z tvých kanceláří.

Podepíšeš ti všechno, co budeš chtít.

„Odporné, že?“

Maigret si zapálil dýmku, zatímco ona si zapalovala cigaretu.

Všiml jste si narážky na Meg? Druhý dopis je kratší.“

Oba byly napsané rukou, malým, úhledným, ale nervózním písmem.

Můj drahý příteli!

Jsem překvapen, že jsem dosud nedostal odpověď na svůj dopis. Potřeboval jsem k němu plno odvahy. Je to důkaz důvěry, že jsem s tebou mluvil s takovou otevřeností.

Situace se mezitím poněkud zhoršila. Mám nyní dosti blízké lhůty splatnosti a ty by mne mohly přinutit podnik zavřít.

Meg, která o tom ví, si dělá velké starosti a naléhá, abych ti napsal. Doufám, že mi dokážeš, že přátelství není plané slovo. Spoléhám na tebe a ty se můžeš spolehnout na mne.

Věrně...

„Nevím, zda cítíte stejně jako já za těmi slovy silný nátlak a hrozbu.“

„Ano,“ zabručel Maigret, „je to dosti jasné.“

„Přečtěte si tedy dopis od Meg.“

Vzala namátkou jeden.

Můj velký drahoušku,

zdá se mi, že je to již celá věčnost, co jsem tě neviděla, a přece to bylo v pondělí minulý týden, co jsem byla v tvé náruči, na tvé hrudi, kde se cítím tak bezpečná.

Poslala jsem ti předevčírem lístek se žádostí o schůzku. Šla jsem na obvyklé místo, ale ty jsi nepřišel, a madame Blanche mi řekla, že jsi ani netelefonoval.

Jsem tím znepokojena. Vím, že jsi velice zaměstnaný, že máš starost o důležité obchody a vím také, že nejsem jediná.

Nejsem žárlivá, pokud mne docela neopustíš, neboť potřebuji, abys mne tiskl, až to bolí, stejně jako potřebuji cítit tvou vůni.

Dej mi tedy rychle o sobě vědět. Nečekám na dlouhý dopis, jenom datum a hodinu naší schůzky.

Jean-Luc je v této době velmi zaměstnán. Má plnou hlavu nějaké knihy, která bude, jak doufá, velikánská událost jeho života. Což může být malicherné pro muže, jako jsi ty!

Líbám tě všude.

Tvá Meg

„Je tady hodně podobných dopisů, plných zjevné erotiky.“

„Ten poslední byl napsán kdy?“

„Před prázdninami.“

„Kde jste je strávili?“

„V našem bytě v Cannes. Oscar si musel dvakrát nebo třikrát odskočit do Paříže letadlem. Setkali jsme se tam dole s některými přáteli z Paříže, ale ne s Caucassonovými. Vzpomínám si, že oni mají malý domek někde v Bretani, ve vesnici navštěvované zejména malíři.“

„Jiné dopisy žádající peníze jste nenašla?“

„Netoužím číst všechny. Je tu jeden lístek od Bstelle Japyové, dosti dotěrné vdovy, se kterou se po jistou dobu

stýkal.“

Drahý příteli,

posílám vám tento účet, který jsem nemohla zaplatit.

Těším se na shledanou.

Vaše Estelle

„Účet je připojen k dopisu?“

„Já jsem ho nenašla, a tak nevím, o kolik peněz se jedná a za co byly vydány. Šperk? Kožich? Byla dnes ráno v kostele, ale nepokračovala až na hřbitov.“

„Předpokládám, že mi nedovolíte odnést ty dopisy, abych mohl strávit neděli jejich čtením?“

„Je mi nepříjemné vám něco odmítat, ale bylo by pro mě těžké se odloučit, i když jen na čas, od těchto dokumentů.

Přijďte, kdy chcete, třeba zítra, chcete-li, a já vás nechám v klidu číst. Je tu jeden dopis od Roberta Trouarda, architekta, který se pokusil finančně zainteresovat mého manžela na stavbě přepychových domů.“

„Přijímal nabídky tohoto druhu?“

„Podle toho, co vím, tak nikdy.“

„Žena Trouarda?“

„Samozřejmě. Jako ty druhé. Ale myslím, že on to neví. Podívejte, tady je ten nejvýstřednější dopis. Je to šest stran bezuzdného erotismu. Nejen že ona Wanda, kterou neznám, cítí potřebu připomenout podrobně všechno, co dělali včera, ale také podrobně popisuje, co budou dělat při příští schůzce. Zdá se, jako by to byla nějaká Polka nebo Ruska. Oscarovi asi dalo pěknou práci se ji zbavit.

A jiný dopis je od Marie-France, ženy Henriho Legranda...“

Podala mu bledě modrý papír. Inkoust byl tmavě modrý.

Strašný drahoušku,

měla bych tě nenávidět a to se také přihodí, pokud mne tento týden nepřijdeš požádat o odpuštění. Dozvěděla jsem se o tobě pěkné věci, neříkám od koho, poněvadž se jedná o jinou z tvých kořistí. Je pravda, že si je ani nemůžeš všechny pamatovat?

Stručně: Před několika dny se na nějaké slezině stalo, že jsi o mně mluvil. Jsem si jista, že jsi hlasitě řekl nejméně před pěti lidmi:

„Je to škoda, že má tak zvadlé prsy.“

Já jsem již tušila, že jsi hulvát. Nyní mám o tom důkaz. Ale nemám odvahu se s tebou znovu nevidět.

Nyní jsi na tahu ty.

„To by vám připadalo mnohem šťastnější, kdybyste ty osoby znal, kdybyste je mohl vidět, například krásnou paní Legrandovou, jak se prochází ve společnosti svého manžela s poprsím zářícím diamanty.

Nyní mne musíte opustit, poněvadž Gérard přijde každou chvíli. Gérard Aubin, bankéř, kterého jsem požádala o nějaké rady. Mám k němu plnou důvěru.

Pokud si přejete přijít zítra odpoledne...“

„Nemyslím.“

„Chápu, že chcete strávit neděli v rodinném kruhu.“

Jako by tušila, že Maigretovi se spokojí opět s tím, že půjdou odpoledne do kina v jejich čtvrti a potom se vrátí domů, držíce se v podpaží.

Venku Maigret spatřil Lapointa.

„Měl jste pravdu, šéfe, ale doběhl mě. Ten člověk je jako úhoř. Hledal jsem ho v blízkosti domu, ke kterému jsem se neodvažoval příliš přiblížit. Přibližně po půlhodině jsem se podíval na parkovou část Vosgeského náměstí, obklopenou mřížemi. Kvůli dešti tu bylo málo lidí. Na lavičce na opačné straně jsem spatřil muže, kterého jsem téměř s jistotou poznal. Měl hnědý obnošený klobouk, pršiplášť a dosti tmavý oblek.

Vstoupil jsem do parku a obrátil jsem se k němu, ale neudělal jsem ani deset kroků, když opustil lavičku a zmizel v ulici Birague.

K velkému překvapení dvou dam, které si povídaly pod jedním deštníkem, jsem se rozběhl. Když jsem doběhl do ulice Saint-Antoine, po človíčkovi nebylo ani památky. Vypadalo to, jako by vás sledoval, jako by se chtěl ujistit, že pokračujete v pátrání.“

„On o něm možná ví více než já. Jenom kdyby chtěl promluvit! Máš tady vůz?“

„Přijel jsem autobusem.“

„Použijme tedy autobusu.“

A Maigret vrazil ruce do kapes.

V.

Nešli do kina, jak Maigret včera předpokládal. Děšť padal příliš hustě, rozprskával se na dlažbě a na bulváru Richarda Lenoira nebylo ani živáčka. Jenom v čase mši bylo vidět několik temných siluet ploužít se těsně při zdi pod deštníkem, skloněným proti větru, který od deseti hodin začal foukat v prudkých nárazech.

V deset hodin se komisař také rozhodl pustit se do ranní toalety. Až do té doby zůstal v pyžamu a županu a nedělal nic určitého.

Měl znovu teplotu, ne velkou, jen 37,6 stupně, ale to stačilo, aby začal být zase malátný a líný. Paní Maigretová z toho těžila, aby ho hýčkala, a kdykoli mu projevovala svou pozornost, předstíral nabručenost.

„Co budeme mít k obědu?“

„Mám pečení s celerem a bramborovým pyré.“

Jako když byl dítětem. Nedělní pečeně. V té době ji mívával rád velmi propečenou. Tak měl během dopoledne několik vůní

z dětství.

Byli oba tedy zavření doma a dívali se, jak padá déšť. K polednímu Maigret váhavě zamumlal:

„Myslím, že si dám jako aperitiv malou sklínku slivovice.“

Nerozmlouvala mu to, otevřel tedy přiborník. Mohl si vybrat mezi slivovicí a malinovým likérem. Obojí vyrobila jeho švagrová z Alasky. Malinový likér byl voňavější a stačilo, aby člověk podržel chvilku doušek v ústech, aby patro zůstalo navoněné celou půlhodinu.

„Nechceš také kapku?“

„Ne. Viš dobře, že mě to uspává.“

Byly tu tedy pěkné vůně, trochu proměněné jeho rýmou, a on se probíral týdeníky, které neměl čas číst během týdne.

„Je zvláštní, že v některém prostředí již neexistují životní pořádky...“

Neptala se, na co naráží. Zůstával stále přese všechno ponořený do aféry Chabut, a tak chvilkami pronášel věty, které se k ní vztahovaly.

„Když dobrá stovka lidí má větší nebo menší chuť zabít jednoho člověka...“

Kdo tedy byl ten kulhající človíček, který se uměl tak obratně ztratit v davu? A jak to, že se nacházel skoro vždy předem na místech, kam se Maigret vydal?

Trávil svou siestu ve svém křesle. Když otevřel oči, jeho žena právě něco šila. Nedokázala nechávat ruce zahálet.

„Spal jsem déle, než jsem myslel.“

„To ti dělá dobře.“

„Pokud se znovu hlásí opravdová chřipka...“

Šel otočit knoflíkem televize. Dávali nějaký western a on se s chutí díval. Byl tam samozřejmě jeden mizera a daly se najít některé analogie mezi ním a Chabutem. Ten darebák chtěl také sobě i druhým dokázat, že je silák, a proto pokořoval lidi.

Film skončil a on zabručel, vzpomínaje si na včerejší tété-a-tete na Vosgeském náměstí.

„Zvláštní žena.“

„Kdo se nyní bude starat o obchod?“

„Ona.“

„Ona tomu rozumí?“

„Nevalně. Ale rychle se do toho dostane. Dokonce bych se vsadil, že dříve než uplyne rok, vyhodí Loucecka.“

Četl právě článek o mořském dnu, když ho náhle napadla jedna myšlenka. Co to Kobylka říkala o účetním? Že tam byl nový. Že tam je teprve několik měsíců. A jeho předchůdce odešel sám, nebo byl vyhozen?

Nejraději by měl ihned odpovědět. Tenhle nápad ho vzrušoval. Hledal v telefonním seznamu a našel číslo mladé dívky.

Přístroj dlouho zvonil, ale nikdo nezvedl sluchátko. Kobylka a její matka musely být v kině nebo u rodičů. Zavolał ještě jednou v půl osmé, ale bezvýsledně.

„Ty myslíš, že něco ví?“

„Ona si nemyslela, že by to mohlo být důležité, a proto se mnou o tom nemluvila. Je ale také možné, že to bude jen falešná stopa. Jsem z toho v tuto chvíli...“

Ale přese všechno to byla dobrá neděle. K večeri si dali studená masa a sýr. V deset hodin byli oba v posteli.

Nazítří, místo aby šel do kanceláře, zatelefonoval Maigret Lapointovi, aby pro něj přijel vozem.

„Odpočinul jste si, šéfe?“

„Abych pravdu řekl, neopustil jsem celý den své křeslo. Zdá se mi, že jsem z toho celý rozmlácený. Na Charentonské nábřeží, chlapče!“

Osazenstvo bylo na svých místech, ale nebylo vidět skoro žádnou činnost, o horečné činnosti ani nemluvě, jenom vzadu na dvoře dva muži s pytli na hlavě na ochranu proti dešti valili sudy.

„Zatímco budeš čekat, jdi si trochu popovídat s účetním.“

Vystoupil po schodech, zaklepal na dveře a setkal se s otevřeným a stále jaksi pobaveným úsměvem Kobylky.

„Nebyla jste na pohřbu?“ poznamenal.

„Personál požádali, aby tam nechodil.“

„Kdo?“

„Pan Louceck. Poslal nám služební přípis.“

„Včera mě napadlo něco, co mi uniklo. Když jste mluvila o účetním, zmínila jste se, že je tu nový.“

„Je tu od 1. července. Je to zvláštní, že o tom mluvíte právě dnes.“

„Proč?“

„Protože jsem na to myslela včera v kině a slíbila jsem si, že o tom s vámi, až přijdete, promluví. Jedná se o bývalého účetního Gilberta Pigoua. Opustil nás v červnu, ke konci června, pokud se nemýlím, a proto jsem považovala za zbytečné o něm mluvit.“

Maigret se posadil do otočného křesla Oscara Chabuta a Kobylka si natáhla své dlouhé zkřížené nohy, zakryté jen do poloviny stehem minisukní.

„Odešel z vlastní vůle?“

„Ne.“

„Jaký to byl člověk?“

„Nebyla to žádná osobnost a nepřitahoval vůbec pozornost. Vy jste viděl kancelář účetního dole, která vede na dvůr. Říká se tomu účtárna, ale skutečné účetnictví se provádí na Operní třídě. Jsou to jen drobnosti, které mu procházejí rukama.“

„Byl ženatý?“

„Ano, myslím. Jsem si tím dokonce jista. Vzpomínám si, že jednoho dne telefonoval, že nemůže přijít, neboť jeho žena jde na nutnou operaci. Slepé střevo, pokud se nepletu. Nemluvil rád. Vypadalo to, jako by měl strach z lidí, a tak se choval nenápadně, jak to jen bylo možné.“

„Byl to dobrý zaměstnanec?“

„Jeho práce nevyžadovala žádnou iniciativu. Byla to jen rutina.“

„Nedvořil se vám? Nebo nějaké jiné písarce?“

„Na to byl příliš bázlivý. Přišel do podniku před patnácti lety, když obchody počaly nabírat větší rozsah. Byl to chudák.“

„Proč to říkáte?“

„Protože si vzpomínám na jeho poslední setkání se šéfem. Dala bych nevím co za to, kdybych nemusela být přítomna té scéně, snad nejhorší, jakou jsem kdy prožila. Znovu vidím Oscara, jak mne po příchodu z Operní ulice požádal:

„Zavolejte Pigouovi, ať přijde!“ a mnul si přitom ruce. Vypadalo to, že se předem těší na to, co přijde, a já jsem ihned cítila znepokojení.

„Posaďte se, pane Pigou. Trochu doleva, abyste byl v plném světle. Nenávidím mluvit s lidmi, kteří mají nejasnou tvář. Jak se vám daří?“

„Dobře. Děkuji.“

„Vaší paní také?“

„Ano.“

„Pracuje stále v ulici Saint-Honoré v obchodě s košilemi, pokud si dobře vzpomínám?“

Kobylka přerušila vyprávění, aby poznamenala:

„Měl udivující paměť na lidi a na všechny drobnosti okolo nich. Nikdy paní Pigouovou neviděl, ale vzpomínal si, že byla prodavačkou v obchodě s košilemi v ulici Saint-Honoré.

„Má žena již nepracuje.“

„To je škoda.“

Účetní se na něj díval a nevěděl, co si má myslet. A Chabut pronesl s největším klidem:

„Jste propuštěn, pane Pigou. Jste tu dnes naposledy. Protože vám nedám žádné doporučení, patrně budete dlouho hledat práci.“

Hrál si s ním jako kočka s myší a mně se z toho dělalo špatně. Pigou seděl na kraji židle a nevěděl, co dělat s rukama, a bylo cítit, jak se hroustí úzkostí, a čekala jsem, že se rozpláče.

„Podívejte, pane Pigou, když chce člověk být nečestný muž, je lepší stát se nečestným mužem velkého formátu a dát tomu nějaký švih.“

Účetní se trochu zazmítl, zdvihl ruku a otevřel ústa, aby něco řekl.

„Tady máte. Vezměte si ten papír. Mám ještě kopii. Je to seznam částek, které jste mi za tři roky ukradl.“

„Je to patnáct let, co...“

„Co jste v mých službách, to je pravda. A já se ptám, proč jste nezačal se svými podvody již dříve?“

Po Pigouových tvářích stékaly slzy a byl velice bledý. Zdálo se, že chce vstát, ale Chabut mu nařídil:

„Sedte! Nerad mluvím se stojícími lidmi. Během tří let, jak vidíte na tom seznamu, jste mi ukradl tři tisíce osm set čtyřicet pět franků. Po malých částkách. Na počátku padesát franků naráz každý měsíc. Potom sedmdesát pět. Potom jednou významnější sumu, pět set franků.“

„To byly Vánoce.“

„A co?“

„To bylo pokládáno za remuneraci.“

„Nechápu.“

„Má žena již nepracovala. Není příliš zdravá.“

„Vy mi chcete tvrdit, že jste mne okrádal kvůli své ženě?“

„Je to pravda. Bez ustání mi vyčítala a opakovala mi, že nemám žádnou ctižádost, že můj zaměstnavatel mne zneužívá a že by mi měl platit více.“

„Opravdu.“

„Naléhala, abych žádal o zvýšení platu.“

„A vy jste neměl odvahu to udělat.“

„K ničemu by to nebylo, že?“

„Skutečně. Vy jste takový účetní, jakých je možno nalézt habaděj, žebrák bez zvláštních znalostí a iniciativy.“

Pigou zůstal zcela nehybný, oči upřené na stůl před ním.

„Řekl jsem Liliane, že jsem požádal o zvýšení platu a že jsem dostal padesát franků navíc.

Tvůj šéf se nepředal, řekla, ale snad je to jen začátek.“

Kobylka ještě jednou vyprávění přerušila.

„Scéna počínala být stále bolestnější, a čím se účetní méně bránil, tím se v očích šéfa objevovalo nadšení.

„Před rokem byl tarif sto franků. A na minulé Vánoce jsem vám dal pět set franků. Předpokládám, že podle vaší ženy jste se stal pro mne nepostradatelným pracovníkem.“

„Já vás prosím za odpuštění...“

„Příliš pozdě, pane Pigou. Pro mě již neexistujete. Je možné, že jednoho dne se pan Louceck rozhodne mě také okrádat.

Já již nevěřím nikomu. Možná, že již začal, ale je dosti inteligentní, aby si toho nikdo nevšiml. On nepokrade malé částky, aby mu žena věřila, že je úžasný muž. On mě okrade ve velkém měřítku a já před ním smeknu.

Vidíte, pane Pigou, jste jen ubožák. Vždy jste jím byl a zůstanete jím celý život. Chudák a posera. Odejděte, prosím.“

Vidouc Chabuta se zdvihal, chtělo se mi zakřičet: Ne! Pigou pokročil dopředu, ruku připravenou ke zdvihnutí, aby si chránil obličej, ale Oscar byl rychlejší a jeho ruka dopadla na tvář účetního.

„To je za to, že jsem si vzal blbce. Mohl bych vás předat policii, ale to mě nezajímá. Projdete těmito dveřmi naposled, sbalíte si své věci a zmizíte. Vy jste malá zrůda, pane Pigou. A co je horší, jste blbec.“

Kobylka umlkla.

„Odešel?“

„Co jiného mohl dělat? Dokonce si zapomněl v zásuvce plnicí pero a již si pro něj nepřišel.“

„Měla jste o něm zprávy?“

„Ne během prvních měsíců.“

„Jeho žena netelefonovala?“

„Jenom v září a počátkem října. Přišla.“

„Chabut ji přijal?“

„Byl v kanceláři, právě když přišla. Chtěla vědět, zda tu její manžel ještě pracuje.

„On vám neřekl, že již nepatří k našemu domu od června?“

„Ne. Odcházel každé ráno ve stejnou hodinu a měl stejný denní pořádek a dával mi na konci měsíce stejný obnos. Domníval se, že bude mít příliš práce, než aby mohl jít na prázdniny v létě, ale říkal, že si to vynahradíme v zimě. Měla jsem vždy chuť věnovat se zimním sportům.“

„Nebyla jste překvapena?“

„Víte, já se jím zabývám tak málo...“

Byla mnohem hezčí, než jsem čekala, s krásným malým tělem a byla moc hezky oblečená.

„Doufala jsem, že mi budete moct něco říct o mém manželovi. Jsou to již dva měsíce, co zmizel.“

„A to jste nepřišla dříve?“

„Řekla jsem si, že se dříve nebo později vrátí.“

Byla nenucená, s tmavohnědýma očima, které nic neřikaly.

„Nyní melu z posledního a...“

Chabut ustoupil, prohlédl si ji od hlavy až k patě a potom se ke mně obrátil:

„Kdo je to?“

Byla jsem nucena říct: „Paní Pigouová.“

„Co chce?“

„Myslela, že její manžel tady stále pracuje. Zmizel.“

„Hrome!“

„Dva nebo tři měsíce jí dával plat.“

Díval se na ni zpřímá.

„Nevšimla jste si ničeho? Nevím, kde váš manžel bral peníze, ale nemohlo to být snadné. Vy nevíte, že to byl zloděj? Malý ubohý zloděj, který vám namlouval, že dostal přidáno. Jestli přestal chodit domů, pak patrně skočil do vody.“

„Co tím chcete říct?“

„Člověk se může udržet měsíc nebo dva nad vodou, ale pak přijde chvíle, kdy to s ním začne jít z kopce a nemá už žádnou šanci dostat se nahoru.

„Chcete nás nechat o samotě, Anne-Marie?“

Tušila jsem, co bude následovat. Bylo mi špatně. Sešla jsem na dvůr nadýchat se vzduchu a asi po půlhodině jsem ji viděla vycházet. Kráčeji okolo mne, odvrátila hlavu, ale měla jsem čas si všimnout, že její růž na rty byla rozmazaná.“

Maigret mlčel. Pomalu si nacpal svou dýmku a zapálil si ji. Konečně zamumlal:

„Dovolíte, maličká, abych vám položil otázku na věc, která se mě netýká?“

Pozorovala ho s určitým neklidem.

„Proč, když jste ho tak znala, jste s ním pokračovala v intimních stycích?“

Nejprve to vzala na lehkou váhu.

„On a nebo někdo jiný. Potřebovala jsem stejně někoho...“

Potom mnohem vážněji:

„Se mnou to byl docela jiný člověk. Necítil potřebu blufovat, hrát si na chvastouna. Naopak. Ukazoval svou zranitelnost.

„Možná mě k tobě poutá to, že nejsi vypočítavá, že nejsi jako nějaká holka, která se mě snaží obrát o peníze...“

Měl velký strach ze smrti. Vypadalo to, jako by měl nějaké tušení o tom, co se mu stane.

„Bude to nějaký z těch zbabělců, který se vzbouří, hrome!“

„Proč děláte všechno pro to, aby vás nenáviděli?“

„Protože nejsem schopen nechat se milovat. Každý mne v duchu nenávidí.“

Skončila méně vzrušeně.

„Tak je to. Nikdy jsem se nedozvěděla nic nového o Pigouovi. Nevím, co se s ním stalo. Ani mě nenapadlo o něm mluvit, protože to již byla stará historie. Ale včera v kině jsem si náhle vzpomněla na tu facku...“

Trochu později sestoupil Maigret po schodišti, zaklepal na dveře účetního a vstoupil. Lapointe tu byl zabrán do hovoru s mladým mdlým mužem ve špatně střiženém tmavém obleku.

„Představuji vám pana Jacquesa Riolla, šéfe.“

„Já ho již viděl.“

„To je pravda, nevzpomněl jsem si.“

Rioll stál a obdivně zíral na komisaře. Jeho kancelář byla nejtemnější a nejsmutnější z celého domu a ze záhadného

důvodu on také. Také vinný pach tu byl nejsilnější. Na políčkách stály zelené pořadače jako v provinční kanceláři. Obrovský trezor starého typu trůnil mezi oběma okny a nábytek, který museli koupit v obchodě s použitým nábytkem, byl pokrytý inkoustovými skvrnami a dokonce zářezy, jako lavice ve škole.

Riolle přešlapoval vystrašeně z nohy na nohu a Maigret měl pocit, že má před sebou Gilberta Pigoua v jeho začátcích.

„Skončil jsi, Lapointe?“

„Čekám na vás, šéfe.“

Pozdravili mladého muže a o chvíli později se posadili do malého černého auta. Lapointe si povzdychl.

„Již jsem se ptal, jestli vůbec ještě někdy přijdete. To čekání ve společnosti toho chlapce, tak nudného a zasmušilého, bylo pořádně dlouhé...“

Přesto se mi nakonec svěřil. Není účetním, ale studuje večerní školu a doufá, že do dvou let získá diplom. Je zasnouben s mladou dívkou ze svého rodiště. Je z Nevers. Nemohou se vzít, dokud nebude mít víc peněz, protože nevydělává dost na zařízení domácnosti.“

„Ona bydlí stále v Nevers?“

„Ano. Žije u rodičů a pracuje v galanterii. Jezdí za ní jednou měsíčně.“

Lapointe se obrátil mechanicky směrem ke Zlatnickému nábreží. Když si toho Maigret všiml, řekl:

„Nevrátíme se hned. Zavez mě napřed k 57 bis v ulici Froidevaux.“

Jeli tedy na bulvár Saint-Michel a zatočili doprava k montparnasskému hřbitovu.

„Mladý Riolle neznal svého předchůdce?“

„Ne. Přišel na inzerát. Chabut ho osobně přijímal.“

„A ujist'oval se přitom, že je bezvýznamný!“

„Co tím chcete říct?“

„Že se s výjimkou pana Loucecka obklopoval jen lidmi slabými, rezignovanými, kterými mohl pohrdat. Ten chlap vlastně pohrdal celým světem, muži i ženami, těmi, kteří pro něj pracovali i přáteli, kteří navštěvovali jeho dům. Jsem přesvědčen, že když spal s tolika ženami, bylo to, jen aby měl pocit, že je ovládá a svým způsobem špiní.“

„Jsme tady, šéfe.“

„Možná bude lepší, když se mnou nepůjdeš. Jdu navštívit paní Pigouovou, a kdybychom šli dva, vypadalo by to příliš oficiálně a mohlo by ji to vystrašit. Počkej na mne tedy v tamhletem malém baru.“

Zatlačil na dveře domovnice.

„Paní Pigouová, prosím.“

„Ve čtvrtém vlevo.“

„Je doma?“

„Neviděla jsem ji odcházet. Musí být doma.“

Vystoupil čtyři poschodí pěšky, poněvadž tu nebyl výtah, zastavuje se občas, aby si vydechl. Dům byl čistý a v dobrém stavu. V prvním patře slyšel rádio. V druhém patře seděl malý čtyřletý nebo pětiletý chlapec na schodech a hrál si s miniaturním modelem autíčka.

Ve čtvrtém zaklepal, neboť neviděl žádný knoflík zvonku. Čekal dobrou chvíli a pak zaklepal znovu, otráven myšlenkou, že se sem třeba bude muset vrátit.

Přilepil ucho na dveře a zvnitřku nic neslyšel. Zaklepal tedy potřetí pořádně, až se dveře zachvěly ve veřejích, a tentokrát se přiblížily kroky; bylo to spíše takové šourání, jako kdyby osoba nosila pantofle.

„Co to je?“

„Paní Pigouovou, prosím.“

„Okamžik.“

Trvalo to více než minutu a dveře se konečně pootevřely. Mladá žena se na něj zvědavě dívala, držíc si župánek zkřížený přes prsa.

„Co prodáváte?“

„Neprodávám nic. Chci se s vámi jen setkat. Jsem komisař Maigret ze soudní policie.“

Váhala a nakonec uvolnila průchod.

„Necítila jsem se dobře a udělala jsem si malou siestu.“

Při vstupu do obývacího pokoje šla zavřít dveře do ložnice, ale Maigret měl dost času, aby zahlédl rozestlanou postel.

„Posaďte se,“ řekla mu, ukazujíc na židli.

Okno vedlo ke hřbitovu a bylo vidět vysoké stromy alejí. Nábytek pocházel z velkého obchodu na bulváru Barbés. Byl v selském stylu – jak říkají katalogy.

Na stolečku byl gramofon a desky byly rozházené po divanu, jako by Liliane měla ve zvyku poslouchat hudbu.

Popelník byl plný oharků od cigaret.

„Je to kvůli manželovi?“

„Ano i ne. Víte o něm něco nového?“

„Stále ne. Šla jsem za ním do kanceláře a on tam již šest měsíců nevkročil.“

„Před jakou dobou vás opustil?“

„Jsou to již dva měsíce. Bylo to koncem září, v den, kdy mi měl přinést výplatu.“

Posadila se na područku vycpaného křesla a pokaždé, když se jí cípy župánku rozevřely, bylo vidět růžovou noční košilku. Nestarala se o to. Muselo to být její obvyklé oblečení, když byla doma.

„Jste již dlouho provdána?“

„Osm let. Vstoupil náhodou do obchodu, kde jsem prodávala, aby si koupil kravatu. Vybíral si ji hodně dlouho. Velmi jsem na něj zapůsobila. Když jsem večer vyšla z obchodu, sledoval mě. Čtyři nebo pět dnů tak za mnou chodil, aniž by

se odvážil mě oslovit.“

„Bydlel již v tomto bytě?“

„Ne. Bydlel v zařízení hotelu v Latinské čtvrti. Neznal mě ani tři týdny, když mi nabídl sňatek. Nebyla jsem tak žhavá. Byl to milý chlapec, ale trochu nudný.“

„Byla jste zamilovaná?“

Dívala se na něj, vyfukující kouř z cigarety.

„To existuje? Víte, já na to moc nevěřím.“

„Jednu otázku, paní Pigouová. Kulhal váš manžel trochu?“

„Od té doby, co ho porazilo auto a měl rozdrčenou česku, měl tendenci při rychlé chůzi dávat levou nohu do strany.“

„Je to již dlouho, co měl tuto nehodu?“

„Dříve než jsme se poznali.“

„Jak dlouho se s ním znáte?“

„Osm let. Měsíc jakýchsi zasnub a potom manželský život.“

„Pracovala jste dál?“

„Ještě tři roky. Ale nemohlo to tak pokračovat. Ráno jsem musela připravovat snídani a dát se tak trochu do pořádku. V poledne jsme chodili na oběd do restaurace a večer jsem musela dělat nákupy, připravit večeři a postarat se o domácnost. To nebyl žádný život.“

Díval se na úzký divan, pokrytý deskami a časopisy, na popelník s oharky cigaret. To muselo být její oblíbené místo a tady možná dřímala, když klepal na dveře s takovou naléhavostí.

Měla milence? Byl by přísahal, že ano, z nicnedělání a jakéhosi romantismu. Měla trvale nespokojený výraz.

„Vy jste neměla žádné podezření, dokud váš manžel nezmizel?“ „Nevím, jestli chodil pracovat jinde, ale opouštěl dům stále ve stejnou hodinu a také se ve stejnou hodinu vracel.“

„Dával vám na konci měsíce stejnou výplatu?“

„Ano. Já mu dávala čtyřicet franků na měsíc na cigarety a drobné výdaje.“

„Nebyla jste znepokojená, když se náhle neobjevil?“

„Ne příliš. Já se neznepokojuji snadno. Telefonovala jsem do jeho kanceláře. Na druhém konci byl nějaký muž. Požádala jsem ho, že chci mluvit se svým manželem.

„Není tu,“ odpověděl mi. „A víte, kdy se vrátí?“

„Nic nevím. Již jsem ho dlouho neviděl!“

Zavěsil. Tak jsem se poněkud znepokojila a šla jsem se zeptat na komisařství, zda o něm něco neslyšeli, zda neměl náhodou nehodu.“ Moc asi nenaléhala.

„Víte, kde je?“ zeptala se.

„Ne. To já vám přišel položit tuhle otázku. Nevíte o místě, kam by se mohl uchýlit?“

„Určitě ne ke svému otci, který bydlí již padesát let v ulici Alésia. V bytě, kde se Gilbert narodil. Bydlel tam tak říkajíc odjakživa. Jeho matka zemřela. Jeho otec je na odpočinku. Byl pokladníkem u banky Crédit Lyonnais.“

„Rozuměli si oba muži dobře?“

„Až do doby, kdy se Gilbert se mnou oženil. Myslím, že mě jeho otec nemohl ani cítit. Gilbert samozřejmě stál na mé straně, a tak v posledních letech jejich vztahy ochladly.“

„Neuvědomila jste otce o jeho zmizení?“

„K čemu by to bylo dobré? Stejně se vídali jen jednou za rok, prvního ledna. Chodili jsme tam společně a měli jsme nárok na sklenku portského a zákusek. Byt páchl staromládenectvím.“

„Jak si vysvětlujete, že vám váš manžel přinášel ještě tři měsíce plat, ačkoliv místo opustil?“

„Pracoval pravděpodobně jinde.“

„Neměli jste úspory?“

„Dluhy, ano! Splátky za lednici nejsou ještě zcela splacené a měla jsem sotva čas zrušit smlouvu na dodání myčky na nádobí, kterou měli dodat v září.“

„Neměl nějaké cenné předměty?“

„Určitě ne. Dokonce i prsteny, které mi dal, jsou jen pozlacené. Ještě jste mi neřekl, proč se jím zabýváte.“

„Jeho šéf ho vyhodil koncem června, když zjistil, že čerpal víceméně šikovně peníze z jeho pokladny.“

„Měl milenkou?“

„Ne. Bral jenom malé částky. Nejprve padesát franků měsíčně.“

„To bylo to jeho zvýšení platu!“

„Přesně. Vy jste mu opakovala, že by si měl promluvit s panem Chabutem, a protože neměl odvahu to udělat, což by ostatně bylo zbytečné, dal se do šizení. Z padesáti franků přešel na sto. Potom o minulých Vánocích...“

„Pět set franků odměny!“ Pokrčila rameny.

„To je blbec! K čemu mu to pomohlo? Doufám, že si našel jiné místo.“

„O tom pochybuji.“

„Proč?“

„Protože jsem ho spatřil na ulici v různých denních hodinách, kdy jsou kanceláře a obchody otevřené.“

„Udělal něco? Máte důvod ho hledat?“

„Oscar Chabut byl ve středu zavražděn mužem, který na něj čekal před hodinovým hotýlkem v ulici Fortuny. Měl váš manžel pistoli?“

„Malou černou, kterou dostal od přítele, když byl ještě na vojně.“

„Je stále tady?“

Zdvihla se a táhla své pantofle až do ložnice. Slyšel ji, jak otevírá a zavírá zásuvky.

„Nevidím ji tu. Bezpochyby si ji odnesl. Pokud vím, tak ji nikdy nepoužil, a táži se, zda měl vůbec náboje. Nevzpomínám si, že bych je viděla.“

Zapálila si novou cigaretu a posadila se tentokrát do křesla.

„Vy si opravdu myslíte, že by byl schopen zabít svého šéfa?“

„Jednal s ním hrubě a jednu chvíli mu dal políček.“

„Já ho znám. Tedy potkala jsem ho. To mě u něj nepřekvapuje. Je to velký hrubián.“

„Nevyprávěl vám, co se stalo?“

„Ne. Jenom mi řekl, že je rád, že se zbavil mého manžela a že bych se ho měla také zbavit.“

„Dal vám peníze?“

„Proč se mě na to ptáte?“

„Protože to byl jeho způsob. Dovedu si představit, co se seběhlo.“

„Vy máte opravdu velkou představivost.“

„To ne, ale znám jeho způsob zacházení se ženami.“

„Chcete říct, že se ke všem chová stejným způsobem?“

„Ano. Dal si s vámi další schůzku?“

„Vzal si mé telefonní číslo.“

„Ale již vás nevolal?“

„Ne.“

„Neodpověděla jste mi na otázku o penězích.“

„Dal mi tisíc franků.“

„A potom? Jak se dostáváte z nesnází?“

„Protloukám se, jak mohu. Odpovídám na inzeráty, ale dosud bezúspěšně.“

Maigret se zdvihl se zdřevěnělým tělem a čelem oroseným potem.

„Děkuji vám, že jste mě přijala.“

„Řekněte mi, když naznačujete, že jste ho několikrát viděl, myslíte, že se s ním setkáte?“

„Za podmínky, že se mi připlete znovu do cesty a nezmizí opět v davu, jak to dělal dosud.“

„Jak vypadá?“

„Jako někdo, kdo je velmi unavený a předchozí noc nespál v posteli. Nemá v Paříži přítele?“

„Já nikoho neznám. Stýkali jsme se jen s mou kamarádkou Nadine, která žije s jedním hudebníkem. Občas tu trávili večer. Koupili jsme si jednu nebo dvě láhve vína a on nám hrál na elektrickou kytaru.“

Musela se vyspat také s hudebníkem a mnohými dalšími.

„Na shledanou, madame.“

„Na shledanou, pane komisaři. Pokud budete vědět něco nového, buďte tak laskav a sdělte mi to. Je to přece jen můj manžel. Kdyby někoho zabil, raději bych to věděla. Předpokládám, že by to stačilo jako důvod k rozvodu.“

„Také si myslím.“

Zapsal si adresu Pigouova otce v ulici Alésia a vyhledal Lapointa v malém baru, kde si četl odpolední noviny.

„Nuže, šéfe?“

„Je to malá mrcha. Málokdy jsem viděl více osob tak nechutných, jako je v tomto případě. Číšníku, jeden rum!“

„Neví nic, co by nás mohlo přivést na stopu?“

„Ne. Nikdy se jím nezabývala. Jakmile mohla, přestala pracovat, a pokud mohu soudit, tráví své dny na divanu, poslouchá gramofonové desky a čte si v zábavných časopisech. Musí vědět vše o intimním životě hvězd. Když její manžel zmizel, vůbec se neznepokojovala, a když jsem jí řekl, že možná zabil člověka, zeptala se mě, zda by to stačilo k dosažení rozvodu.“

„Co budeme dělat nyní?“

„Odvezeš mě do ulice Alésia, kde bych se chtěl krátce setkat s otcem.“

„S jejím otcem?“

„Ne. Jeho. Je to bývalý pokladník v Crédit Lyonnais na penzi. Přestal si se svým synem rozumět, když se oženil.“

Byt v ulici Alésia byl trochu blahobytnější a měl k velkému Maigretovu ulehčení výtah. Když zazvonil u dveří, ty se ihned otevřely.

„Ano?“

„Pan Pigou?“

„To jsem já. Přejete si?“

„Dovolíte, abych vstoupil?“

„Snad mi nejdete prodat encyklopedii? Minulý týden přišli čtyři.“

„Komisař Maigret ze soudní policie.“

Byt voněl leštidle a nikde ani zrnko prachu. Každý předmět byl na svém místě.

„Posaďte se, prosím.“

Sedli si v malém salonu, který nebyl často používán. Pigou šel vytáhnout rolety, které byly do půlky stažené.

„Doufám, že nepřicházíte se špatnou zprávou?“

„Pokud vím, tak se vašemu synovi nic nepříhodovalo. Chtěl bych jenom vědět, kdy jste ho viděl naposledy?“

„To je snadné. Na Nový rok.“

Trochu hořce se usmíval.

„Měl jsem tu smůlu, že jsem ho varoval před tou dívkou, se kterou se chtěl rozhodně oženit. Když jsem ji viděl, ihned

jsem pochopil, že to není nic pro něj. Rozkohoutil se a obvinil mě, že jsem starý sobec a bůhví co ještě. Dříve mě navštěvoval jednou týdně. Pak přestal a já ho viděl jen na Nový rok. Potom přicházel vždy 1. ledna i se svou ženou, jen aby splnil nezbytnou zdvořilostní povinnost.“

„Zlobíte se na něj?“

„Ne. Dívá se jejíma očima. Sám nedokáže nic.“

„Žádal vás někdy o peníze?“

„Vy ho neznáte. Je příliš hrdý, aby něco takového udělal.“

„Ani v posledních měsících?“

„Co se přihodilo?“

„Ztratil v červnu své zaměstnání. Pak tři měsíce jednal podle stejného denního rozvrhu, jako kdyby pracoval na Charentonském nábřeží, a přinášel stejnou sumu peněz.“

„Našel si tedy jiné místo.“

„Ani byste nevěřil, jak je to v pětadvaceti letech těžké, když nejste specialistou.“

„Možná. Ale přece...“

„Musel ty peníze někde získat. Od konce září zmizel.“

„Jeho žena ho neviděla?“

„Ne. Jeho bývalý zaměstnavatel Oscar Chabut byl zavražděn čtyřmi ranami z revolveru někým neznámým na ulici.“

„A vy si myslíte, že...“

„Nevím, pane Pigou. Hledám. Přišel jsem vás navštívit v naději, že se něco dozvím.“

„Já vím méně než vy. Jeho žena nepovažovala ani za potřebné mě o tom uvědomit. Máte dojem, že si něco vyčítá a že se skrývá?“

„Je to možné. Jsem si dokonce jistý, že jsem ho spatřil dvakrát nebo třikrát v posledních dnech. On také, mám všechny důvody si to myslet, mi dvakrát telefonoval a poslal mi dopis psaný hůlkovým písmem...“

„Vy jste mu neřekl...“

„A co jsem mu měl říct? Pokud je to on, kdo střílel na svého šéfa, zahrává si s ohněm. Jako kdyby měl chuť se nechat zatknout. To se stává častěji, než se lidé domnívají. Je bez bydliště, bez peněz. Ví, že bude zatčen dnes nebo jindy. Nestydí se za to, že střílel. Naopak, je na to spíš hrdý, protože Chabut je opovrhovaná bytost.“

„Nerozumím.“

„Budu vás informovat, pane Pigou. Z vaší strany by bylo dobré, kdybyste byl tak laskavý a zatelefonoval mi, kdyby vám o sobě dal zprávu.“

„Již jsem vám to říkal: je malá naděje, že by se na mě obrátil.“

„Děkuji vám, že jste mě přijal.“

Lapointe se ho zeptal:

„Věděl něco?“

„Ještě méně než jeho žena. To já mu oznámil, že jeho syn zmizel. Je to malý stařík, čistotný a velmi sympatický, který tráví svůj čas leštěním parket a nábytku a uklízením bytu. Neviděl jsem ani televizi, ani rádio. Tentokrát jedeme na nábřeží. Je čas to skončit.“

O hodinu později se pět z jeho spolupracovníků shromáždilo v Maigretově kanceláři.

VI.

„Posadte se, mládenci. Můžete samozřejmě kouřit.“

Maigret si sám také zapálil lulku a pozoroval je zamyšleně jednoho po druhém.

„V hrubých obrysech celý ten případ znáte. Jakmile jsem začal pátrat po vraždě Oscara Chabuta, jež se udála ve chvíli, kdy vycházel z jednoho domu v ulici Fortuny, nějaký člověk se začal zajímat o mé pohyby a činy. Je inteligentní, neboť se zdá, že dokáže předvídat každý můj pohyb. Je schopný se rychle ztratit v davu, neboť se mi ještě nepodařilo se s ním setkat.“

Bylo již šero, ale nikdo nerozsvítil světlo, a toto sezení se tedy konalo v přitmě. V kanceláři bylo velmi teplo. Museli si přinést dvě židle ze sousední místnosti.

„Nemám žádný důkaz o vině té osoby. Jenom domněnky. A také jeho tvrdohlavost chovat se jako viník.“

Od dnešního odpoledne znám jeho totožnost a také jeho příběh, který na první pohled vypadá neuvěřitelně. Jedná se o účetního obchodníka s vínem. Skromný člověk. Vydělává málo. Oženil se před osmi lety. Jeho žena, jež byla prodavačkou, přestala dost rychle pracovat a vyčítá mu, že nevydělává více peněz. Napište si její jméno a adresu.

Řeknu vám hned proč. Liliane Pigouová, 57 bis, ulice Froidevaux. Je to proti montparnasskému hřbitovu. Tráví většinu času povalováním na divanu, posloucháním dešek, kouřením cigarety za cigaretou a čtením magazínů a obrázkových seriálů.

Shromáždil jsem vás, protože jsem se rozhodl buď jak buď ho zatknout. Je pravděpodobně ozbrojen, ale nemyslím, že se pokusí střílet.

Vy, Janviere, si vyberete šest mužů, kteří se budou střídat po dvou na Zlatnickém nábřeží. Ten chlápek mi sem dvakrát telefonoval, napsal mi dosti dlouhý dopis a nejméně jednou mě sledoval z protějšího chodníku. Naneštěstí se mu podařilo zmizet dříve, než byl dostižen.“

Vzduch počínal být namodralý kouřem. Maigret rozsvítil lampu se zeleným stínítkem na svém pracovním stole, ale nerozsvítil stropní světlo, takže kouty místnosti zůstávaly v šeru, ze kterého vystupovaly jen obličej.

„Zaznamenejte si všichni jeho popis. Je spíše malý, méně než metr sedmdesát. Je spíše obtulstlý, ale ne tlustý, má velmi kulatý obličej. Je oblečen do tmavohnědého obleku a zmačkaného pršipláště. Kouří cigarety. Konečně, má jednu nohu vadnou. Po nehodě, kterou měl před několika lety, kulhá na levou nohu.“

„Brunet?“ zeptal se Lourtie.

„Brunet a má také hnědé oči a dosti silné rty. Působí dojmem ne žebráka, ale člověka, který je na konci svých sil a mele z posledního. To, že chci stále dva muže v pohotovosti, je kvůli jeho schopnosti se vytrátit. Jasně, Janvier?“

„Ano, šéfe.“

Maigret se otočil k tlustému Lourtiemu, který popotahoval z dýmky pomalými tahy.

„Co jsem řekl právě Janvierovi, platí stejně pro vás. Jedni jako druzí musíte dbát, aby vaši muži byli na místě a pravidelně se střídali.“

„Uděláme to.“

„Vy, Torrenci, budete mít také družstvo šesti jako ostatní. Je to velká hra. Nechci, aby nám znovu proklouzl mezi prsty. Vaším prostorem bude náměstí Vosges, kolem domu paní Chabutové. Paní Chabutová je krásná žena kolem čtyřicítky, velmi elegantní, oblékající se v nejlepších krejčovských domech. Má šoféra a mercedes. Pokud by použila auto svého manžela, tak je to červený jaguár se skládací střechou.“

Dívali se po sobě jako žáčci ve třídě.

„Nyní Lucas. Ty, Lucasí, pokryješ Charentonské nábřeží: Je sobota. Nikdo nebude v kanceláři a ve skladech dnes ani zítra. Nevím, zda je objekt hlídáný.“

„Pochopil jsem to, šéfe.“

„Nechávám střežit všechny body, kde je nejpravděpodobnější, že se ukáže. Nikdy se nepřiblíží příliš blízko. Vypadá to, jako by byl fascinován naším pátráním a snaží se všemi způsoby uhodnout, co se právě děje a co se bude dít. Dokonce se ptám, zda třeba svým způsobem necítí přání nechat se zatknout.“

„A co já?“ zeptal se Lapointe.

„Ty zůstaneš tady, mně k dispozici, a můžeš mě v kteroukoliv hodinu vyhledat. Budeš také shromažďovat informace, které by ti mohly přijít, a budeš mě stále telefonicky informovat.“

Mysleli si, že je to již všechno, a chystali se vstát, když je Maigret pohybem ruky zadržel.

„Jsou tu ještě některé věci, které zůstávají nejasné. Ten muž ztratil zaměstnání ke konci června. Pravděpodobně neměl žádné úspory, ledaže by je skrýval před ženou, které dával měsíčně vše, co vydělal. Jeho šéf mu nezaplatil za červen a ponechal si ty peníze na pokrytí části zpronevěry. Jenže 30. června se vrátil domů se stejnou částkou jako jindy na konci měsíce. Až do září opouštěl denně byt ve stejnou hodinu jako obvykle a ve stejnou hodinu se vracel, takže jeho žena nevěděla, že už nepracuje ve skladech v Charentonu. Předpokládám, že hledal práci, ale nenašel ji.

V září zmizel. Od té doby by se dalo říct, že zmizel, přestal se vzpírat a jeho vzhled naznačuje, že nespí každou noc v posteli. Ale musí sehnat byt jen několik franků denně na jídlo. Je jedno místo, které neodolatelně přitahuje opuštěné lidi: tržnice. Nevím, co tito lidé budou dělat, až se za několik měsíců tržnice přestěhuje do Rungis.“

Zaznělo zvonění telefonu.

„Haló! Komisař Maigret? Je to pořád ten stejný člověk, který naléhá, že s vámi musí mluvit osobně.“

„Dejte mi ho!“

A řekl ostatním:

„To je on! Haló, ano. Poslouchám...“

„Navštívil jste mou ženu. To se dalo čekat. Zůstal jste u ní dlouho, zatímco váš inspektor čekal v sousedním baru. Zlobí se na mě hodně?“

„Podle mého mínění vůbec ne.“

„Není příliš nešťastná?“

„Nepůsobila dojmem nešťastné ženy.“

„Nemluvila o penězích?“

„Ne.“

„Ptám se, z čeho je živa?“

„Šla před několika týdny k Chabutovi a ten jí dal tisíc franků.“ Na druhém konci bylo slyšet ušklíbnutí.

„Co vám říkal můj otec?“

To bylo překvapující. Věděl skoro o všem, co Maigret dělal. Jenže neměl ani auto, ani peníze na taxi. Chodil sem a tam po Paříži se svou pajdavou nohou, aniž by ho kdo spatřil, a mizel jako nějakým kouzlem, jakmile si ho všimli.

„Neříkal mi nic zvláštního. Pochopil jsem, že nemá moc rád vaši manželku.“

„Chcete říct, že ji nenávidí. Kvůli tomu jsme se znesvářili. Musel jsem volit mezi ní a jím...“

Zdálo se, že vsadil na špatného koně.

„Proč nepřijdete sem na Zlatnické nábřeží, kde si budeme moci promluvit? Pokud jste nezabil Chabuta, odejdete odtud stejně svobodně, jako jste sem vstoupil. V opačném případě vás dobrý advokát z toho vyseká s minimálním trestem, pokud se mu nepodaří dosáhnout vašeho osvobození. Haló, haló...“

Gilbert Pigou zavěsil.

„Slyšeli jste. Již ví, že jsem šel navštívit jeho ženu do jejich bytu a že jsem šel potom k jeho otcí.“

Byla to až dosud hra, ve které získával Pigou všechny body. Přestože nebyl výjimečně inteligentní. Spíše naopak.

„Kde jsem zůstal? Ach, ano. U tržnice. To je v Paříži místo, kde je největší naděje, že potkáte člověka, který chce uklouznout. Chci, aby od příští noci tucet mužů pečlivě pročešával tento sektor. Mohou požádat o pomoc inspektory 1. okrsku, kteří ta místa dobře znají.“

Cožpak budou všechna tato opatření zbytečná? Nezbývalo než doufat, že ne, ale byla to jen slabá naděje, že se Pigou nechá chytit. Pro tentokrát byl ještě jednou venku, na protějším chodníku, a díval se do spoře osvětlených oken Maigretovy kanceláře.

„To je vše, mládenci.“

Ve chvíli, kdy se zdvihali jako školáci a obraceli se ke dveřím, Maigret ještě jednou promluvil.

„Důležité upozornění. Žádný z mužů nesmí být ozbrojen. To platí i pro vás. Za žádnou cenu nechci, ať se stane cokoliv, aby se střídalo.“

„A když vystřelí první,“ bručel tlustý Lourtie.

„Rekl jsem za žádnou cenu. Ostatně on nebude střílet. Chci ho mít živého a v dobrém stavu.“

Bylo půl šesté. Maigret udělal vše, co mohl. Nezbyvalo než čekat, jak se události vyvinou. Byl unavený a chřipka ho stále trápila. „Lapointe, zůstaň ještě chvíli. Co si o mém plánu myslíš?“

„Není vyloučené, že se to zdaří.“

Inspektor tomu příliš nevěřil.

„Chcete-li mé upřímné mínění, buď ho chytíme náhodou, a nebo nám bude unikat podle svého rozhodnutí.“

„Já si myslím skoro totéž, ale jsem povinen přijmout opatření. Zavezeš mě domů. Pospíchám, abych už byl v pantoflích v teple, a pospíchám také do postele.“

Krev se mu valila do hlavy a bolelo ho v krku. Byla to snad angína?

Když byl ve voze, rozhlížel se zvědavě kolem sebe, ale siluetu, která jej tolik zaměstnávala, nespatriil.

„Zastav na chvíli v pivnici Dauphine.“

Měl v ústech špatnou chuť a cítil potřebu napít se dobře vychlazeného piva dříve, než se vrátí domů.

„Co si dáš ty?“

„Také pivo. Ve vaší kanceláři bylo horko.“

Maigret vypil hltavě dva půllitry, osušil si rty a zapálil dýmku. Byli blízko Châtelet, vánoční světelné girlandy byly již pověšené od jedné strany ulice k druhé. Z velkých obchodních domů bylo slyšet tlampače, které vysílaly příležitostné informace.

Také blízko domova se díval nalevo i napravo v naději, že spatří Pigoua, ale nepodařilo se mu objevit jeho známou siluetu.

„Dobrou noc, chlapče.“

„Lepší zdraví, šéfe.“

Vystoupil pomalu po schodech a celý zadýchaný došel na odpočívadlo, kde ho již očekávala paní Maigretová. Na první pohled pochopila, že mu není lépe a že pozbývá odvahy.

„Rychle pojď dovnitř. Nepij nic studeného.“

Bylo mu horko a potil se. Svlékl svůj těžký plášť, šálu, uvolnil kravatu a s povzdechem se posadil do svého křesla.

„Začíná mě bolet v krku.“

Paní Maigretová nebrala jeho nemoc tak tragicky, neboť téměř každý rok měl týden nebo dva chřipku. Měl tendenci to podceňovat a hrůzu z pocitu oslabení.

„Nikdo netelefonoval?“

„Čekáš nějaký hovor?“

„Víceméně. Před chvílí mě volal na nábřeží a musí znát naši adresu. Je velmi rozrušený a cítí potřebu navázat se mnou kontakt.“

To mu připomnělo staré případy, mezi jiným případ vraha, který mu téměř třicet dnů psal několik stránek denně, pokaždé z jiné pivnice. K jeho zatčení by bylo zapotřebí nechat hlídat všechny pivnice a kavárny v Paříži a početní stavu pařížské policie by k tomu ani nestačily.

Jednoho dne spatřil Maigret v akváriu, jak říkali prosklené čekárně na Zlatnickém nábřeží, malého pána již v letech, který tu trpělivě čekal.

Byl to jeho muž.

„Co bude k večeři?“

„Rejnok na másle. Nebude to pro tebe těžké?“

„Nebolí mě žaludek.“

„Nechceš, abych zavolala Pardona?“

„Nech toho chudáka v klidu. Má dost práce s opravdu nemocnými.“

„A kdybych ti dala jídlo do postele?“

„Proč? Aby bylo za hodinu povlečení celé mokré?“

Jediné, s čím souhlasil, bylo, že se svlékl a vzal si pyžamo, župan a pantofle. Pokusil se číst noviny, ale jeho mysl se stále vracela k Pigouovi, malému účetnímu, který se stal zlodějem, protože mu jeho žena vyčítala, že má strach ze šéfa a neodvažuje se požádat o zvýšení platu.

Kde byl asi v této chvíli? Má ještě alespoň trochu peněz? A jak je získal?

Myslel také na Chabuta, arrogantního, majícího pro své bližní jen pohrdání a cítícího trvalou potřebu být nepřijemný.

Dařilo se mu nestoudně v obchodech, ale přesto zůstával zranitelný, byl stále tím mladíkem, který chodil od dveří ke dveřím v naději, že získá objednávku na bednu vína. Maigret znal i jiné bojácné lidi, kteří se tak chovali ke všem, již je obklopovali.

„Večeře je na stole.“

Neměl hlad. Přesto se najedl. Měl trochu potíže s polykáním. Možná, že zítra nebude moci mluvit.

Muži ze Zlatnického nábřeží již zaujali svá místa v končinách, které jim určil. Maigret by býval rád dodal, aby střežili jeho dům na bulváru Richarda Lenoira, ale jakýsi lidský aspekt mu v tom zabránil. Skoro to vypadalo, jako by měl strach. Zdvihaje se od stolu, šel se podívat z okna. Nepršelo, ale foukal dosti silný vítr, znovu ten východní vítr, který přinášel chlad. Viděl dva milence, jak se vedou v podpaží a zastavují se vždy po deseti krocích, aby se políbili. Spatřil také strážníky na bicyklech, v pelerínách, kteří objížděli svůj obvod. Většina oken na druhé straně bulváru byla

osvětlena a za některými záclonami bylo vidět siluety celé rodiny, sedící kolem kulatého stolu.

„Nepustíš si televizi?“

„Ne.“

Neměl chuť na nic. Jenom bručel, jako pokaždé, když nebyl ve své kůži či když se pátrání příliš protahovalo.

Odmítal si jít lehnout dříve než obvykle a dal se opět do prohlížení novin. Po půlhodině se šel znovu postavit k oknu, hledaje očima siluetu, která mu byla téměř důvěrně známá.

Na chodnících nebyl nikdo a jen jedno taxi projíždělo bulvárem. „Myslíš, že přijde?“

„Jak to mám vědět?“

„Vypadáš, jako bys na něco čekal.“

„Já stále na něco čekám. Mohlo by to být též Lapointovo zavolání.“

„Má službu?“

„Celou noc. On shromažďuje všechny informace, které by mohly přijít.“

„Myslíš, že se ten člověk počíná plašit?“

„Ne. Je stále chladnokrevný. Zdá se, že si neuvědomuje situaci. Je to bytost, která se pokořovala celý život. Během let sklonil hlavu. A náhle se cítil určitým způsobem osvobozený. Zabývá se jím celá policie, a přesto ho nemůže dopadnout. Není to snad svým způsobem triumf? Stal se významným člověkem.“

„Bude ještě významnější, až bude sedět před soudním tribunálem.“

„Právě proto váhá mezi tím nechat se zatknout, nebo si dál s námi hrát na kočku a myš.“

Dal se znovu do čtení. Jeho dýmka neměla správnou chuť, ale i přesto ji kouřil dál, tak říkajíc z principu. On také nechtěl ustoupit, povolit chřípce a držel otevřené oči, i když měl začervenatá víčka.

V půl desáté se ještě jednou zdvihl a obrátil k oknu. Naproti na chodníku stál muž se zdviženou hlavou a zdálo se, že upřeně pozoruje okna bytu.

Pani Maigretová, která seděla u stolu, otevřela ústa, aby položila otázku. Ve stejném okamžiku padl její zrak na široká záda jejího muže, který nehybně, jaksi napjatý, vypadal ještě robustněji.

Bylo v té náhle nehybnosti něco záhadného, téměř slavnostního.

Maigret se díval na muže, aniž by se odvážil hnout, jako by se obával, že ho vyplaší, a muž na chodníku ho pozoroval přes mušelinovou záclonu pouze jako siluetu.

Jednoho dne v Meung-sur-Loire, když ležel na skládacím lehátku, slezla z platanu veverka do zahrady. Nejprve zůstal bez hnutí a viděl bít její srdíčko pod hedvábnými chlupy na prsíčkách. Opatrně se pohnul dopředu a potom zase znehybněl. Neodvažoval se skoro ani dýchat a rezavé zvířátko mezitím upřeně pozorovalo toho muže, který jako by ji fascinoval. Ale tělíčko zůstalo napjaté a připravené k útěku. Všechno probíhalo pomalu jako ve zpomaleném filmu.

Postupně. Veverka se osmělila a zmenšila vzdálenost na metr. Toto opatrné přiblížení trvalo asi deset minut a nakonec byla veverka necelých padesát centimetrů od jeho ruky, visící přes opěradlo. Toužila po tom, aby ji někdo pohládl?

Každopádně ne ten den. Dívala se na ruku, na obličej, potom znovu na ruku a několika skoky se vrátila na strom.

Tato vzpomínka se Maigretovi vynořila, když se upřeně díval na siluetu muže na protějším chodníku. Gilbert Pigou byl také jako fascinovaný komisařem, kterému byl stále na stopě.

Ale stejně jako veverka byl připraven vyskočit při sebemenším poplachu. Bylo zbytečné, aby se komisař oblékl a sešel dolů. Nenalezl by již na chodníku nikoho. Také by nemělo žádný význam zatelefonovat na nejbližší komisařství.

Dodá si odvalu překročit bulvár a vstoupit do domu? Bylo to možné. Neměl přítele, neměl člověka, kterému by se mohl svěřit. Udělal, co se rozhodl udělat: zabít Oscara Chabuta. Potom uprchl. Proč prchal? Bezpochyby to byl reflex. Ale co chtěl dělat nyní? Pokračovat a skrývat se mužům, kteří ho obkličují?

Trvalo to deset minut jako s veverkou. Jednu chvíli muž vykročil, ale pak se ihned otočil a po posledním pohledu do oken se vzdálil směrem k ulici Chemin Vert.

Komisařovo tělo ztratilo svou ztuhlost. Zůstal ještě chvíli stát před oknem, aby získal svůj obvyklý vzhled, a potom si šel k přiborníku vzít jednu ze svých dýmek.

„To byl on?“

„Ano.“

„Myslíš, že tě chtěl navštívit?“

„Pokoušel se o to. Myslím, že se bojí, že bude zklamán. Muž jako on je velmi podezřivý. Přál by si, aby ho lidé chápali, a současně si říká, že to není možné.“

„Co bude dělat?“

„Bezpochyby chodit; půjde tam, kam ho nohy ponesou, a bude v hlavě převalovat své myšlenky. Možná, že si bude i polohlasně povídat.“

Ani se pořádně neusadil v křesle a zazvonil telefon. Sejmul sluchátko.

„Ano.“

„Komisař Maigret?“

„Ano, můj milý chlapče.“

Poznal Lapointův hlas.

„Už máme nějaký výsledek, šéfe. Díky inspektorům z 1. okrsku a mezi nimi zejména inspektoru Leboeufovi, který zná tržnici jako vlastní byt; je to čtrnáct dní, co Pigou bydlel v jednom pokoji, pokud to lze nazvat pokojem, v ulici pojmenované Velká žebrota.“

Maigret tu ulici znal. V noci připomínala časy Kašpara Debureaua a Dvůr zázraků. Ale dnes se tu najde jen lidský odpad, který se tu shromažďuje, aby vypil v páchnoucích bistrech láhev červeného nebo bujon. Někteří zde tráví svou noc, sedíce na židli či opření o zeď. Je tu stejně žen jako mužů a nejsou ani méně opilé, ani méně špinavé.

Je to opravdové dno, chátra, tady ještě chmurnější než pod mosty. V ulici se starou dlažbou jiné ženy, povětšinou přestárlé a neforemné, čekají na klienty ve dveřích hotýlků.

„Bydlel v hotelu U labutě. Tři franky denně za postel se slámníkem. Žádná tekoucí voda. Záchody na dvoře.“

„Já to znám.“

„Zdá se, že v noci chodil skládat kamiony se zeleninou a ovocem. Vracel se k ránu a proležel pak část dne.“

„Kdy opustil hotel?“

„Patron říká, že ho neviděl již dva týdny. Jeho pokoj byl ihned pronajat někomu jinému.“

„Pokračujete v hledání ve čtvrti?“

„Ano. Je jich patnáct a rozdělili si úkoly. Inspektoři z 1. okrsku se ptají, proč se neudělá šťára, jakou provádějí čas od času.“

„Jen to ne. Doporučil jsi jim, aby se chovali ohleduplně?“

„Ano, šéfe.“

„Máš nějaké zprávy od ostatních?“

„Nic.“

„Před několika minutami byl Pigou tady na bulváru Richarda Lenoira.“

„Viděl jste ho?“

„Z okna. Zastavil se na protějším chodníku.“

„Nepokusil jste se s ním setkat?“

„Ne.“

„Odešel?“

„Ano. Možná se vrátí. Je možné, že se na poslední chvíli nebude umět rozhodnout a znovu se vzdálí.“

„Nemáte pro mě jiné příkazy?“

„Ne. Dobrou noc, chlapče.“

„Dobrou noc, šéfe.“

Maigretovi bylo těžce a dříve, než se posadil, nalil si sklenku pálenky.

„Nemyslíš, že tě to příliš rozežře?“

„Proti chřipce se pije grog. Což mimochodem není podle Pardonova vkusu.“

„Bude pomalu čas, abychom je pozvali na večeři. Je to již měsíc, co jsme se neviděli.“

„Nech mě napřed dokončit tento případ. Lapointe měl nové zprávy. Nyní víme, kde Pigou strávil několik týdnů, ne-li měsíců. V jednom brlohu u tržnice, který poeticky nazývají U labutě.“

„Odešel odtud?“

„Před dvěma týdny.“

Maigret si odmítal jít lehnout před rozumnou hodinou. U něho to bylo deset hodin večer. Díval se čas od času na pendlovky a snažil se něco číst v novinách. Ale po několika řádcích byl již neschopný říci, o čem se psalo.

„Padáš únavou.“

„Za deset minut si půjdeme lehnout.“

„Změř si tedy teplotu.“

„Když myslíš.“

Přinesla mu teploměr a on ho držel poslušně v ústech pět minut.

„38 stupňů.“

„Zítra, pokud budeš mít ještě horečku, zatelefonuji Pardonovi, ať chceš, nebo ne.“

„Zítra, to je neděle.“

„Pardona stejně zavolám.“

Paní Maigretová se šla převléci do noční košile. Mluvil s ním z jedné místnosti do druhé.

„Nejsem ráda, když začínáš mít zarudlé hrdlo. Za chvíli ti udělám výtěr krku.“

„Víš dobře, že tím u mě můžeš vyvolat zvracení.“

„Nic neucítíš. Posledně jsi mi říkal totéž a všechno se dobře povedlo.“

Byla to viskózní tekutina na bázi metylenové modři, již mu vytírala krk pomocí štětce. Tato medicína již vyšla z módy, ale paní Maigretová jí zůstala věrná již od dvaceti let.

„Otevři dobře ústa!“

Než ulehli, nemohl si odpustit jít se ještě jednou podívat z okna, než spustil žaluzie. Na chodníku naproti nebyl nikdo a vítr foukal pořádně, zdvihaje mračna prachu na vozovce bulváru.

Spal tak hluboce horečnatým spánkem, že bylo zapotřebí chvilky, než se probudil. Něco živého se dotýkalo naléhavě jeho paže a jeho prvním hnutím bylo se toho zbavit.

Byla to ruka, která mu chtěla předat nějaké poselství, a on ji znovu odstrčil a snažil se zaspát.

„Maigrete...“

Hlas jeho ženy byl sotva slyšitelný.

„Je tu. Na odpočívadle. Neodvážil se zvonit, jen tiše zaklepal. Slyšíš mě?“

„Co?“

Natáhl ruku, aby rozsvítil lampu na nočním stolku, a překvapeně se díval kolem sebe. Co se mu to zdálo právě před chvílí? Již to zapomněl, ale měl pocit, že se vrací z velké dálky, z jiného světa.

„Co jsi povídala?“

„Je tu. Tiše zaklepal na dveře.“

Zdvihl se a šel si najít župan.

„Kolik je hodin?“

„Půl třetí.“

Vzal si dýmku, kterou odložil nedokouřenou před spaním, a znovu se pokoušel ji zapálit.

„Nemáš strach, že...“

Zapaloval si ji ještě cestou ke vstupním dveřím, zůstal chvilku nehybně stát a potom dveře otevřel. Časový spínač již dávno vypnul na chodbě světlo a ten člověk se vynořil z temnoty a stoupl si do světla, které pronikalo z bytu. Snažil se něco říci. Musel si svůj proslov připravovat, ale před Maigretem, který stál dva kroky od něho v nočním oblečení a s rozčuchanými vlasy, byl tak rozčilený, že dokázal jenom zablekotat:

„Já vás vyrušuji, že?“

„Pojďte dál, Pigou.“

Mohl si ještě pospíšit do schodišťového prostoru a uprchnout, neboť byl mnohem mladší a hbitější než komisař.

Jakmile ale překročil práh, bylo již pozdě, a Maigret se snažil ani se nepohnout, jako s veverkou.

Váhání trvalo patrně jen několik vteřin, ale ten čas připadal oběma velice dlouhý. Muž pokročil. Maigret nejprve napadlo zamknout dveře a dát si klíč do kapsy, ale nakonec pokrčil rameny.

„Není vám zima?“

„Noc není moc teplá. Zejména studí ten severák.“

„Posadte se tedy. Až se trochu zahřejete, budete si moct svléknout kabát.“

Šel až ke dveřím pokoje a řekl zdálky své ženě, která se právě oblékala:

„Připrav nám dva grogy.“

Načež se uvolněně posadil proti svému návštěvníkovi. Konečně ho viděl zblízka. Zřídka byl na někoho tak zvědavý:

To, co ho nejvíce překvapovalo, bylo Pigouovo mládí. Jeho kulatý obličej, trochu baculatý, měl v sobě cosi nedodělaného, téměř dětského.

„Kolik je vám let?“

„Čtyřicet čtyři.“

„Na to nevypadáte.“

„To pro mě jste poručil grog?“

„Pro mě také. Mám chřipku, možná angínu, a to mi udělá dobře.“

„Já obvykle nepiju, kromě sklenky vína po jídle. Koukáte, jak jsem špinavý, že? Už hezkou dobu jsem si nemohl vyčistit šaty. Naposledy jsem se myl teplou vodou před týdnem ve veřejných lázních v ulici Saint-Martin.“

Němě se pozorovali a mluvili jen na půl pusy.

„Já jsem před chvílí ještě čekal, že přijdete.“

„Vy jste mě viděl?“

„Dokonce jsem cítil, jak váháte. Udělal jste již krok dopředu a potom jste odešel k ulici Chemin Vert.“

„Já viděl vaši siluetu v okně. Poněvadž jsem nebyl osvětlen, netušil jsem, že byste mě mohl vidět a zejména poznat.“

Když uslyšel hluk, zachvěl se jako veverka. Byla to paní Maigretová, která přinášela grogy a vyhýbala se diskrétně pohledu na návštěvníka.

„Hodně cukru?“

„Prosím vás.“

„Citron?“

Připravila mu jeho sklenici a položila ji na stůl před něj. Potom posloužila manželovi.

„Kdybys něco potřeboval, zavolej mě.“

„Kdož ví, možná za chvíli další grogy.“

Bylo vidět, že Pigou byl dobře vychovaný chlapec a že se umí chovat. Se sklenkou v ruce čekal, až se komisař napije první.

„Je to horké, ale udělá nám to dobře, že?“

„V každém případě vás to zahřeje. Nyní si možná můžete sundat svůj plášť.“

Udělal to. Jeho oblek nebyl špatný, ale byl pomačkaný a byly na něm skvrny, jedna z nich velká bílá. Nyní nevěděli, co povídat. Věděli oba, že když budou znovu mluvit, bude to, aby přistoupili k vážným otázkám, a jeden jako druhý váhali, i když z různých důvodů.

Mlčení trvalo dlouho. Oba pili grog. Maigret se zdvihl, aby si nacpal další dýmku.

„Kouříte?“

„Já již nemám cigarety.“

Měl nějaké v zásuvce přiborníku a nabídl je návštěvníkovi. Ten, vzrušen, se po něm podíval, jako by nevěřil svým očím, zatímco komisař přiblížil hořící zápalku k jeho cigaretě.

Tak oba znovu seděli a potom Pigou pronesl:

„Musím se vám především omluvit, že jsem vás vyrušil doma, uprostřed noci... Měl jsem strach jít na Zlatnické nábřeží. A rovněž jsem již nemohl chodit sám po ulicích Paříže.“

Maigret neztrácel svůj obvyklý výraz. V intimním prostředí svého bytu, s grogem v ruce a lulkou v ústech, měl výraz staršího dobráka, kterému lze všechno svěřit.

VII.

„Co si o mně myslíte?“

To byla jeho první slova a bylo cítit, že z jeho hlediska to byla otázka hlavní. Musel na ni hledat odpověď v očích lidí celý svůj život.

Co mu měl odpovědět?

„Já vás ještě tak dobře neznám,“ mumlal Maigret a usmál se.

„Vy jste tak laskavý ke všem zločincům?“

„Umím být také velmi zlý.“

„Například s jakými lidmi?“

„S takovými, jako byl Oscar Chabut.“

Pigouovy oči se náhle rozsvítily, jako kdyby našel spojení.

„Víte, ona je to pravda, že jsem mu ukradl trochu peněz. Ani ne to, co utratil měsíčně na spropitném. Ale opravdový zloděj byl on. On mi ukradl mou důstojnost, hrdost člověka a tiskl mě tak k zemi, že jsem se téměř styděl, že žiji.“

„Jak vás napadlo dělat malé odběry peněz v pokladně?“

„Musím všechno říct, že?“

„Jinak byste sem nemusel chodit.“

„Viděl jste mou ženu. Co si o ní myslíte?“

„Znám ji málo. Vdala se, aby nemusela chodit do práce, a překvapuje mě, jak trávila čas celé ty tři roky.“

„Dva a půl roku.“

„Patří k ženám, které touží žít poklidně ve své malé domácnosti.“

„Vy jste to uhodl?“

„Bylo to patrné.“

„Často jsem večer musel udělat jídlo já. Kdybych ji poslechl, chodili bychom každý den do restaurantu, aby se vyhnula práci v domácnosti. Nemyslím, že je to její chyba. Je stížená lymfatismem. Její sestry jsou stejně jako ona.“

„Žijí v Paříži?“

„Jedna je v Alžíru, provdaná za inženýra specializovaného na těžbu ropy. Druhá bydlí v Marseille a má tři děti.“

„Proč vy nemáte děti?“

„Já chtěl, ale Liliane to kategoricky odmítala.“

„Chápu.“

„Má ještě třetí sestru a bratra, který...“

Sklonil hlavu.

„K čemu o tom mluvit? Řeklo by se, že se snažím zmenšit svou odpovědnost.“

Napil se grogu a zapálil si druhou cigaretu.

„Budím vás v tuhle hodinu...“

„Pokračujte. Vaše žena vás také pokořovala?“

„Jak to víte?“

„Výčítala vám, že vyděláváte málo peněz, že?“

„Pořád mi opakovala: ‚Jak jen jsem se mohla za tebe provdat?‘ A vzdychla vždycky: ‚Strávit celý život ve dvou místnostech a ještě bez posluhovačky.‘“

Vypadal, jako by mluvil jen pro sebe, a nedíval se na Maigreta, nýbrž na roh koberce.

„Klamala vás?“

„Ano. Již od prvního roku našeho manželství. Já to pochopil až po dvou letech. Jednoho dne jsem musel opustit kancelář v pracovní době, abych zašel k dentistovi, a viděl jsem ji zavěšenou do jiného muže, jak vstupují do hotelu u Madelaine.“

„Mluvil jste s ní o tom?“

„Ano. Nakonec to byla ona, kdo mě zahrnul výčitkami. Já se jí nedokázal postarat o takový způsob života, jaký by mohla mladá žena očekávat. Večer jsem byl již celý uondaný, ale ona mě téměř silou zatáhla do kina. Taková je pravda. Samozřejmě, že jsem ji neuspokojoval ani sexuálně...“

Po těchto posledních slovech se začervenal a toto přiznání pro něj muselo být nejtěžší.

„Jednoho dne, právě v den jejích narozenin, je to před třemi roky, jsem vzal v pokladně právě tolik, abychom si mohli dát dobrou večeři. A zavedl jsem ji do restaurantu na Velkých bulvárech.“

„Myslím, že dostanu přidáno,“ oznámil jsem jí. „Je nejvyšší čas. Tvůj šéf se musí stydět, že ti platí tak málo. Měla bych ho vyhledat a říct mu to.““

„Bral jste si jen malé částky?“

„Ano. Zpočátku jsem tvrdil, že mi byl zvýšen plat o padesát franků měsíčně. Ale za nějaký čas považovala tuto částku za nedostatečnou, a já jsem ji tedy tak říkajíc zvýšil na sto franků.“

„Neměl jste strach, že to bude odhaleno?“

„Stal se z toho již zvyk. Nikdo mě knihy nekontroloval. Bylo to tak málo v celém správním aparátu podniku!“

„Jednou jste vzal pět set franků.“

„To bylo o Vánocích. Tvrdil jsem, že jsem dostal mimořádnou odměnu. Nakonec jsem tomu i věřil. Dokonce mě to povznadlo v mých vlastních očích. Víte, já o sobě nikdy neměl valné mínění. Můj otec chtěl, abych vstoupil jako on do banky Crédit Lyonnais, ale já bych neuspěl mezi lidmi mnohem skvělejšími, než jsem byl já. Na Charentonském nábřeží jsem byl klidně ve svém koutku a nikdo se mnou prakticky neobíral.“

„Jak zjistil Chabut vaše zpronevěry?“

„To nebyl on, nýbrž pan Louceck. Čas od času nahlédl do mého účetnictví. Něco mu muselo padnout do oka. Místo aby se mnou promluvil a kladl mi otázky, dělal jakoby nic a uvědomil Chabuta.“

„To bylo v červnu?“

„Na konci června, ano. Vzpomínám si stále na 28. červen. Pozval mě nahoru do své kanceláře. Byla tam jeho sekretářka, ale on ji nepožádal, aby odešla. Nebyl jsem nijak znepokojený, protože mě vůbec nenapadlo, že bylo odhaleno mé

švindlování.“

„Nechal vás posadit?“

„Ano. Jak to víte?“

„Kobyłka, chci říct Anne-Marie, mi o tom vyprávěla. Po několika minutách byla stejně nesvá jako vy.“

„A já byl také stísněný, být tak pokořován před ženou. Hledal ta nejpohrdavější slova, slova, která nejvíce zraňovala. Téměř bych dal přednost tomu, aby mě předal policii. Ale vypadalo to, jako by mu to skýtalo zábavu. Pokaždé, když už jsem myslel, že skončil, začal znovu ještě důkladněji. Víte co mi vyčítal nejvíce? Že jsem se spokojil s tak malými částkami. Tvrdil, že by měl úctu k opravdovému zloději, ale ne k tak malému švindlíři bez formátu.“

Na chvíli přestal vyprávět, aby nabral dech, neboť hovořil s jistou vehemencí a jeho obličej zčervenal. Vypil ještě jeden doušek. Maigret to udělal také.

„Když mi nařídil, abych se přiblížil, vůbec mě nenapadlo, co mi udělá, ale přesto jsem měl strach. Políček přišel vší silou a stopa jeho prstů mi musela zůstat hezkou chvílí otřetá na tváři.

Dosud mi nikdo nedal facku. I když jsem byl klukem, rodiče mě nikdy neuhodili. Zůstal jsem stát, kývaje se, bez jiné reakce a on prohodil něco jako „A nyní zmizte!“. Už nevím, jestli v této chvíli, nebo o něco dříve, mi oznámil, že mi nedá doporučení a že mi znemožní získat jinde slušné zaměstnání.“

„Byl také pokořený,“ mumlal Maigret velmi mírně.

Pigou se k němu živě obrátil, tak překvapeně, že nechal ústa otevřená.

„Ostatně vám řekl, že se mu nesmí nikdo beztrestně vysmívat.“

„To je pravda. Nepochopil jsem, že to byl hluboký důvod jeho chování. Myslíte, že byl uražený?“

„Víc než uražený. Byl to silný člověk, muž, který se vždy považoval za siláka, který uspěje ve všem, co podnikne.

Nezapomeňte, že začínal jako akvizitér, co chodil od domu k domu. Pro něj jste téměř neexistoval. Vy jste živořil v jedné ubohé místnosti v přízemí, kam on prakticky ani nevstročil, a bylo to trochu jako milost, že si vás tam zaměstnával.“

„To je on, ano.“

„On také cítil potřebu se ujišťovat o své síle, a proto také útočil na všechny ženy, které mu přišly do cesty.“

Gilbert Pigou zdvihl obočí, náhle znepokojený.

„Chcete říct, že byl k politování?“

„Každý z nás je trochu k politování. Snažím se lidi chápat. Netoužím lidi soudit... Tak jste tedy opustil Charentonské nábřeží. Kam jste šel nejdříve?“

„Bylo jedenáct hodin ráno. V tuto hodinu jsem nikdy nebyl venku. Bylo velmi horko. Kráčel jsem ve stínu platanů podél skladišť v Bercy, vstoupil jsem do jednoho bistra u Slavkovského mostu a vypil jsem dva nebo tři koňaky, už přesně nevím.“

„Obědval jste se ženou?“

„Již dlouho pro mě v poledne nechodila. Hodně jsem chodil, hodně jsem pil, jednu chvíli jsem vešel do kina, kde bylo trochu chladněji než venku, neboť jsem měl košili přilepenou potem k tělu. Vzpomeňte si. Měsíc červen byl parný.“

Budil dojem, že nechce vynechat žádný detail. Cítil potřebu vše vysvětlit, když se mu to dovolilo a když ho někdo poslouchal se zřejmým zájmem, snažil se nic neponechat skryté.

„Večer si vaše paní nevšímla, že jste pil?“

„Řekl jsem jí, že mi osazenstvo nabídlo aperitiv, poněvadž jsem postoupil a přešel do Operní třídy.“

Maigret se této naivitě ani neusmál a naopak jeho obličej zůstal stále vážný.

„Jak jste to udělal, abyste mohl v dalších dnech dát své ženě měsíční plat?“

„Neměl jsem úspory. Dávala mi jen čtyřicet franků měsíčně na mé cigarety a metro. Bylo třeba, abych si něco našel.

Přemýšlel jsem o tom celou noc. Odcházej, oznámil jsem jí, že nepřijdu na večeri, protože strávím část večera zařizováním nové kanceláře. Den předtím jsem nepomyslel na to vrátet klíč od trezoru. Obsahoval mnohem větší částku než jiné dny, protože nazítří byl den výplaty. Během let jsem se již několikrát musel vrátet v noci kvůli naléhavé práci. Měl jsem také klíč od vstupních dveří. Jednou jsem jej zapomněl a obešel jsem celou budovu, vzpomínaje si, že zadní dvířka byla pokroucená a špatně se zavírala. Pomocí nože je šlo otevřít.“

„Nebyl tam noční hlídač?“

„Ne. Čekal jsem ve tmě a plížil jsem se do dvora. Malá dvířka se otevřela, jak jsem očekával, a já vstoupil do své bývalé kanceláře. Vzal jsem bez počítání svazek bankovek.“

„Bylo to hodně peněz?“

„Více než má tříměsíční mzda. Schoval jsem bankovky ještě ten večer na velké skříni s výjimkou svého měsíčního platu. Odešel jsem z domova v obvyklou hodinu. Nemohl jsem se Liliane přiznat, že mě vyhodili.“

„Proč jste se tolik obával toho, co by si o vás pomyslela?“

„Protože byla svým způsobem svědek. Léta se po mně dívala kritickým pohledem. Chtěl jsem, aby alespoň někdo měl ve mě důvěru. Začal jsem trávit dny venku hledáním nového místa. Představoval jsem si, že to bude snadné. Četl jsem novinové inzeráty a spěchal jsem na uvedené adresy. Občas se tam již utvořila fronta a myslel jsem si, že budou mít s některými soucit, protože byli staří. Ale čekali jsme marně. Vyptávali se a první, na co se tázali, byl můj věk. Když jsem řekl, že čtyřicet pět, byl vždy konec.“

„My hledáme muže do třiceti let maximálně.“

Já se ale cítil mladý. Každý den jsem se ale více zachmuřoval. Po patnácti dnech jsem již nehledal místo účetního a spokojil bych se s místem poslíčka nebo prodavače v nějakém obchodě.

V nejlepším případě si napsali mé jméno a adresu.

„My vám napíšeme.“

Ti, kteří naznačili možnost mě přijmout, se mě ptali, kde jsem pracoval. Po Chabutových hrozbách jsem se neodvážil jim

to říct.

„Tak trochu všude. Žil jsem v cizině.“

Bylo třeba, abych upřesnil, že to bylo v Belgii nebo ve Švýcarsku, neboť jsem mluvil jen francouzsky.

„Máte vysvědčení?“

Pošlu vám je.

Samozřejmě jsem se tam již nevrátil.

Na konci června to bylo nejhorší. Mnoho kanceláří bylo zavřených nebo jejich šéfové byli na prázdninách. Ještě jsem přinesl domů plat nebo spíše jsem odpočítal potřebnou částku od své rezervy na skřini.

„Ty jsi v poslední době divný,“ poznamenala má žena. „Zdáš se být unavenější, než když jsi byl na Charentonském nábřeží.“

„Protože ještě nejsem zvyklý na novou práci. Je třeba, abych se na Operní třídě naučil pracovat s prodejními body, které se kontrolují, a těch je více než patnáct tisíc. Mám velkou odpovědnost.“

„Kdy budeš mít prázdniny?“

„Tento rok nebudu mít čas. Možná o Vánocích. Bylo by to možná příjemné udělat si poprvé prázdniny na sněhu. Třeba bys mohla strávit tři týdny nebo měsíc s rodinou?“

Chápal, co jeho slova odhalují tragického, ubohého?

„Odjela na měsíc. Strávila čtrnáct dní u rodičů v Aix-en-Provence, kde je její otec architektem, a potom čtrnáct dní ve vile pronajaté v Baudol jednou z jejích sester, té se třemi dětmi.“

Cítil jsem se v Paříži jako ztracený. Čítal jsem dále inzeráty v ulici Réaumur a spěchal jsem na udané adresy.

Bezúspěšně. Počal jsem si uvědomovat, že Chabut měl pravdu, že se mi nepodaří sehnat ani to nejubožejší zaměstnání.

Chodil jsem se toulat okolo jeho domu na Vosgeském náměstí, jen abych ho spatřil, ale byl na prázdninách, on také, bezpochyby v Cannes, kde mají další byt.“

„Vy jste ho nenáviděl?“

„Ano. Vší silou. Pripadalo mi to nespravedlivé, že on se opaluje na slunci, zatímco já se pokouším sehnat práci ve stále vylidněnější Paříži.“

Na skřini mi zůstalo trochu více peněz, než kolik jsem dával měsíčně ženě. Co budu dělat potom? Budu se jí muset přiznat a říct pravdu. Byl jsem si jistý, že mě opustí. To nebyla žena schopná se mnou zůstat v případě, že nebudu moci platit její potřeby.“

„Stále vám na ní záleželo?“

„Myslím, že ano. Nevím.“

„A nyní?“

„Připadá mi, že se stala pomaličku cizinkou. Udivuje mě, proč jsem se tak staral o to, co si pomyslí.“

„Kdy jste ji viděl naposledy?“

„Vrátila se z jihu koncem srpna. Předal jsem jí, co pokládala za můj plat. Zůstal jsem s ní ještě dvacet dnů, ale věděl jsem již, že nebudu mít dost peněz na konci měsíce. Jednoho rána jsem odešel s myšlenkou, že se již nevrátím. Nic jsem si s sebou nevzal, jen několik set franků, které mi ještě zbývaly.“

„Šel jste rovnou do ulice Velká žebrota?“

„Vy to víte? Ne. Vzal jsem si pokoj v laciném, ale ještě slušném hotelu a zvolil jsem čtvrt' Bastilly, kde nehrozilo nebezpečí, že bych potkal svou ženu.“

„Pak jste se dal do sledování Chabuta?“

„Věděl jsem, kde se nachází v tu a tu hodinu, a potloukal jsem se mezi Vosgeským náměstím, Operní třídou a Charentonským nábřežím. Věděl jsem také, že téměř každou středu chodí se svou sekretářkou do ulice Fortuny.“

„Co jste měl v úmyslu?“

„To nevím. Byl to člověk, který hrál v mém životě největší úlohu, neboť mi vzal všechnu důstojnost a možnost dostat se nahoru.“

„Byl jste ozbrojen?“

Pigou vytáhl z kapsy kalhot malou namodralou automatickou pistoli, zdvihl se a šel ji položit na stůl proti Maigretovi.

„Odnesl jsem ji, protože jsem měl chuť se zabít.“

„Nesnažil jste se to udělat?“

„Několikrát, zejména večer, ale měl jsem strach. Měl jsem z ran vždy strach. A z fyzické bolesti. Chabut měl možná pravdu: jsem zbabělec.“

„Musím vás na chvíli přerušit, abych si zatelefonoval. Pochopíte důvod.“

Zavolal na Zlatnické nábřeží.

„Dejte mi inspektora Lapointa, prosím, slečno...“

Pigou chtěl něco říci, ale zarazil se.

V kuchyni paní Maigretová připravovala nové grogy.

VIII.

„To jsi ty?“ zeptal se Maigret.

„Vy nespíte, šéfe? Nemáte hlas jako člověk, který se právě probudil. Nedostal jsem žádnou zprávu.“

„Já vím.“

„Jak to můžete vědět? Odkud telefonujete?“

„Z domova.“

„Jsou tři hodiny ráno.“

„Můžeš všechny muže odvolat. Jejich číhaná skončila.“

„Vy jste ho našel?“

„Je tady, proti mně a klidně si spolu povídáme.“

„Přišel sám?“

„Já za ním neběhal po bulváru Richarda Lenoira.“

„Jak je mu?“

„Dobře.“

„Potřebujete mě?“

„Ještě ne, ale zůstaň v kanceláři. Odvolej všechny hlídky. Uvědom Janviera, Lucase, Torrence a Lourtieho. Zavolám tě později.“ Zavěsil a odmítl se, zatímco paní Maigretová vyměňovala prázdné sklenice za plné.

„Zapomněl jsem vám říct, Pigou, že ačkoliv jsme u mě a ne na Zlatnickém nábřeží, zůstávám policistou a vyhrazuji si právo využít všeho, co mi řeknete.“

„To je přirozené.“

„Znáte nějakého dobrého advokáta?“

„Ne. Ani dobrého, ani špatného.“

„Budete ho zítra potřebovat, až budete vyslýchán vyšetřujícím soudcem. Dám vám několik jmen.“

„Děkuji vám.“

Telefonní hovor trochu zchladil atmosféru a ta se stala škrobenější.

„Na vaše zdraví.“

„Na vaše.“

Zažertoval:

„Myslím, že zase dlouho nebudu pít grog. Asi mi to nasolí.“

„Proč by vám to nasolili?“

„Především proto, že to byl bohatý a vlivný člověk. Potom proto, že nemohu udat žádný důvod.“

„Kdy vás napadlo ho zabít?“

„Nevím. Napřed jsem musel opustit hotel u Bastilly a tehdy jsem šel do ulice Velká žebrota. To bylo velmi zlé. Vracel jsem se zrána, když jsem předtím skládal v tržnici zeleninu. A pokaždé jsem před usnutím plakal. Ten pach a celý ten hotel mě odpuzoval. Zdálo se mi, že jsem od nynějška na okraji společnosti, v docela jiném světě.

Během dne mě ještě napadlo chodit na Vosgeské náměstí, Charentonské nábřeží nebo Operní třídu a dvakrát nebo dokonce třikrát jsem stopoval Liliane, skrýváje se na montparnasském hřbitově. Když jsem viděl Chabuta, stávalo se mi stále častěji, že jsem si polohlasně mumlal:

„Já ho zabiju.“

To byla jen slova, která jsem mechanicky pronášel. Neměl jsem skutečný záměr ho zabít. Zdálky jsem se pak díval, jak si žije, pokud to mohu tak říct. Díval jsem se na jeho drahý červený vůz, jeho obličej plný sebejistoty, báječné obleky bez jediného falešného záhybu.

Se mnou to šlo rychle dolů. Jediný oblek, který jsem si odnesl z ulice Froidevaux, byl čím dál zmuchlanější a pokrytý skvrnami. Můj plášť mne dostatečně nechránil před zimou, ale neměl jsem peníze na jiný kabát, dokonce ani od vetešníka.

Byl jsem na nábřeží a viděl jsem z určité vzdálenosti Kiliáne vstoupit do kanceláře. Bezpochyby šla napřed do Operní třídy, protože tam jsem měl pracovat.

Zůstala tam dlouho. Jednu chvíli jsem viděl Anne-Marii, jak si šla na chvíli vydechnout na dvůr, a neměl jsem pochyby, co se přihodilo.

Nežártil jsem. Bylo to jenom jako políček navíc. Ten chlap se choval, jako by mu všechno patřilo. Mumlal jsem znovu:

„Já ho zabiju.“

Vzdálil jsem se a táhl jsem nohu za sebou. Netoužil jsem po tom, aby mě žena spatřila.“

„Kdy jste šel poprvé do ulice Fortuny?“

„Koncem listopadu. Byl jsem dokonce nucen ušetřit za lístek na metro.“

Hořce se usmál.

„Je to, víte, zvláštní pocit nemít v kapse peníze a vědět, že už nikdy nebudete žít jako druzí. V tržnici se setkáváte především se starými lidmi, ale jsou tam i mladí, kteří mají stejný pohled. Mám také ten pohled?“

„Ne.“

„Měl bych ho mít, protože jsem již jako oni. Stále jsem myslel na ten políček. Neměl mě udeřit. Na slova bych možná zapomněl, dokonce i na ta nejpohrdavější, ta nejvíce ponižující. Praštil mě, jako bych byl špinavý kluk.“

„Minulou středu, víte, jste se vrátil do ulice Fortuny, aby to bylo naposledy?“

„To by nebyla potíže, ale ještě jsem nevěděl, že ho zabiju, to vám přísahám a musíte mi věřit. Vám bych nelhal.“

„Jaký byl váš duševní stav?“

„Cítil jsem, že to už nemůžu pokračovat. Klesl jsem již na dno. Ten den nebo jiný by mě sebrala razie nebo bych onemocněl a odvezli by mě do špitálu. Muselo se něco stát.“

„Co, například?“

„Mohl jsem mu vrátit ten políček, až by vycházel s Anne-Marií z toho bordýlku. Vykročil bych...“

Sehnul hlavu.

„To ale nebylo možné, protože byl mnohem silnější než já. Viděl jsem rozsvítit v hale světlo a on vyšel sám. Má automatická pistole byla ještě v kapse a trvalo mi jen okamžik ji vytáhnout. Střelil jsem tak říkajíc bez myšlenek, třikrát nebo čtyřikrát, to už nevím.“

„Čtyřikrát.“

„Má první myšlenka byla zůstat na místě a počkat na policii. Měl jsem strach, že mě ztloučou. Dal jsem se do běhu na stanici Villiers. Nikdo mě nepronásledoval. Byl jsem opět v tržnici a dal jsem se mechanicky najmout na tahání zeleniny. Nemohl jsem zůstat sám ve svém pokoji.

No a je to. Myslím, pane komisaři, že jsem vám již řekl všechno.“

„Proč jste mi telefonoval?“

„Nevím. Cítil jsem se být sám a říkal jsem si, že mě nikdo nepochopí. V novinách jsem často četl o vás články. Chtěl jsem vás poznat. Víceméně jsem se rozhodl, že si vženu kulku do hlavy. Hledal jsem tedy poslední kontakt, ale měl jsem pořád strach, ne z vás, ale z vašich policajtů.“

„Mí inspektoři nikoho nebíjí.“

„Přesto se to tvrdí.“

„Ono se říká leccos, Pigou. Můžete si zapálit cigaretu. Máte ještě strach?“

„Ne. Já vám telefonoval dvakrát a pak jsem vám v jedné kavárně napsal dopis. Chtěl jsem být blízko vás. Chtěl jsem vás sledovat na ulicích, ale nemohl jsem to udělat, protože jste stále jezdil autem. Stejný problém jsem měl s Chabutem. Bylo třeba vás předejít, uhodnout předem, kam se vydáte. Byl jsem tedy již na Charentonském nábřeží, když jste se tam vydal. Váš rozhovor s Anne-Marií byl pro mě osudný. Stejně jsem si nedovedl představit, že to neudělala hned první den. Ale je pravda, že ona scéna se odehrála již v červnu a pro ni to již byla stará historie. Viděl jsem vás také na Vosgeském náměstí.“

„A na Zlatnickém nábřeží.“

„Ano. Říkal jsem si, že je zbytečné se skrývat, poněvadž stejně budu zatčen. Protože vy byste mě hned zatkl, že?“

„Kdybyste zůstal v tržnici, byl byste pravděpodobně zatčen dnes v noci. V deset hodin objevili hotel U labutě a patrně by vás našli během noci v některém bistru. Dal jste se na pití?“

„Ne.“

Bylo to vzácné, když se člověk, který zkrachoval, nedal na pití. „Já jsem chtěl přijít na Zlatnické nábřeží a požádat, abych mohl s vámi promluvit. Řekl jsem si ale, že bych mohl padnout do rukou nějakého inspektora a pak bych již nemusel mít možnost se vám přiblížit. Proto jsem přišel na bulvár Richarda Lenoira.“

„Já vás viděl.“

„Já jsem vás také viděl. Zamýšlel jsem jít za vámi do bytu. Ale vy jste se rýsoval ve čtverci okna se světlem za zády a ve svém domácím oblečení jste mi připadal obrovský. Zachvátila mě panika a rychle jsem se vzdálil. Chodil jsem celé hodiny po vaší čtvrti. Přešel jsem nejméně pětkrát kolem vašich oken, i když už v bytě nebylo světlo.“

„Dovolíte na okamžik?“

Vytočil znovu číslo Zlatnického nábřeží.

„Dejte mi, prosím, Lapointa. Haló! Lidé se již vrátili? Kdo je s tebou?“

„Lucas převzal službu. Janvier právě přichází.“

„Přijedete oba ke mně. Vezměte si vůz.“

„Odvedou mě?“ zeptal se Pigou, když Maigret zavěsil.

„Je to nezbytné.“

„To chápu, ale přece mám strach, jako kdybych měl jít k zubaři.“

Zabil člověka. Přišel sám k Maigretovi, ale jeho dominantním pocitem byl strach. Strach z ran, z brutality. Stěží si ještě připomínal svůj zločin.

Maigret si vzpomněl na mladého Stierneta, který zabil svou babičku četnými ranami pohrabáčem a říkal:

„Já jsem to neudělal naschvál.“

Díval se těžce na Pigoua, jako by chtěl pohlédnout až hlubin jeho duše. Účetní se pod tím pohledem zachvěl.

„Už se mě nechcete na nic zeptat?“

„Nemyslím. Ne.“

K čemu by to bylo se ho ptát, zda lituje svého činu v ulici Fortuny? Což Stiernet litoval, že babičku zabil? U soudu mu patrně položí tuto otázku, a když odpoví podle pravdy, vyvolá to rozruch včetně zatracujícího reptání v jednacím sále. Zůstali hezkou chvilku mlčky a Maigret vyprázdnil svou sklenku. Potom slyšel, jak před domem zastavuje auto, jak klapají jedny i druhé dveře.

Zapálil si poslední dýmku. Spíše aby zakryl rozpaky, než že by měl chuť ještě kouřit. Na schodech zazněly kroky. Šel otevřít dveře. Dva muži se zvědavě dívali do salonu, kde světlo ozařovalo namodralá oblaka kolem lustru a stropu.

„Gilbert Pigou. Právě jsme měli dlouhý rozhovor. Zítra začneme s oficiálním výsledkem.“

Účetní se už na ně díval trochu uklidněn jejich chováním. Nevypadali jako lidé, kteří tlučou ty druhé.

„Odvedete ho na nábřeží a necháte ho několik hodin vyspat. Budu tam před polednem.“

Lapointe mu dal znamení, které ihned nepochopil, neboť již zmíral únavou. Byla to pouta, na která ukazoval, a znamenalo to samozřejmě: Dám mu náramky?

Maigret se otočil k Pigouovi:

„Nebojíme se vás,“ zamumlal, „ale je to předpis. Sejmou vám je na Zlatnickém nábřeží.“

Na podestě se Pigou obrátil. Měl v očích slzy. Podíval se ještě jednou na Maigreta, jako by si chtěl dodat odvalu. Ale nedojímal se sám nad sebou?

Epalinges (Vaud), 29. září 1969